Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/1351

22.5.2024

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/1351

zo 14. mája 2024

o riadení azylu a migrácie, o zmene nariadení (EÚ) 2021/1147 a (EÚ) 2021/1060 a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 604/2013

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 78 ods. 2 písm. e) a článok 79 ods. 2 písm. a), b) a c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([2]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([3]),

keďže:

(1) Únia by mala pri vytváraní priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zabezpečiť absenciu kontrol osôb na vnútorných hraniciach a tvoriť spoločnú politiku v oblasti azylu, prisťahovalectva a riadenia vonkajších hraníc členských štátov založenú na solidarite a spravodlivom rozdelení zodpovednosti medzi členskými štátmi a ktorá je zároveň spravodlivá voči štátnym príslušníkom tretích krajín a osobám bez štátnej príslušnosti a dodržiava medzinárodné právo a právo Únie vrátane základných práv.

(2) S cieľom posilniť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi je potrebné zaujať komplexný prístup v oblasti riadenia azylu a migrácie, ktorý spája vnútorné a vonkajšie zložky. Účinnosť takéhoto prístupu závisí od spoločného, integrovaného a ucelene realizovaného riešenia všetkých zložiek.

(3) Toto nariadenie by malo takýto komplexný prístup podporiť stanovením spoločného rámca pre činnosti Únie a členských štátov, v rámci ich príslušných právomocí, v oblasti azylovej politiky a relevantných politík riadenia migrácie, a to presadzovaním a rozvedením zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi vrátane finančných dôsledkov tejto zásady, ktorou sa riadia politiky v oblasti azylu a migrácie v súlade s článkom 80 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Zásada solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti by mala byť predpokladom, na základe ktorého členské štáty spoločne nesú zodpovednosť za riadenie migrácie, najmä v oblasti, ktorá sa riadi spoločným európskym azylovým systémom.

(4) Členské štáty by mali ku komplexnému prístupu prispieť prijatím všetkých opatrení, ktoré sú okrem iného potrebné na zabezpečenie prístupu osôb v núdzi k medzinárodnej ochrane a primeraným prijímacím podmienkam, na podporu legálnych možností pre azyl a migráciu, na umožnenie účinného uplatňovania pravidiel týkajúcich sa určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, na účinné riadenie návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí už viac nespĺňajú podmienky pobytu na území členských štátov, na predchádzanie neoprávnenej migrácii a neoprávneným pohybom štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi, na boj proti prevádzačstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi vrátane zníženia zraniteľnosti spôsobenej nimi a na poskytovanie podpory iným členským štátom vo forme solidárnych príspevkov.

([1]) Ú. v. EÚ C 155, 30.4.2021, s. 58.
([2]) Ú. v. EÚ C 175, 7.5.2021, s. 32.
([3]) Pozícia Európskeho parlamentu z 10. apríla 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 14. mája 2024.

(5) Na posilnenie spolupráce s tretími krajinami v oblasti azylu a migrácie vrátane readmisie a riešenia základných príčin a hnacích síl neoprávnenej migrácie a núteného vysídľovania treba podporovať a budovať prispôsobené a vzájomne prospešné partnerstvá s týmito krajinami. Takéto partnerstvá by mali zabezpečiť rámec na lepšiu koordináciu príslušných politík a nástrojov Únie s tretími krajinami a mali by byť založené na ľudských právach, právnom štáte a rešpektovaní spoločných hodnôt Únie. Pokiaľ ide o vonkajšie zložky tohto komplexného prístupu, nič v tomto nariadení nemá vplyv na už existujúce rozdelenie právomocí medzi členskými štátmi a Úniou alebo medzi inštitúciami Únie. Tieto právomoci sa budú naďalej vykonávať pri plnom dodržiavaní procesných pravidiel zmlúv a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, najmä pokiaľ ide o nezáväzné nástroje Únie.

(6) Spoločný rámec je potrebný na to, aby bolo možné účinne reagovať na narastajúci fenomén zmiešaných príchodov osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, a osôb, ktoré ju nepotrebujú, ako aj na to, aby sa zohľadnilo, že zodpovednosť za neoprávnené príchody migrantov a žiadateľov o azyl do Únie by nemali mať jednotlivé členské štáty samostatne, ale Únia ako celok. Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by mal zahŕňať aj prijaté osoby.

(7) S cieľom zabezpečiť súdržnosť a účinnosť činností a opatrení prijímaných Úniou a jej členskými štátmi konajúcimi v rámci svojich príslušných právomocí je potrebná integrovaná tvorba politiky a komplexný prístup v oblasti riadenia azylu a migrácie vrátane jej vnútorných aj vonkajších zložiek. Únia a členské štáty by mali v rámci svojich príslušných právomocí a v súlade s uplatniteľným právom Únie a medzinárodnými záväzkami zabezpečiť súdržnosť a vykonávanie politík riadenia azylu a migrácie.

(8) S cieľom zaručiť, aby ich azylové, prijímacie a migračné systémy boli dobre pripravené a aby každá časť týchto systémov mala dostatočnú kapacitu, by členské štáty mali mať potrebné ľudské, materiálne a finančné zdroje a infraštruktúru na účinné vykonávanie azylovej politiky a politiky riadenia migrácie a prideliť svojim príslušným orgánom potrebných zamestnancov na vykonávanie tohto nariadenia. Členské štáty by mali tiež zabezpečovať primeranú koordináciu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako aj s vnútroštátnymi orgánmi ostatných členských štátov.

(9) Členské štáty by mali mať v rámci strategického prístupu zavedené národné stratégie na zabezpečenie ich schopnosti účinne vykonávať svoje systémy riadenia azylu a migrácie v plnom súlade s ich záväzkami vyplývajúcimi z práva Únie a medzinárodného práva. Tieto stratégie by mali zahŕňať preventívne opatrenia na znižovanie rizika migračného tlaku, ako aj informácie o plánovaní pre prípad nepredvídaných udalostí vrátane informácií stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1346 ([4]), a relevantné informácie týkajúce sa zásad integrovanej tvorby politiky, solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti podľa tohto nariadenia a právnych záväzkov, ktoré z neho vyplývajú na vnútroštátnej úrovni. Komisia a príslušné orgány, úrady a agentúry Únie, a najmä Agentúra Európskej únie pre azyl (ďalej len „agentúra pre azyl“), by mali mať možnosť podporovať členské štáty pri vytváraní ich národných stratégií. Konzultácie členských štátov s miestnymi a regionálnymi orgánmi, uskutočnené v súlade s vnútroštátnym právom a podľa potreby, by tiež mohli zlepšiť a posilniť národné stratégie. S cieľom zabezpečiť, aby boli národné stratégie porovnateľné, pokiaľ ide o konkrétne základné prvky, by Komisia mala stanoviť spoločný vzor.

(10) V snahe zaistiť zavedenie účinného systému monitorovania, ktorý by zabezpečoval uplatňovanie *acquis* Únie v oblasti azylu, by sa v národných stratégiách členských štátov mali zohľadňovať aj výsledky monitorovania vykonaného agentúrou pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a inými príslušnými orgánmi, úradmi, agentúrami alebo organizáciami, relevantné časti hodnotenia vykonaného v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2022/922 ([5]), ako aj výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1356 ([6]). Členské štáty by mohli zvážiť aj výsledky iných relevantných monitorovacích mechanizmov.

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1346 zo 14. mája 2024, ktorou sa stanovujú normy pre príjem žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([5]) Nariadenie Rady (EÚ) 2022/922 z 9. júna 2022 o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overovanie uplatňovania schengenského *acquis* a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013 (Ú. v. EÚ L 160, 15.6.2022, s. 1).

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1356 zo 14. mája 2024, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240 a (EÚ) 2019/817 (Ú. v. EÚ L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(11) Komisia by mala prijať dlhodobú európsku stratégiu v oblasti riadenia azylu a migrácie (ďalej len „stratégia“), v ktorej sa stanoví strategický prístup k zaručeniu konzistentného vykonávania vnútroštátnych stratégií na úrovni Únie, a to s súlade so zásadami stanovenými v tomto nariadení, primárnom práve Únie a uplatniteľnom medzinárodnom práve.

(12) Keďže je dôležité zabezpečiť, aby bola Únia pripravená na vývoj situácie v oblasti riadenia azylu a migrácie a zároveň schopná sa tomuto vývoju prispôsobiť, Komisia by mala každý rok prijať európsku výročnú správu o azyle a migrácii (ďalej len „správa“). V správe by sa mala posúdiť situácia v oblasti azylu, príjmu a migrácie počas predchádzajúcich 12 mesiacov na všetkých migračných trasách do všetkých členských štátov a vo všetkých členských štátoch a správa by mala slúžiť ako nástroj včasného varovania a informovanosti pre Úniu v oblasti migrácie a azylu a poskytnúť strategický situačný prehľad a prognózy na nasledujúci rok. Správa by mala okrem iného uvádzať stav pripravenosti Únie a členských štátov reagovať na vývoj migračnej situácie a prispôsobiť sa naň a výsledky monitorovania príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie. Údaje a informácie, ako aj posúdenia obsiahnuté v správe by sa mali zohľadniť v rozhodovacích postupoch týkajúcich sa mechanizmu solidarity stanoveného v časti IV tohto nariadenia.

(13) Správa by sa mala vypracovať po konzultácii s členskými štátmi a príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie. Na účely správy by Komisia mala využívať existujúce mechanizmy podávania správ, predovšetkým integrovaná situačná informovanosť a analýza za predpokladu, že sa aktivuje integrovaná politická reakcia na krízu, a mechanizmus EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie stanovený v odporúčaní Komisie (EÚ) 2020/1366 ([7]). Je mimoriadne dôležité zabezpečiť, aby bola Únia pripravená na vývoj situácie v oblasti riadenia azylu a migrácie a zároveň schopná sa tomuto vývoju prispôsobiť, a tým aj z hľadiska úspešného fungovania ročného azylového a migračného cyklu a mechanizmu solidarity, aby členské štáty, Rada, Komisia, Európska služba pre vonkajšiu činnosť a príslušné orgány, úrady a agentúry Únie prispievali k takýmto existujúcim mechanizmom podávania správ a zaručili primeranú a včasnú výmenu informácií a údajov. Mali by sa zohľadniť aj informácie z iných relevantných zdrojov vrátane Európskej migračnej siete, Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov a Medzinárodnej organizácie pre migráciu. Komisia by mala požiadať členské štáty o dodatočné informácie len vtedy, ak tieto informácie nie sú k dispozícii prostredníctvom uvedených mechanizmov podávania správ a príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie, aby sa zabránilo duplicite úsilia.

(14) S cieľom zabezpečiť zavedenie potrebných nástrojov, ktoré by členským štátom pomohli zvládať výzvy, ktorým môžu čeliť v dôsledku toho, že na sa ich území nachádzajú štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, a to bez ohľadu na to, akým spôsobom tieto osoby prekročili vonkajšie hranice členských štátov, by k správe malo byť pripojené rozhodnutie, v ktorom sa určuje, ktoré členské štáty sú vystavené migračnému tlaku, či im migračný tlak hrozí v nadchádzajúcom roku alebo či čelia závažnej migračnej situácii (ďalej len „rozhodnutie“). Členské štáty, ktoré sú vystavené migračnému tlaku, by mali mať možnosť spoľahnúť sa na využívanie solidárnych príspevkov zahrnutých do ročnej rezervy solidarity.

(15) S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť pre členské štáty vystavené migračnému tlaku a prispievajúce členské štáty by k správe a rozhodnutiu mal byť pripojený návrh Komisie, v ktorom sa určia konkrétne ročné solidárne opatrenia vrátane relokácií, finančných príspevkov a v príslušných prípadoch alternatívnych solidárnych opatrení, ako aj ich číselný rozsah, ktorý bude pravdepodobne potrebný v nadchádzajúcom roku na úrovni Únie, pričom sa uznáva, že rôzne druhy solidarity majú rovnakú hodnotu. Druhy a číselné rozpätie príspevkov určených v návrhu Komisie by mali zodpovedať aspoň ročným minimálnym prahovým hodnotám pre relokáciu a finančné príspevky. Tieto prahové hodnoty by sa mali stanoviť v tomto nariadení, aby prispievajúce členské štáty mohli predvídateľne plánovať a zabezpečilo sa poskytnutie minimálnych záruk benefitujúcim členským štátom. Ak sa to považuje za potrebné, Komisia by vo svojom návrhu mohla určiť vyššie ročné číselné údaje na relokáciu alebo finančné príspevky. S cieľom zachovať rovnakú hodnotu solidárnych opatrení by sa mal zachovať pomer stanovený medzi ročnými číslami určenými v tomto nariadení. V rovnakom duchu by sa pri určovaní ročných čísel mali v návrhu Komisie zohľadniť výnimočné situácie, v ktorých by sa v nadchádzajúcom roku neočakávala potreba solidarity.

(16) S cieľom zabezpečiť lepšiu koordináciu na úrovni Únie a vzhľadom na osobitné črty systému solidarity stanoveného v tomto nariadení, ktorý je založený na prísľuboch, ktoré každý členský štát prijal na fóre EÚ na vysokej úrovni pre solidaritu (ďalej len „fórum na vysokej úrovni“), pričom uplatňuje úplnú diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o druh solidarity, by sa mala na Radu, konajúcu na návrh Komisie, preniesť vykonávacia právomoc vytvoriť ročnú rezervu solidarity. Vo vykonávacom akte Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, by sa mali určiť konkrétne ročné solidárne opatrenia vrátane relokácií, finančných príspevkov a v príslušných prípadoch alternatívne solidárne

([7]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/1366 z 23. septembra 2020 o mechanizme EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie (koncepcia pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie) (Ú. v. EÚ L 317, 1.10.2020, s. 26).

opatrenia, ako aj ich číselný rozsah, ktorý bude pravdepodobne potrebný v nadchádzajúcom roku na úrovni Únie, pričom sa uznáva, že rôzne druhy solidarity majú rovnakú hodnotu. Vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, by mal obsahovať aj osobitné prísľuby, ktoré prijal každý členský štát.

(17) Benefitujúcim členským štátom by sa mala poskytnúť možnosť vykonávať opatrenia v tretích krajinách alebo vo vzťahu k tretím krajinám, a to v súlade s rozsahom pôsobnosti a účelom tohto nariadenia a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1147 ([8]).

(18) Členské štáty a Komisia by mali zabezpečiť dodržiavanie základných práv a súlad s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) pri vykonávaní akcií financovaných z finančných príspevkov. Na programy členských štátov podporované finančnými príspevkami by sa mali vzťahovať základné podmienky stanovené v článku 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ([9]) vrátane horizontálnej základnej podmienky týkajúcej sa účinného uplatňovania a vykonávania charty základných práv. Pri výbere akcií podporovaných z finančných príspevkov by členské štáty mali uplatňovať ustanovenia stanovené v článku 73 nariadenia (EÚ) 2021/1060, a to aj s prihliadnutím na chartu. V prípade akcií financovaných z finančných príspevkov by členské štáty mali uplatňovať systémy riadenia a kontroly zavedené pre ich programy v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060. Členské štáty by mali chrániť rozpočet Únie a mali by uplatniť finančné opravy zrušením celej podpory z finančných príspevkov alebo jej časti, ak sa zistí, že výdavky vykázané Komisii sú neoprávnené, a to v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060. Komisia môže prerušiť lehotu na platbu, pozastaviť všetky platby alebo ich časť a uplatniť finančné opravy v súlade s ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2021/1060.

(19) Počas sfunkčnenia ročnej rezervy solidarity prispievajúce členské štáty by mali mať na žiadosť benefitujúceho členského štátu možnosť poskytnúť alternatívne solidárne príspevky. Alternatívne solidárne príspevky by mali mať praktickú a operačnú hodnotu. Ak sa Komisia po konzultácii s dotknutým členským štátom domnieva, že takéto opatrenia, ktoré uviedol dotknutý členský štát, sú potrebné, takéto príspevky by sa mali určiť v návrhu Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity. Prispievajúce členské štáty by mali mať možnosť prisľúbiť takéto príspevky, aj keď nie sú určené v návrhu Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, pričom by sa mali považovať za finančnú solidaritu a ich finančná hodnota by sa mala posudzovať a uplatňovať realistickým spôsobom. Ak benefitujúci členský štát nepožiada o tieto príspevky v danom roku, mali by sa konvertovať na finančné príspevky na konci roka.

(20) S cieľom uľahčiť rozhodovací proces by sa návrh Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, nemal zverejniť, kým ho Rada neprijme.

(21) V záujme účinného vykonávania spoločného rámca a v snahe identifikovať nedostatky, reagovať na výzvy a predchádzať vzniku tlaku na azylové, prijímacie a migračné systémy by Komisia mala monitorovať a poskytovať informácie o migračnej situácii prostredníctvom pravidelných správ.

(22) S cieľom zabezpečiť spravodlivé rozdelenie zodpovednosti, solidaritu, ako je zakotvená v článku 80 ZFEÚ, a vyváženosť úsilia medzi členskými štátmi by sa mal vytvoriť povinný mechanizmus solidarity, ktorý poskytuje účinnú podporu členským štátom vystaveným migračnému tlaku a zabezpečuje, aby mali žiadatelia rýchly prístup k spravodlivým a účinným konaniam o udelenie medzinárodnej ochrany. Takýto mechanizmus by mal zabezpečovať rôzne druhy solidárnych opatrení rovnocennej hodnoty, pričom by mal byť flexibilný a schopný urýchlene prispôsobiť sa meniacej sa povahe migračných výziev. Solidárna reakcia by sa pre každý jeden prípad mala naplánovať samostatne, aby bolo možné cielene reagovať na potreby dotknutého členského štátu.

(23) S cieľom zabezpečiť bezproblémové vykonávanie mechanizmu solidarity by Komisia mala vymenovať koordinátora solidarity EÚ. Koordinátor solidarity EÚ by mal monitorovať a koordinovať operačné aspekty mechanizmu solidarity a mal by pôsobiť ako ústredné kontaktné miesto. Koordinátor solidarity EÚ by mal uľahčovať komunikáciu medzi členskými štátmi pri vykonávaní tohto nariadenia. Koordinátor solidarity EÚ by mal v spolupráci s agentúrou pre azyl podporovať jednotné pracovné metódy na identifikáciu osôb oprávnených na relokáciu a ich zosúlaďovanie

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1147 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 1).

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku, (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

s členskými štátmi relokácie, najmä s cieľom zabezpečiť, aby sa zohľadnili zmysluplné väzby. Na účinné plnenie úlohy koordinátora solidarity EÚ by mal mať úrad koordinátora solidarity EÚ dostatok zamestnancov a zdrojov a koordinátor solidarity EÚ by mal mať možnosť zúčastňovať sa na zasadnutiach fóra na vysokej úrovni.

(24) S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie mechanizmu solidarity zriadeného týmto nariadením by sa zástupcovia členských štátov na ministerskej alebo inej vysokej politickej úrovni mali zvolať na fórum na vysokej úrovni, ktoré by malo posúdiť správu, rozhodnutie a návrh Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, zhodnotiť celkovú situáciu a dospieť k záveru o solidárnych opatreniach a ich rozsahu, ktoré sú potrebné na zriadenie rezervy solidarity, a v prípade potreby aj o ďalších opatreniach v oblasti reakcie na migráciu. S cieľom zabezpečiť hladkú prevádzku a sfunkčnenie ročnej rezervy solidarity by koordinátor solidarity EÚ mal v mene Komisie zvolať fórum EÚ na technickej úrovni pre solidaritu (ďalej len „fórum na technickej úrovni“), ktoré by pozostávalo zo zástupcov na dostatočne vysokej úrovni, ako sú vysokopostavení úradníci príslušných orgánov členských štátov, a predsedať mu. Agentúra pre azyl a vo vhodných prípadoch a na pozvanie koordinátora EÚ pre solidaritu, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Agentúra Európskej únie pre základné práva by sa mali zúčastňovať na fóre na technickej úrovni.

(25) Keďže pátranie a záchrana vyplývajú z medzinárodných záväzkov, členské štáty, ktoré čelia opakovanému vyloďovaniu, ku ktorému dochádza v rámci pátracích a záchranných operácií, by mohli patriť medzi členské štáty využívajúce solidárne opatrenia. Malo by sa umožniť určiť orientačný percentuálny podiel solidárnych opatrení, ktoré by sa mohli vyžadovať od dotknutých členských štátov. Okrem toho by členské štáty mali zohľadniť zraniteľnosť osôb prichádzajúcich z takýchto vylodení.

(26) Aby bolo možné včas reagovať na situáciu migračného tlaku, koordinátor EÚ pre solidaritu by mal podporovať rýchlu relokáciu žiadateľov o medzinárodnú ochranu a osôb s udelenou medzinárodnou ochranou oprávnených na relokáciu. Benefitujúci členský štát by mal vypracovať zoznam oprávnených osôb, ktoré sa majú relokovať, na požiadanie za pomoci agentúry pre azyl, a mal by mať možnosť využiť nástroje vyvinuté koordinátorom EÚ pre solidaritu. Osoby, ktoré sa majú relokovať, by mali dostať možnosť poskytnúť informácie o existencii zmysluplných väzieb s konkrétnymi členskými štátmi, ale nemali by mať právo vybrať si konkrétny členský štát relokácie.

(27) S cieľom zaručiť primeranú solidárnu reakciu a ak príspevky členských štátov nie sú dostatočné vo vzťahu k identifikovaným potrebám, Rada by mala mať možnosť opätovne zvolať fórum na vysokej úrovni, aby členské štáty mohli prisľúbiť dodatočné solidárne príspevky.

(28) Pri posudzovaní toho, či je členský štát vystavený migračnému tlaku, či mu hrozí migračný tlak alebo čelí významnej migračnej situácii, by Komisia mala na základe rozsiahleho kvantitatívneho a kvalitatívneho posúdenia zobrať do úvahy širokú škálu faktorov vrátane príslušných odporúčaní poskytnutých agentúrou pre azyl a informácií získaných v súlade s mechanizmom EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie. Takéto faktory by mali zahŕňať: počet žiadostí o medzinárodnú ochranu, počet prípadov neoprávneného prekračovania hraníc, neoprávnených pohybov štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi, počet vydaných a vykonaných rozhodnutí o návrate, počet vydaných a vykonaných rozhodnutí o odovzdaní, počet príchodov po mori, a to aj vylodením v dôsledku pátracích a záchranných operácií, zraniteľnosti žiadateľov o azyl a schopnosti členského štátu zvládať svoje prípady v oblasti azylu a príjmu, špecifík vyplývajúcich z geografickej polohy členských štátov a ich vzťahov s príslušnými tretími krajinami a možných situácií inštrumentalizácie migrantov.

(29) Mal by sa stanoviť mechanizmus pre členské štáty, ktoré sú v rozhodnutí označené ako štáty vystavené migračnému tlaku, alebo členské štáty, ktoré sa považujú za vystavené migračnému tlaku, aby mohli využívať ročnú rezervu solidarity. Členské štáty, ktoré boli v rozhodnutí označené ako štáty vystavené tlaku, by mali mať možnosť využívať ročnú rezervu solidarity jednoducho len tým, že Komisiu informujú o svojom zámere ju využiť, na základe čoho by mal koordinátor EÚ pre solidaritu v mene Komisie zvolať fórum na technickej úrovni. Členské štáty, ktoré sa považujú za vystavené migračnému tlaku, by mali na to, aby mohli využívať rezervu solidarity, poskytnúť riadne podložené odôvodnenie existencie a rozsahu migračného tlaku a iné relevantné informácie formou oznámenia, ktoré by mala Komisia urýchlene posúdiť. Benefitujúce členské štáty by mali využívať ročnú rezervu solidarity rozumne a primerane, pričom by sa mali zohľadniť potreby solidarity ostatných členských štátov, ktoré sú vystavené migračnému tlaku. Koordinátor EÚ pre solidaritu by mal zabezpečiť vyvážené rozdelenie dostupných solidárnych

príspevkov medzi benefitujúce členské štáty. Ak sa členský štát domnieva, že sa nachádza v krízovej situácii, mal by sa uplatňovať postup stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 ([10]).

(30) Ak sú členské štáty samotné benefitujúcimi členskými štátmi, nemali by byť povinné zrealizovať svoje príspevky do ročnej rezervy solidarity, ktoré prisľúbili. Zároveň, ak je členský štát vystavený alebo sa považuje za vystavený migračnému tlaku alebo čelí závažnej migračnej situácii, čo by mohlo brániť jeho schopnosti zrealizovať jeho prisľúbené príspevky z dôvodu výziev, ktoré tento členský štát musí riešiť, mal by mať možnosť požiadať o úplné alebo čiastočné zníženie tohto príspevku, ktorý prisľúbil.

(31) Pri uplatňovaní mechanizmu solidarity by sa mal v súlade so zásadou povinného spravodlivého rozdelenia zodpovednosti používať distribučný kľúč založený na počte obyvateľov a GDP členských štátov, na základe ktorého by bolo možné určiť celkový príspevok jednotlivých členských štátov. Členský štát by mohol dobrovoľne poskytnúť celkový príspevok nad rámec svojho povinného spravodlivého podielu na pomoci členským štátom, ktoré sú vystavené migračnému tlaku. Pri sfunkčnení ročnej rezervy solidarity by prispievajúce členské štáty mali plniť svoje prísľuby úmerne k svojmu celkovému prísľubu, aby vždy, keď sa z rezervy čerpá na účely solidarity, prispievali tieto členské štáty spravodlivým podielom. S cieľom zabezpečiť fungovanie tohto nariadenia by prispievajúce členské štáty nemali byť povinné plniť svoje solidárne prísľuby voči benefitujúcemu členskému štátu, ak Komisia v tomto benefitujúcom členskom štáte zistila systémové nedostatky, pokiaľ ide o pravidlá stanovené v časti III tohto nariadenia, ktoré by mohli mať závažné nepriaznivé dôsledky pre fungovanie tohto nariadenia.

(32) Okrem ročnej rezervy solidarity majú členské štáty, najmä ak sú vystavené migračnému tlaku alebo čelia významnej migračnej situácii, ako aj Únia k dispozícii stály podporný súbor nástrojov EÚ v oblasti migrácie (ďalej len „súbor nástrojov“), ktorý zahŕňa opatrenia, ktoré môžu pomôcť reagovať na potreby členských štátov a zmierniť tlak na členské štáty a ktoré sú stanovené v *acquis* alebo politických nástrojoch Únie. S cieľom zabezpečiť účinné využívanie všetkých relevantných nástrojov reakcie na konkrétne migračné výzvy by Komisia mala mať možnosť určiť potrebné opatrenia zo súboru nástrojov, a to bez toho, aby bolo v príslušných prípadoch dotknuté príslušné právo Únie. Členské štáty by sa mali snažiť používať zložky súboru nástrojov v spojení s ročnou rezervou solidarity. Využívanie opatrení v súbore nástrojov by však nemalo byť podmienkou na využívanie solidárnych opatrení.

(33) Mali by sa zaviesť kompenzácie prevzatím zodpovednosti ako solidárne opatrenie na sekundárnej úrovni, v rámci ktorého sa zodpovednosť za posúdenie žiadosti presunie na prispievajúci členský štát v závislosti od toho, či prísľuby týkajúce sa relokácie dosiahnu určité prahové hodnoty stanovené v tomto nariadení. Za určitých okolností sa uplatňovanie kompenzácie prevzatím zodpovednosti stáva povinným, aby sa zaručila dostatočná predvídateľnosť pre benefitujúce členské štáty. Solidárne príspevky prostredníctvom kompenzácií prevzatím zodpovednosti by sa mali započítať ako súčasť povinného spravodlivého podielu prispievajúceho členského štátu. Mal by sa vytvoriť systém záruk, ktorý by čo najviac obmedzil faktory stimulujúce neoprávnenú migráciu do Únie a neoprávnený pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi a podporiť hladké fungovanie pravidiel určovania zodpovednosti za posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu. Ak sa uplatňovanie kompenzácie prevzatím zodpovednosti stane povinným, prispievajúci členský štát, ktorý prisľúbil relokácie a nemá žiadne žiadosti o medzinárodnú ochranu, v prípade ktorých bol benefitujúci členský štát určený za zodpovedný za kompenzáciu, je naďalej povinný splniť svoj prísľub relokácie.

(34) Hoci by sa relokácia mala v prvom rade vzťahovať na žiadateľov o medzinárodnú ochranu, a keďže by sa malo v prvom rade prihliadať na zraniteľné osoby, jej uplatňovanie by malo byť flexibilné. Vzhľadom na dobrovoľný charakter relokácie by prispievajúce a benefitujúce členské štáty mali mať možnosť vyjadriť svoje preferencie, pokiaľ ide o osoby, ktorých relokácia sa zvažuje. Takéto preferencie by mali byť primerané vzhľadom na zistené potreby a profily dostupné v benefitujúcom členskom štáte, aby sa zabezpečilo účinné plnenie prísľubov týkajúcich sa relokácií.

(35) Orgány, úrady a agentúry Únie v oblasti riadenia azylu, hraníc a migrácie by mali byť schopné na požiadanie poskytovať členským štátom a Komisii podporu pri vykonávaní tohto nariadenia poskytovaním odborných znalostí a operačnej podpory, ako sa stanovuje v ich príslušných mandátoch.

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1359 zo 14. mája 2024, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1147 (Ú. v. EÚ L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(36) Spoločný európsky azylový systém sa vytváral postupne ako spoločný priestor ochrany založený na úplnom a inkluzívnom uplatňovaní Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 doplneného Newyorským protokolom z 31. januára 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“), čím sa zabezpečilo, že v súlade so zásadou zákazu vyhostenia alebo vrátenia nebude žiadna osoba vrátená tam, kde by bola vystavená prenasledovaniu. V tomto ohľade a bez toho, aby boli dotknuté kritériá na určenie zodpovednosti stanovené v tomto nariadení, sa členské štáty, keďže všetky dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia, považujú pre štátnych príslušníkov tretích krajín za bezpečné krajiny.

(37) Je vhodné, aby bola do spoločného európskeho azylového systému, ako ho stanovila Európska rada na svojom mimoriadnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999, zahrnutá jasná a funkčná metóda na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách, a to tak pre členské štáty, ako aj pre dotknuté osoby. Na základe tejto metódy by malo byť predovšetkým možné rýchlo určiť zodpovedný členský štát, aby sa zaručil rýchly a účinný prístup k spravodlivým a efektívnym konaniam o udelenie medzinárodnej ochrany a neohrozil cieľ, ktorým je rýchle spracovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

(38) S cieľom výrazne zlepšiť pochopenie uplatniteľných postupov by členské štáty mali čo najskôr poskytnúť osobám, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, v jazyku, ktorému rozumejú alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumejú, všetky relevantné informácie týkajúce sa uplatňovania tohto nariadenia, najmä informácie týkajúce sa kritérií na určenie zodpovedného členského štátu, príslušných postupov, ako aj informácie o ich právach a povinnostiach podľa tohto nariadenia vrátane dôsledkov porušenia povinností. S cieľom zabezpečiť zachovanie najlepších záujmov dieťaťa a zaručiť inkluzívnosť maloletých osôb v postupoch a konaniach stanovených v tomto nariadení by členské štáty mali maloletým osobám poskytovať informácie spôsobom vhodným pre deti a s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť. V tejto súvislosti by agentúra pre azyl mala v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi vypracovať spoločný informačný materiál, ako aj osobitné informácie pre maloleté osoby bez sprievodu a zraniteľných žiadateľov.

(39) Poskytovanie kvalitných informácií a právnej podpory v súvislosti s konaním, ktoré sa má dodržiavať pri určovaní zodpovedného členského štátu, ako aj v súvislosti s právami a povinnosťami žiadateľov v tomto konaní, je v záujme členských štátov aj žiadateľov. S cieľom zvýšiť účinnosť konania o určenie zodpovedného členského štátu a zabezpečiť správne uplatňovanie kritérií zodpovednosti stanovených v tomto nariadení by sa právne poradenstvo malo zaviesť ako neoddeliteľná súčasť systému na určenie zodpovedného členského štátu. Na tento účel by malo byť žiadateľom na požiadanie k dispozícii právne poradenstvo, ktoré by im poskytovalo usmernenie a pomoc pri uplatňovaní kritérií a mechanizmov na určenie zodpovedného členského štátu.

(40) Toto nariadenie by malo vychádzať zo zásad v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 ([11]), a zároveň by malo riešiť identifikované výzvy a rozvíjať zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti ako súčasť spoločného rámca, a to v súlade s článkom 80 ZFEÚ. V tejto súvislosti by mal nový povinný mechanizmus solidarity prispieť k lepšej pripravenosti členských štátov v oblasti riadenia migrácie a zároveň umožniť reagovať na situácie, keď členské štáty čelia migračnému tlaku, či uľahčiť pravidelnú solidárnu podporu medzi členskými štátmi. Účinné vykonávanie takéhoto mechanizmu solidarity je spolu s účinným systémom na určenie zodpovedného členského štátu kľúčovým predpokladom fungovania spoločného európskeho azylového systému ako celku.

(41) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na žiadateľov o doplnkovú ochranu a osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a osobami s udelenou medzinárodnou ochranou, ako aj súlad so súčasným *acquis* Únie v oblasti azylu, najmä s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 ([12]).

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1347 zo 14. mája 2024 o normách pre podmienky, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti na priznanie postavenia osôb s udelenou medzinárodnou ochranou, pre jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a pre obsah udelenej ochrany, ktorým sa mení smernica Rady 2003/109/ES a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

(42) S cieľom zabezpečiť, aby štátni príslušníci tretích krajín a osoby bez štátnej príslušnosti, ktorí sú presídlení alebo prijatí v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1350 ([13]) alebo ktorým sa udelila medzinárodná ochrana alebo priznal humanitárny status v rámci národných systémov presídľovania, boli prijatí späť do členského štátu, ktorý ich prijal alebo presídlil, by sa toto nariadenie malo uplatňovať aj na prijaté osoby, ktoré sa nachádzajú bez oprávnenia na území iného členského štátu.

(43) Z dôvodu zaistenia účinnosti a právnej istoty je nevyhnutné, aby toto nariadenie vychádzalo zo zásady, že zodpovednosť sa určuje len raz, s výnimkou prípadov, keď sa uplatňuje jeden z dôvodov jej zániku uvedený v tomto nariadení.

(44) Smernica (EÚ) 2024/1346 by sa mala uplatňovať na všetky postupy a konania týkajúce sa žiadateľov podľa tohto nariadenia, s výhradou obmedzení pri uplatňovaní uvedenej smernice.

(45) Popri procesných zárukách podľa tohto nariadenia a bez toho, aby boli tieto záruky dotknuté, by sa malo uplatňovať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 ([14]) s výhradou obmedzení pri uplatňovaní uvedeného nariadenia.

(46) V súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 a chartou by mali členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia v prvom rade prihliadať na najlepšie záujmy dieťaťa. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa by mali členské štáty náležite zohľadniť najmä blaho a sociálny rozvoj maloletej osoby v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte, jej bezpečnosť a ochranu, názory s prihliadnutím na vek a vyspelosť, ako aj jej osobnú situáciu. Z dôvodu mimoriadnej zraniteľnosti maloletých osôb bez sprievodu by sa okrem toho mali pre tieto osoby stanoviť osobitné procesné záruky vrátane vymenovania zástupcu.

(47) S cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie záruk pre maloleté osoby stanovených v tomto nariadení by členské štáty mali zaistiť, aby zamestnanci príslušných orgánov, ktorí sa zaoberajú žiadosťami týkajúcimi sa maloletých osôb bez sprievodu, absolvovali primeranú odbornú prípravu, napríklad v súlade s príslušnými usmerneniami agentúry pre azyl, v oblastiach, ako sú práva a individuálne potreby maloletej osoby, včasná identifikácia obetí obchodovania s ľuďmi alebo zneužívania, ako aj najlepšie postupy na predchádzanie zmiznutiu maloletej osoby.

(48) V súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a chartou by mali členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia v prvom rade prihliadať na rešpektovanie súkromného a rodinného života.

(49) Bez toho, aby bola dotknutá právomoc členských štátov v oblasti nadobudnutia štátneho občianstva, a to, že podľa medzinárodného práva je na každom členskom štáte, aby s náležitým ohľadom na právo Únie stanovil podmienky nadobudnutia a straty štátneho občianstva, pri uplatňovaní tohto nariadenia by mali členské štáty dodržiavať svoje medzinárodné záväzky voči osobám bez štátnej príslušnosti v súlade s nástrojmi medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, a to v príslušných prípadoch aj podľa Dohovoru o právnom postavení osôb bez štátnej príslušnosti prijatého v New Yorku 28. septembra 1954. Vo vhodných prípadoch by sa členské štáty mali usilovať o identifikáciu osôb bez štátnej príslušnosti a posilniť ich ochranu, čím sa osobám bez štátnej príslušnosti umožní požívať základné práva a zníži sa riziko diskriminácie alebo nerovnakého zaobchádzania.

(50) S cieľom zabrániť tomu, aby sa medzi členskými štátmi presúvali osoby, ktoré predstavujú bezpečnostné riziko, treba zabezpečiť, aby členský štát, v ktorom bola žiadosť prvýkrát zaregistrovaná, neuplatnil kritériá na určenie zodpovednosti, resp. aby benefitujúci členský štát neuplatnil postup relokácie, ak sa možno opodstatnene domnievať, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti.

(51) S cieľom zabezpečiť, aby žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré podali členovia jednej rodiny, boli dôkladne posúdené jedným členským štátom, aby rozhodnutia prijaté vo vzťahu k nim boli konzistentné a členovia jednej rodiny neboli odlúčení, by malo byť možné viesť konanie o určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie týchto žiadostí spoločne.

([13]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1350 zo 14. mája 2024, ktorým sa zriaďuje rámec Únie pre presídlenie a humanitárne prijatie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1147 (Ú. v. EÚ L, 2024/1350, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1350/oj).

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1348 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ (Ú. v. EÚ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(52) Vymedzenie pojmu člen rodiny by mal odrážať realitu súčasných migračných trendov, keď žiadatelia často prídu na územie členských štátov po dlhšom období strávenom tranzitom. Tento pojem by mal byť teda vymedzený tak, aby zahŕňal aj rodiny, ktoré vznikli mimo krajiny pôvodu, ale pred príchodom na územie členského štátu.

(53) V záujme zabezpečenia úplného dodržiavania zásady celistvosti rodiny a najlepších záujmov dieťaťa by sa mala existencia závislého vzťahu medzi žiadateľom a jeho dieťaťom, súrodencom alebo rodičom z dôvodov tehotenstva alebo materstva, zdravotného stavu alebo vysokého veku žiadateľa stať záväzným kritériom na určenie zodpovednosti. Keď je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, prítomnosť rodinného príslušníka, súrodenca alebo príbuzného na území iného členského štátu, ktorý sa o ňu môže postarať, by sa tiež mala stať záväzným kritériom zodpovednosti. S cieľom odrádzať maloleté osoby bez sprievodu v neprítomnosti rodinného príslušníka, súrodenca alebo príbuzného od neoprávnených pohybov, ktoré nie sú v najlepšom záujme dieťaťa, zodpovedným členským štátom by mal byť členský štát, v ktorom bola žiadosť maloletej osoby bez sprievodu o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná prvýkrát, pokiaľ je to v najlepšom záujme dieťaťa. Ak maloletá osoba bez sprievodu požiadala o medzinárodnú ochranu vo viacerých členských štátoch a členský štát sa domnieva, že odovzdanie tejto osoby do zodpovedného členského štátu na základe individuálneho posúdenia nie je v najlepšom záujme dieťaťa, tento členský štát by sa mal stať zodpovedným za posúdenie novej žiadosti.

(54) Pravidlá týkajúce sa dokazovania by mali umožniť rýchlejšie zlúčenie rodiny než podľa nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Treba preto objasniť, že formálny dôkaz, ako sú originálne listinné dôkazy a DNA testy, by nemal byť potrebný, keď sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Orgány členských štátov by mali zvážiť všetky dostupné informácie, ako sú fotografie, dôkazy o kontakte a svedecké výpovede, aby mohli vzťah spravodlivo posúdiť. S cieľom uľahčiť včasnú identifikáciu možných prípadov, ktoré sa týkajú rodinných príslušníkov, by mal žiadateľ dostať vzorový formulár vypracovaný agentúrou pre azyl. Podľa možnosti by mal žiadateľ vyplniť vzorový formulár pred osobným pohovorom. Vzhľadom na význam rodinných väzieb v rámci hierarchie kritérií zodpovednosti by sa počas príslušných postupov a konaní stanovených v tomto nariadení mali uprednostniť všetky prípady, ktoré sa týkajú rodinných príslušníkov.

(55) Ak sú žiadatelia držiteľmi diplomu alebo inej kvalifikácie, za posúdenie ich žiadosti by mal byť zodpovedný členský štát, v ktorom bol diplom vydaný, za predpokladu, že žiadosť je zaregistrovaná menej ako šesť rokov po vydaní diplomu alebo udelení kvalifikácie, čím by sa zabezpečilo rýchle posúdenie žiadosti v členskom štáte, s ktorým má žiadateľ na základe takéhoto diplomu zmysluplné väzby.

(56) Vzhľadom na to, že členský štát by mal zostať zodpovedný za osobu, ktorá neoprávnene vstúpila na jeho územie, je tiež potrebné stanoviť situáciu, keď osoba vstúpi na územie po pátracej a záchrannej operácii. Výnimka z kritéria na určenie zodpovednosti by sa mala stanoviť pre situáciu, keď členský štát relokoval osoby, ktoré prekročili vonkajšiu hranicu iného členského štátu neoprávnene, alebo po pátracej a záchrannej operácii. V takejto situácii by mal byť zodpovedný členský štát relokácie, ak osoba požiada o medzinárodnú ochranu.

(57) Členský štát by mal mať možnosť odchýliť sa od kritérií na určenie zodpovednosti podľa vlastného uváženia, a to najmä z humanitárnych, sociálnych a kultúrnych dôvodov, ako aj dôvodov súcitu, aby sa umožnilo zlúčenie rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných členov rodiny, a posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovanú v tomto alebo v inom členskom štáte, aj keď za takéto posúdenie nie je podľa kritérií stanovených v tomto nariadení zodpovedný.

(58) S cieľom zabezpečiť dodržiavanie postupov a konaní stanovených v tomto nariadení a odstrániť prekážky, ktoré by bránili účinnému vykonávaniu tohto nariadenia, a najmä s cieľom zabrániť útekom štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti a ich neoprávneným pohybom medzi členskými štátmi, treba stanoviť jasné povinnosti žiadateľov v rámci daných postupov a konaní a náležite a včas ich o nich informovať. Nedodržanie takýchto povinností by malo mať pre žiadateľa a jeho prijímacie podmienky zodpovedajúce a primerané procesné dôsledky. Členské štáty by mali zohľadniť individuálne okolnosti žiadateľa pri posudzovaní dodržiavania povinností a spolupráce s príslušnými orgánmi v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení. V súlade s chartou by mal členský štát, v ktorom sa takýto žiadateľ nachádza, v každom prípade zaistiť, aby boli uspokojené bezodkladné materiálne potreby uvedeného žiadateľa.

(59) S cieľom obmedziť možnosť, aby správanie žiadateľov mohlo viesť k zániku alebo presunu zodpovednosti na iný členský štát, mali by sa predĺžiť lehoty vedúce k zániku alebo presunu zodpovednosti, ak dotknutá osoba počas posudzovania žiadosti opustí územie členských štátov alebo je na úteku, aby sa vyhla odovzdaniu do zodpovedného členského štátu. Okrem toho by sa mal vyňať presun zodpovednosti, ak oznamujúci členský štát nedodržal lehotu na

zaslanie oznámenia o prijatie späť, aby sa zabránilo obchádzaniu pravidiel a obštrukciám v konaní. V situáciách, keď osoba neoprávnene vstúpila na územie členského štátu bez toho, aby požiadala o azyl, by sa mala predĺžiť lehota, po ktorej zaniká zodpovednosť tohto členského štátu a zodpovedným sa stáva iný členský štát, v ktorom táto osoba následne požiada o azyl, pričom cieľom by malo byť viac motivovať osoby k tomu, aby dodržiavali pravidlá a podávali žiadosti v členskom štáte prvého vstupu, a teda obmedziť neoprávnený pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi a zvýšiť celkovú účinnosť spoločného európskeho azylového systému.

(60) V snahe uľahčiť určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu by sa mal zorganizovať osobný pohovor so žiadateľom, s výnimkou prípadov, keď žiadateľ utiekol, nedostavil sa na tento pohovor bez toho, aby na to existovali opodstatnené dôvody, alebo keď informácie, ktoré žiadateľ poskytol, postačujú na určenie zodpovedného členského štátu. S cieľom zabezpečiť, aby sa od žiadateľa získali všetky relevantné informácie na správne určenie zodpovedného členského štátu, členský štát, ktorý pohovor vynechá, by mal poskytnúť žiadateľovi príležitosť predložiť všetky ďalšie informácie vrátane riadne opodstatnených dôvodov toho, prečo by mal orgán zvážiť potrebu osobného pohovoru. Hneď ako sa žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistruje, žiadateľ by mal byť informovaný najmä o uplatňovaní tohto nariadenia, o skutočnosti, že určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu vychádza z objektívnych kritérií, o svojich právach a povinnostiach podľa tohto nariadenia a dôsledkoch nedodržania povinností.

(61) S cieľom zabezpečiť, aby osobný pohovor čo najviac uľahčil rýchle a efektívne určenie zodpovedného členského štátu, by zamestnanci, ktorí vedú pohovor so žiadateľmi, mali absolvovať dostatočnú odbornú prípravu vrátane všeobecných znalostí o problémoch, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť schopnosť žiadateľa byť vypočutý, ako sú ukazovatele svedčiace o tom, že žiadateľ mohol byť obeťou mučenia alebo obchodovania s ľuďmi.

(62) S cieľom zaručiť účinnú ochranu základných práv žiadateľov na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práv dieťaťa, ako aj ochranu pred neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním z dôvodu odovzdania by žiadatelia mali mať právo na účinný opravný prostriedok obmedzený na tieto práva, a to predovšetkým v súlade s článkom 47 charty a príslušnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.

(63) S cieľom umožniť bezproblémové uplatňovanie tohto nariadenia by členské štáty po ukončení konania o určenie zodpovedného členského štátu mali v každom prípade uviesť zodpovedný členský štát v systéme Eurodac, a to aj v prípadoch, keď táto zodpovednosť vyplynie z nedodržania lehôt na zaslanie dožiadaní o prevzatie alebo lehôt na odpovedanie na dožiadania o prevzatie či na vykonanie odovzdania, ako aj v prípadoch, keď sa členský štát prvej žiadosti stáva zodpovedným alebo ak z dôvodu skutočného rizika pre žiadateľa, že bude podrobený neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle článku 4 charty v dôsledku odovzdania do uvedeného členského štátu, nie je možné vykonať odovzdanie do členského štátu, ktorý je primárne zodpovedný, a následne sa za zodpovedný určí iný členský štát.

(64) S cieľom zabezpečiť rýchle určenie zodpovedného členského štátu by sa mali zjednodušiť a skrátiť lehoty na predkladanie dožiadaní o prevzatie a na odpovedanie na dožiadania o prevzatie, na predkladanie oznámení o prijatie späť, ako aj na podávanie odvolaní a rozhodnutie o nich, bez toho, aby boli dotknuté základné práva žiadateľov.

(65) Zaistenie žiadateľov by malo prebiehať v súlade so základnou zásadou, podľa ktorej osobu nemožno zaistiť len preto, že žiada o medzinárodnú ochranu. Zaistenie by malo trvať čo najkratšie a mala by sa naň vzťahovať zásada nevyhnutnosti a proporcionality, v dôsledku čoho by malo byť povolené len ako krajné riešenie. Zaistenie žiadateľov musí byť predovšetkým v súlade s článkom 31 Ženevského dohovoru. Konania stanovené na základe tohto nariadenia, ktoré sa týkajú zaistenej osoby, by sa mali viesť ako prioritné a v rámci čo najkratších lehôt. Pokiaľ ide o všeobecné záruky vzťahujúce sa na zaistenie, ako aj podmienky zaistenia, mali by členské štáty vo vhodných prípadoch uplatňovať ustanovenia smernice (EÚ) 2024/1346 aj na osoby zaistené na základe tohto nariadenia. Maloleté osoby by sa spravidla nemali zaisťovať a malo by sa vyvinúť úsilie o ich umiestnenie do ubytovania s osobitnými ustanoveniami pre maloleté osoby. Vo výnimočných prípadoch a ako krajné riešenie možno zaistiť maloleté osoby za okolností stanovených v smernici (EÚ) 2024/1346 po tom, ako sa zistí, že sa nedajú účinne uplatniť žiadne iné miernejšie donucovacie opatrenia, a po tom, ako bolo zaistenie maloletých osôb vyhodnotené ako opatrenie v najlepšom záujme dieťaťa.

(66) Nedostatky alebo zlyhania azylových systémov, ktoré sú často umocnené osobitnými tlakmi, ktoré sú na tieto systémy vyvíjané, alebo ku ktorým tieto tlaky prispievajú, by mohli ohroziť riadne fungovanie systému zavedeného týmto nariadením, čo by mohlo viesť k riziku porušenia práv žiadateľov vyplývajúcich z *acquis* Únie v oblasti azylu a charty, či iných medzinárodných ľudských práv a práv utečencov.

(67) Úprimná spolupráca medzi členskými štátmi je nevyhnutným predpokladom riadneho fungovania spoločného európskeho azylového systému. Takáto spolupráca zahŕňa okrem iného riadne uplatňovanie procesných pravidiel stanovených v tomto nariadení vrátane zavedenia a vykonávania všetkých vhodných praktických opatrení potrebných na zabezpečenie toho, aby sa odovzdania skutočne vykonávali.

(68) V súlade s nariadením Komisie (ES) č. 1560/2003 ([15]) sa odovzdanie do členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu môže uskutočňovať na dobrovoľnom základe, odchodom pod dozorom alebo eskortovaním. Členské štáty by mali podporovať odovzdávanie na dobrovoľnom základe, pričom na tento účel by mali dotknutým osobám poskytovať primerané informácie, a mali by zabezpečiť, aby sa odovzdávanie pod dozorom alebo eskortovaním vykonávalo humánnym spôsobom, v plnom súlade so základnými právami a pri rešpektovaní ľudskej dôstojnosti, ako aj najlepších záujmov dieťaťa a s maximálnym ohľadom na vývoj príslušnej judikatúry, najmä pokiaľ ide o odovzdávanie z humanitárnych dôvodov.

(69) Pokiaľ si to vyžaduje posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, členské štáty by mali mať možnosť zdieľať konkrétne informácie relevantné na tento účel bez súhlasu žiadateľa, ak sú takéto informácie potrebné na to, aby príslušné orgány zodpovedného členského štátu mohli plniť svoje povinnosti, najmä tie, ktoré vyplývajú z nariadenia (EÚ) 2024/1348.

(70) S cieľom zabezpečiť jasný a účinný postup relokácie by sa mali stanoviť osobitné pravidlá tak pre benefitujúci, ako aj pre prispievajúci členský štát. Ak zodpovednosť nebola určená pred relokáciou, zodpovedný by sa mal stať členský štát relokácie s výnimkou prípadov, keď sa uplatňujú kritériá týkajúce sa rodiny. Pravidlá a záruky týkajúce sa odovzdania stanovené v tomto nariadení by sa mali v relevantných prípadoch uplatňovať aj pri odovzdávaní na účely relokácie. Takýmito pravidlami by sa malo zabezpečiť, aby sa zachovala celistvosť rodiny, a osoby, ktoré by mohli predstavovať hrozbu pre vnútornú bezpečnosť, neboli relokované.

(71) Ak členské štáty vykonávajú relokáciu ako príspevok k solidarite, mala by sa poskytovať vhodná a primeraná finančná podpora z rozpočtu Únie. S cieľom motivovať členské štáty k tomu, aby sa prioritne zamerali na relokáciu maloletých osôb bez sprievodu, by sa mal poskytovať vyšší stimulačný príspevok, pokiaľ ide o maloleté osoby bez sprievodu.

(72) Na poskytnutie podpory členským štátom v ich úsilí o uplatňovanie tohto nariadenia by malo byť možné mobilizovať zdroje Fondu pre azyl, migráciu a integráciu zriadeného nariadením (EÚ) 2021/1147, ako aj ďalších príslušných fondov Únie (ďalej len „fondy“), v súlade s pravidlami upravujúcimi využívanie fondov a bez toho, aby boli dotknuté ďalšie priority podporované fondmi. V tejto súvislosti by členské štáty mali využiť pridelené prostriedky v rámci svojich príslušných programov vrátane súm, ktoré boli k dispozícii po preskúmaní v polovici trvania. Malo by byť možné poskytnúť dodatočnú podporu v rámci dostupných tematických nástrojov, a to najmä tým členským štátom, ktoré by mohli potrebovať zvýšiť svoje kapacity na vonkajších hraniciach alebo čelia osobitnému tlaku alebo potrebám v súvislosti s ich azylovými a prijímacími systémami a vonkajšími hranicami.

(73) Nariadenie (EÚ) 2021/1147 by sa malo zmeniť s cieľom zaručiť plný príspevok z rozpočtu Únie na celkové oprávnené výdavky na solidárne akcie, ako aj zaviesť osobitné požiadavky na podávanie správ v súvislosti s týmito opatreniami ako súčasť existujúcich povinností podávania správ o implementácii fondov.

(74) Pri vymedzovaní obdobia oprávnenosti výdavkov na solidárne akcie by sa mala zvážiť potreba včas vykonať solidárne akcie. Okrem toho vzhľadom na solidárnu povahu finančných prevodov podľa tohto nariadenia by sa takéto prevody mali v plnej miere použiť na financovanie solidárnych akcií.

([15]) Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 5.9.2003, s. 3).

(75) K uľahčeniu uplatňovania tohto nariadenia a zvýšeniu jeho účinnosti môže prispieť uzatvorenie bilaterálnych dohôd medzi členskými štátmi, ktorých cieľom bude zlepšiť komunikáciu medzi príslušnými útvarmi, skrátiť lehoty konaní, zjednodušiť spracovanie dožiadaní o prevzatie alebo oznámení o prijatie späť či stanoviť postupy na výkon odovzdania, ako aj s cieľom, aby sa odovzdania vykonávali efektívnejšie.

(76) Mala by sa zabezpečiť kontinuita medzi systémom pre určovanie zodpovedného členského štátu, ktorý bol stanovený v nariadení (EÚ) č. 604/2013, a systémom stanoveným týmto nariadením. Podobne by sa mal zabezpečiť súlad medzi týmto nariadením a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1358 ([16]).

(77) Agentúra pre azyl by mala zriadiť a podporovať jednu alebo viacero sietí príslušných orgánov členských štátov s cieľom posilniť praktickú spoluprácu a zdieľanie informácií vo všetkých oblastiach, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto nariadenia, a vypracovať praktické nástroje a usmernenia. Cieľom týchto sietí by mali byť pravidelné stretnutia, aby sa posilnilo budovanie dôvery a spoločné chápanie všetkých výziev pri vykonávaní tohto nariadenia v členských štátoch.

(78) Prevádzka systému Eurodac stanoveného nariadením (EÚ) 2024/1358 by mala uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia.

(79) K uľahčeniu uplatňovania tohto nariadenia by mala prispieť prevádzka vízového informačného systému (ďalej len „VIS“) vytvoreného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ([17]), a najmä vykonávanie jeho článkov 21 a 22.

(80) Pokiaľ ide o zaobchádzanie s osobami, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, členské štáty sú viazané svojimi záväzkami, ktoré vyplývajú z nástrojov medzinárodného práva, ako aj z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

(81) Na spracúvanie osobných údajov, ktoré členské štáty vykonávajú pri uplatňovaní tohto nariadenia, sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([18]). Členské štáty by mali vykonať primerané technické a organizačné opatrenia, aby zaistili a mohli preukázať, že spracúvanie sa vykonáva v súlade s uvedeným nariadením a s ustanoveniami tohto nariadenia, v ktorých sa spresňujú z neho vyplývajúce požiadavky. Uvedené opatrenia by mali predovšetkým zaisťovať bezpečnosť osobných údajov spracúvaných podľa tohto nariadenia, a najmä zabrániť nezákonnému alebo neoprávnenému prístupu k spracúvaným osobným údajom alebo ich nezákonnému alebo neoprávnenému poskytnutiu, zmene či strate. Príslušný dozorný orgán, resp. orgány každého členského štátu by mali monitorovať zákonnosť spracúvania osobných údajov dotknutými orgánmi vrátane prenosu údajov orgánom, ktoré sú príslušné na vykonávanie bezpečnostných kontrol. Predovšetkým treba bezodkladne upozorniť dotknuté osoby na situáciu, keď je pravdepodobné, že porušenie ochrany osobných údajov povedie k vysokému riziku v súvislosti s ich právami a slobodami podľa nariadenia (EÚ) 2016/679.

(82) Členské štáty aj orgány, úrady a agentúry Únie by mali pri vykonávaní tohto nariadenia prijať všetky primerané a potrebné opatrenia na zaručenie bezpečného uchovávania osobných údajov.

(83) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť určité vykonávacie právomoci. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([19]), s výnimkou vykonávacích rozhodnutí Komisie, ktorými sa určuje, či je členský štát

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1358 zo 14. mája 2024 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie biometrických údajov s cieľom účinne uplatňovať nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1351 a (EÚ) 2024/1350 a smernicu Rady 2001/55/ES a identifikovať neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín a osoby bez štátnej príslušnosti, o žiadostiach orgánov presadzovania práva členských štátov a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 a (EÚ) 2019/818 a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 603/2013 (Ú. v. EÚ L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS) (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 60).

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

vystavený migračnému tlaku, či mu hrozí migračný tlak alebo či čelí závažnej migračnej situácii.

(84) S cieľom stanoviť dodatočné pravidlá by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o identifikáciu rodinných príslušníkov, súrodencov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu; kritériá, na základe ktorých sa stanoví, či existujú preukázateľné rodinné väzby vo vzťahu k maloletým osobám bez sprievodu; kritériá na posúdenie schopnosti príbuzného postarať sa o maloletú osobu bez sprievodu, a to aj vtedy, keď sa rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte; skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní vzťahu závislosti; kritériá na preukázanie existencie preukázaných rodinných väzieb vo vzťahu k závislým osobám; kritériá na posúdenie schopnosti dotknutej osoby postarať sa o závislú osobu a skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní dlhodobej neschopnosti vycestovať, pričom sa musia plne rešpektovať najlepšie záujmy dieťaťa, ako je stanovené v tomto nariadení. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([20]). Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(85) V nariadení (EÚ) č. 604/2013 treba vykonať viacero podstatných zmien. V záujme prehľadnosti je vhodné uvedené nariadenie zrušiť.

(86) V záujme účinného monitorovania uplatňovania tohto nariadenia sa vyžaduje, aby sa vykonávalo pravidelné hodnotenie tohto nariadenia.

(87) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré sú zaručené v práve Únie a medzinárodnom práve, a to aj v charte. Týmto nariadením by sa malo predovšetkým zabezpečiť úplné dodržiavanie práva na azyl zaručeného článkom 18 charty, ako aj práv uznaných v jej článkoch 1, 4, 7, 24 a 47. Členské štáty by preto mali toto nariadenie uplatňovať zodpovedajúcim spôsobom, a to pri plnom dodržiavaní týchto základných práv.

(88) Keďže ciele tohto nariadenia, a to stanovenie kritérií a mechanizmov na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu registrovanej v jednom z členských štátov štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, a vytvorenie mechanizmu solidarity, ktorý má členským štátom pomôcť reagovať na situácie migračného tlaku, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(89) S cieľom zabezpečiť konzistentné vykonávanie tohto nariadenia v čase jeho uplatňovania by sa mali vypracovať a zrealizovať implementačné plány na úrovni Únie a vnútroštátnej úrovni, v ktorých sa identifikujú nedostatky a operačné kroky pre každý členský štát.

(90) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, Keďže časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú zmeny v zmysle článku 3 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl podanej v Dánsku alebo v ktoromkoľvek inom členskom štáte Európskej únie, a o systéme Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru ([21]), Dánsko musí v čase prijatia zmien alebo 30 dní po ich prijatí oboznámiť Komisiu so svojim rozhodnutím, či chce, alebo nechce implementovať obsah týchto zmien.

(91) V súlade s článkami 1 a 2 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

([20]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.
([21]) Ú. v. EÚ L 66, 8.3.2006, s. 38.

(92) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú nový právny rámec v oblasti, na ktorú sa vzťahuje predmet prílohy k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo na Islande, alebo v Nórsku ([22]).

(93) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú akty alebo opatrenia, ktorými sa menia alebo na ktorých sú založené ustanovenia článku 1 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku ([23]).

(94) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú akty alebo opatrenia, ktorými sa menia alebo na ktorých sú založené ustanovenia článku 1 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku, na ktoré odkazuje článok 3 Protokolu medzi Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku ([24]),

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

ČASŤ I

PREDMET ÚPRAVY A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

V súlade so zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, ako je zakotvená v článku 80 ZFEÚ, a v záujme posilnenia vzájomnej dôvery sa v tomto nariadení:

a) stanovuje spoločný rámec na riadenie azylu a migrácie v Únii a na fungovanie spoločného európskeho azylového systému;

b) vytvára mechanizmus solidarity;

c) stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „štátny príslušník tretej krajiny“ je osoba, ktorá nie je občanom Únie v zmysle článku 20 ods. 1 ZFEÚ a ktorá nepožíva právo na voľný pohyb podľa práva Únie, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 ([25]);

2. „osoba bez štátnej príslušnosti“ je osoba, ktorú žiadny štát podľa svojho práva nepovažuje za svojho štátneho príslušníka;

3. „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ alebo „žiadosť“ je žiadosť o ochranu členského štátu, o ktorej podanie prejavil vôľu štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, o ktorých možno usúdiť, že sa usilujú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou;

([22]) Ú. v. ES L 93, 3.4.2001, s. 40.
([23]) Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 5.
([24]) Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 39.
([25]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

4. „žiadateľ“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí prejavili vôľu podať žiadosť o medzinárodnú ochranu a v súvislosti s ktorých žiadosťou ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie;

5. „posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ je posúdenie prípustnosti alebo merita žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadeniami (EÚ) 2024/1348 a (EÚ) 2024/1347, okrem konania o určenie zodpovedného členského štátu v súlade s týmto nariadením;

6. „späťvzatie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ je buď výslovné alebo konkludentné späťvzatie žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1347;

7. „osoba s udelenou medzinárodnou ochranou,“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana v zmysle článku 3 bodu 4 nariadenia (EÚ) 2024/1347;

8. „rodinný príslušník“ sú, pokiaľ už rodina existovala pred tým, než žiadateľ alebo rodinný príslušník prišli na územie členských štátov, nasledujúci členovia žiadateľovej rodiny, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu:

   a) manžel alebo manželka žiadateľa alebo žiadateľov partner alebo partnerka, s ktorými žije v trvalom vzťahu a s ktorými nie je zosobášený, ak sa na základe práva alebo praxe dotknutého členského štátu hľadí na nezosobášené páry ako na manželské páry podľa jeho práva týkajúceho sa štátnych príslušníkov tretích krajín;

   b) maloleté dieťa párov uvedených v bode a) alebo žiadateľa za predpokladu, že toto dieťa nie je zosobášené a bez ohľadu na to, či sa toto dieťa narodilo v manželskom zväzku alebo mimo neho alebo bolo adoptované v zmysle vnútroštátneho práva;

   c) otec, matka alebo iná dospelá osoba zodpovedná za žiadateľa podľa práva alebo praxe členského štátu, v ktorom sa táto dospelá osoba nachádza, ak je týmto žiadateľom maloletá nezosobášená osoba;

   d) otec, matka alebo iná dospelá osoba zodpovedná za osobu s udelenou medzinárodnou ochranou podľa práva alebo praxe členského štátu, v ktorom sa osoba s udelenou medzinárodnou ochranou, nachádza, ak je touto osobou s udelenou medzinárodnou ochranou maloletá nezosobášená osoba;

9. „príbuzný“ je dospelá teta alebo dospelý strýko žiadateľa alebo starý rodič žiadateľa, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu, a to bez ohľadu na to, či sa žiadateľ narodil v manželskom zväzku alebo mimo neho, alebo či bol adoptovaný v zmysle vnútroštátneho práva;

10. „maloletá osoba“ je osoba mladšia ako 18 rokov, ktorá je štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti;

11. „maloletá osoba bez sprievodu“ je maloletá osoba, ktorá prichádza na územie členských štátov bez sprievodu dospelej osoby, ktorá je za ňu zodpovedná či už podľa práva alebo praxe dotknutého členského štátu, pokým nie je uvedená maloletá osoba skutočne prevzatá do starostlivosti takejto dospelej osoby, vrátane maloletej osoby, ktorá je ponechaná bez sprievodu po tom, ako vstúpila na územie členských štátov;

12. „zástupca“ je osoba alebo organizácia, ktorá bola príslušnými orgánmi ustanovená, aby pomáhala maloletej osobe bez sprievodu a zastupovala ju v konaniach stanovených v tomto nariadení s cieľom zabezpečiť najlepšie záujmy dieťaťa, a v prípade potreby vykonávať za maloletú osobu právne úkony;

13. „doklad o pobyte“ je oprávnenie vydané orgánmi členského štátu, ktoré štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti oprávňuje zdržiavať sa na jeho území, vrátane dokladov opodstatňujúcich oprávnenie zostať na území v rámci dojednaní dočasnej ochrany alebo dovtedy, kým pominú okolnosti, ktoré bránia vo vykonaní príkazu na vyhostenie, s výnimkou víz a oprávnení na pobyt vydaných počas obdobia potrebného na určenie zodpovedného členského štátu v súlade s týmto nariadením, alebo počas posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo žiadosti o udelenie povolenia na pobyt;

14. „vízum“ je oprávnenie alebo rozhodnutie členského štátu, ktoré sa vyžaduje na účely tranzitu alebo vstupu pri zamýšľanom pobyte v tomto členskom štáte alebo vo viacerých členských štátoch vrátane:

   a) oprávnenia alebo rozhodnutia vydaného v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, ktoré sa vyžaduje na účely vstupu v prípade zamýšľaného pobytu v tomto členskom štáte na obdobie viac ako 90 dní;

b) oprávnenia alebo rozhodnutia vydaného v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, ktoré sa vyžaduje na účely vstupu na vykonanie tranzitu alebo v prípade zamýšľaného pobytu v tomto členskom štáte, ktorého dĺžka v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia nepresiahne 90 dní;

c) oprávnenia alebo rozhodnutia platného pre tranzit cez medzinárodné tranzitné priestory jedného alebo viacerých letísk členských štátov;

15. „diplom alebo kvalifikácia“ sú diplom alebo kvalifikácia získané a osvedčené v členskom štáte po období aspoň jedného akademického roka štúdia na území členského štátu v rámci uznaného štátneho alebo regionálneho programu vzdelávania alebo odbornej prípravy, ktoré zodpovedá aspoň úrovni 2 podľa Medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelávania a ktoré poskytuje vzdelávacia inštitúcia podľa legislatívnych, regulačných alebo administratívnych ustanovení tohto členského štátu, a to s výnimkou odbornej prípravy online alebo iných foriem diaľkového vzdelávania;

16. „vzdelávacia inštitúcia“ je verejná alebo súkromná vzdelávacia inštitúcia alebo inštitúcia odbornej prípravy, ktorá bola zriadená a uznaná členským štátom v súlade s jeho vnútroštátnym právom alebo správnou praxou na základe transparentných kritérií;

17. „útek“ je konanie, ktorým dotknutá osoba prestáva byť k dispozícii príslušným správnym alebo súdnym orgánom, napríklad:

a) opustením územia členského štátu bez povolenia príslušných orgánov z dôvodov, ktoré nie sú mimo kontroly tejto osoby;

b) neoznámením neprítomnosti v konkrétnom ubytovacom zariadení alebo pridelenej oblasti bydliska, ak to vyžaduje členský štát; alebo

c) nedostavením sa pred príslušné orgány, ak to tieto orgány vyžadujú;

18. „riziko úteku“ je existencia osobitných dôvodov a okolností v konkrétnom prípade, ktoré sa zakladajú na objektívnych kritériách vymedzených vnútroštátnym právom, pre ktoré sa možno domnievať, že dotknutá osoba, na ktorú sa vzťahujú postupy a konania stanovené v tomto nariadení, môže utiecť;

19. „benefitujúci členský štát“ je členský štát, ktorý má úžitok zo solidárnych príspevkov, ako sa stanovuje v časti IV tohto nariadenia;

20. „prispievajúci členský štát“ je členský štát, ktorý poskytuje alebo je povinný poskytovať solidárne príspevky pre benefitujúci členský štát, ako sa stanovuje v časti IV tohto nariadenia;

21. „odovzdanie“ je vykonanie rozhodnutia prijatého podľa článku 42;

22. „relokácia“ je presun žiadateľa alebo osoby s udelenou medzinárodnou ochranou, z územia benefitujúceho členského štátu na územie prispievajúceho členského štátu;

23. „pátracie a záchranné operácie“ sú operácie v oblasti pátrania a záchrany, na ktoré sa odkazuje v Medzinárodnom dohovore o pátraní a záchrane na mori z roku 1979 prijatom v Hamburgu 27. apríla 1979;

24. „migračný tlak“ je situácia vyvolaná príchodmi štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti po súši, po mori alebo letecky alebo ich žiadosťami, ktoré sú takého rozsahu, že vytvárajú neprimerané povinnosti pre členský štát s prihliadnutím na celkovú situáciu v Únii, a to aj pokiaľ ide o dobre pripravený azylový, prijímací a migračný systém, a vyžaduje si okamžité opatrenia, najmä solidárne príspevky podľa časti IV tohto nariadenia; berúc do úvahy špecifiká geografickej polohy členského štátu sa migračný tlak vzťahuje na situácie, keď prichádza veľký počet štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti alebo existuje riziko takýchto príchodov vrátane prípadov, keď takéto príchody vyplývajú z opakovaných vylodení v nadväznosti na pátracie a záchranné operácie alebo neoprávneného pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi;

25. „závažná migračná situácia“ je situácia odlišná od migračného tlaku, pri ktorej kumulatívny účinok súčasných a predchádzajúcich príchodov štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti za rok vedie k tomu, že dobre pripravený azylový, prijímací a migračný systém dosiahne hranice svojej kapacity;

26. „prijímacie podmienky“ sú prijímacie podmienky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 6 smernice (EÚ) 2024/1346;

27. „prijatá osoba“ je osoba, s ktorou členský štát súhlasil na prijatie podľa nariadenia (EÚ) 2024/1350 alebo na základe národného systému presídľovania mimo rámca uvedeného nariadenia;

28. „koordinátor EÚ pre solidaritu“ je osoba vymenovaná Komisiou a s mandátom vymedzeným v článku 15 tohto nariadenia.

ČASŤ II

SPOLOČNÝ RÁMEC PRE RIADENIE AZYLU A MIGRÁCIE

KAPITOLA I

Komplexný prístup

Článok 3

Komplexný prístup k riadeniu azylu a migrácie

1. Spoločné opatrenia, ktoré Únia a členské štáty prijímajú v oblasti riadenia azylu a migrácie v rámci svojich príslušných právomocí, sú založené na zásade solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, ako je zakotvené v článku 80 ZFEÚ, na základe komplexného prístupu, a riadia sa zásadou integrovanej tvorby politík v súlade s medzinárodným právom a právom Únie vrátane základných práv.

S celkovým cieľom účinného riadenie azylu a migrácie v rámci príslušného práva Únie, majú uvedené opatrenia tieto ciele:

a) zabezpečiť súlad politík riadenia azylu a migrácie pri riadení migračných tokov do Únie;

b) riešiť príslušné migračné trasy a neoprávnený pohyb medzi členskými štátmi.

2. Komisia, Rada a členské štáty zabezpečia dôsledné vykonávanie politík riadenia azylu a migrácie vrátane vnútorných aj vonkajších zložiek týchto politík, a to po konzultácii s inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami zodpovednými za vonkajšiu politiku.

Článok 4

Vnútorné zložky komplexného prístupu

Aby sa dali dosiahnuť ciele stanovené v článku 3 tohto nariadenia, vnútorné zložky komplexného prístupu obsahujú tieto prvky:

a) úzka spolupráca a vzájomné partnerstvo medzi inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, členskými štátmi a medzinárodnými organizáciami;

b) účinné riadenie vonkajších hraníc členských štátov založené na európskom integrovanom riadení hraníc, ako sa stanovuje v článku 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 ([26]);

c) plné dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného práva a práva Únie, pokiaľ ide o osoby zachránené na mori;

([26]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

d) rýchly a účinný prístup k spravodlivému a efektívnemu konaniu o medzinárodnej ochrane na území členských štátov, a to aj na vonkajších hraniciach členských štátov, v pobrežných vodách alebo v tranzitných priestoroch členských štátov, a uznanie štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti za utečencov alebo osoby s poskytnutou doplnkovou ochranou, a to v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1348 a nariadením (EÚ) 2024/1347;

e) určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu;

f) účinné opatrenia na obmedzenie faktorov motivujúcich štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti k neoprávnenému pohybu a na predchádzanie tomu pohybu;

g) prístup žiadateľov k primeraným prijímacím podmienkam v súlade so smernicou (EÚ) 2024/1346;

h) účinné riadenie návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES ([27]);

i) účinné opatrenia na poskytovanie stimulov a na podporu integrácie osôb s udelenou medzinárodnou ochranou, v členských štátoch;

j) opatrenia zamerané na boj proti vykorisťovaniu a na zníženie nelegálneho zamestnávania v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES ([28]);

k) v príslušných prípadoch nasadenie a využívanie operačných nástrojov zriadených na úrovni Únie, a to aj Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Agentúrou Európskej únie pre azyl (ďalej len „agentúra pre azyl“), a informačných systémov Únie prevádzkovaných Agentúrou Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA).

Článok 5

Vonkajšie zložky komplexného prístupu

Aby sa dosiahli ciele stanovené v článku 3, Únia a členské štáty v medziach svojich príslušných právomocí podporujú a budujú prispôsobené a vzájomne prospešné partnerstvá, a to v plnom súlade s medzinárodným právom a právom Únie a na základe úplného dodržiavania ľudských práv, a posilňujú úzku spoluprácu s príslušnými tretími krajinami na dvojstrannej, regionálnej, multilaterálnej a medzinárodnej úrovni, a to aj s cieľom:

a) podporovať legálnu migráciu a legálne možnosti migrácie pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, a tých, ktorí boli inak prijatí na legálny pobyt v členských štátoch;

b) podporovať partnerov, ktorí prijímajú veľký počet migrantov a utečencov, ktorí potrebujú ochranu, a budovať ich operačné kapacity v oblasti riadenia migrácie, azylu a hraníc pri plnom dodržiavaní ľudských práv;

c) predchádzať neoprávnenej migrácii a bojovať proti prevádzačstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi vrátane zníženia zraniteľnosti, ktorú spôsobujú, a zároveň zabezpečiť právo požiadať o medzinárodnú ochranu;

d) riešiť základné príčiny a hnacie sily neoprávnenej migrácie a núteného vysídľovania;

e) posilniť návrat, readmisiu a reintegráciu;

f) zabezpečiť úplné vykonávanie spoločnej vízovej politiky.

([27]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

([28]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov (Ú. v. EÚ L 168, 30.6.2009, s. 24).

Článok 6

Zásada solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti

1. Pri vykonávaní svojich povinností podľa tohto nariadenia dodržiavajú Únia a členské štáty zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, ako je zakotvená v článku 80 ZFEÚ, a prihliadajú na to, že účinné fungovanie politík Únie v oblasti azylu a riadenia migrácie je v ich spoločnom záujme.

2. Pri plnení svojich povinností podľa tohto nariadenia členské štáty úzko spolupracujú a:

a) zriadia a udržiavajú vnútroštátne systémy riadenia azylu a migrácie, ktoré poskytujú účinný prístup ku konaniam o udelenie medzinárodnej ochrany, udeľujú medzinárodnú ochranu žiadateľom v núdzi a zabezpečujú účinný a dôstojný návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so smernicou 2008/115/ES a zabezpečujú primeraný príjem žiadateľov o medzinárodnú ochranu a investujú doň v súlade so smernicou (EÚ) 2024/1346;

b) zabezpečia, aby na vykonávanie tohto nariadenia boli vyčlenené potrebné zdroje a dostatočný počet odborne spôsobilých zamestnancov a požiadajú na tento účel, ak to členské štáty považujú za nevyhnuté alebo v príslušných prípadoch, o podporu od príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie;

c) v plnom súlade so základnými právami prijmú všetky potrebné a primerané opatrenia na predchádzanie neoprávnenej migrácii na územie členských štátov a na jej obmedzenie vrátane zabránenia prevádzačstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi a boja proti týmto javom a vrátane ochrany práv prevádzaných migrantov a ľudí, s ktorými sa obchoduje;

d) správne a promptne uplatňujú pravidlá na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu a v prípade potreby vykonávajú odovzdanie do zodpovedného členského štátu podľa kapitol I až VI časti III a kapitoly I časti IV;

e) poskytujú účinnú podporu iným členským štátom vo forme solidárnych príspevkov na základe potrieb stanovených v časti II alebo IV;

f) prijímajú účinné opatrenia na obmedzenie stimulov k neoprávnenému pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi a na predchádzanie tomuto pohybu.

3. Na podporu členských štátov pri plnení ich povinností obsahuje stály podporný súbor nástrojov EÚ v oblasti migrácie aspoň tieto prvky:

a) operačnú a technickú pomoc príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie v súlade s ich mandátmi, najmä agentúry pre azyl v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2303 ([29]), Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž v súlade s nariadením (EÚ) 2019/1896 a Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (ďalej len „Europol“) v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 ([30]);

b) podporu poskytovanú z fondov Únie na vykonávanie spoločného rámca stanoveného v tejto časti v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1147 a relevantných prípadoch s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1148 ([31]);

c) výnimky v *acquis* Únie, ktoré členským štátom poskytuje potrebné nástroje na reakciu na osobitné migračné výzvy, ako sa uvádza v nariadeniach (EÚ) 2024/1359, (EÚ) 2024/1348 a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1349 ([32]);

([29]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2303 z 15. decembra 2021 o Agentúre Európskej únie pre azyl a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 439/2010 (Ú. v. EÚ L 468, 30.12.2021, s. 1).

([30]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53).

([31]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1148 zo 7. júla 2021, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 48).

([32]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1349 zo 14. mája 2024, ktorým sa stanovuje konanie o návrate na hraniciach a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1148 (Ú. v. EÚ L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj).

d) aktiváciu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/836 ([33]);

e) opatrenia na uľahčenie činností v oblasti návratu a reintegrácie, a to aj spoluprácou s tretími krajinami, a pri plnom súlade so základnými právami;

f) posilnené opatrenia a medzisektorové činnosti v rámci vonkajšieho rozmeru migrácie;

g) posilnenú diplomatickú a politickú činnosť;

h) koordinované komunikačné stratégie;

i) podporu účinných migračných politík založených na ľudských právach v tretích krajinách;

j) podporu legálnej migrácie a dobre riadenej mobility, a to aj posilnením dvojstranných, regionálnych a medzinárodných partnerstiev v oblasti migrácie, núteného vysídľovania, legálnych možností migrácie a partnerstiev v oblasti mobility.

Článok 7

Strategický prístup k riadeniu azylu a migrácie na vnútroštátnej úrovni

1. Členské štáty vypracujú národné stratégie, ktoré stanovia strategický prístup s cieľom zabezpečiť, aby mali kapacitu účinne vykonávať svoj systém riadenia azylu a migrácie v plnom súlade s ich povinnosťami podľa práva Únie a medzinárodného práva, pričom sa zohľadní ich špecifická situácia, najmä ich geografická poloha.

Pri vypracúvaní svojich národných stratégií môžu členské štáty podľa potreby a v súlade s vnútroštátnym právom konzultovať s Komisiou a príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, najmä s agentúrou pre azyl, ako aj s miestnymi a regionálnymi orgánmi. Tieto stratégie zahŕňajú aspoň:

a) preventívne opatrenia na zníženie rizika migračného tlaku a plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, pričom sa prihliada na plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí podľa nariadení (EÚ) 2019/1896 a (EÚ) 2021/2303 a smernice (EÚ) 2024/1346, a správy Komisie vydané podľa odporúčania (EÚ) 2020/1366;

b) informácie o tom, ako členské štáty vykonávajú zásady stanovené v tejto časti, a ako sa právne záväzky, ktoré z nich vyplývajú plnia na vnútroštátnej úrovni;

c) informácie o tom, ako boli zohľadnené výsledky monitorovania vykonaného agentúrou pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, a výsledky hodnotenia vykonaného v súlade s nariadením (EÚ) 2022/922, ako aj výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 10 nariadenia (EÚ) 2024/1356.

2. Vnútroštátne stratégie zohľadňujú iné relevantné stratégie a existujúce podporné opatrenia, najmä podporné opatrenia podľa nariadení (EÚ) 2021/1147 a (EÚ) 2021/2303, a sú v súlade s vnútroštátnymi stratégiami pre európske integrované riadenie hraníc vypracovanými v súlade s článkom 8 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2019/1896, ktoré zároveň doplňajú.

3. Členské štáty predložia Komisii svoje vnútroštátne stratégie v oblasti riadenia azylu a migrácie šesť mesiacov pred prijatím stratégie uvedenej v článku 8.

4. Finančná a operačná podpora Únie vrátane operačnej podpory poskytovanej jej orgánmi, úradmi a agentúrami pri vykonávaní povinností sa udeľuje v súlade s nariadeniami (EÚ) 2019/1986, (EÚ) 2021/1147, (EÚ) 2021/2303 a v relevantných prípadoch (EÚ) 2021/1148.

5. Komisia monitoruje migračnú situáciu a poskytuje o nej informácie prostredníctvom pravidelných správ vypracovaných na základe údajov a informácií poskytovaných Službou pre vonkajšiu činnosť, agentúrou pre azyl,

([33]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/836 z 20. mája 2021, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú. v. EÚ L 185, 26.5.2021, s. 1).

Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, Europolom a Agentúrou Európskej únie pre základné práva, a najmä na základe informácií získaných podľa odporúčania (EÚ) 2020/1366 a v rámci siete mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie a podľa potreby informácií poskytnutých členskými štátmi.

6. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví vzorový formulár, ktorý budú členské štáty používať na zabezpečenie toho, aby ich národné stratégie boli porovnateľné, pokiaľ ide o konkrétne základné prvky, ako je plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí. Tieto vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 8

Dlhodobá európska stratégia v oblasti riadenia azylu a migrácie

1. Komisia po konzultácii s členskými štátmi, berúc do úvahy príslušné správy a analýzy orgánov, úradov a agentúr Únie a vychádzajúc z národných stratégií uvedených v článku 7, vypracuje päťročnú európsku stratégiu v oblasti riadenia azylu a migrácie (ďalej len „stratégia“), v ktorej stanoví strategický prístup na zabezpečenie jednotného vykonávania národných stratégií. Komisia postúpi túto stratégiu Európskemu parlamentu a Rade. Stratégia nesmie byť právne záväzná.

2. Prvá stratégia sa prijme do 12. decembra 2025 a potom každých päť rokov.

3. Stratégia zahŕňa zložky uvedené v článkoch 4 a 5, prisudzuje poprednú úlohu judikatúre Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva a zohľadňuje aj:

a) vykonávanie národných stratégií členských štátov v oblasti riadenia azylu a migrácie, ako sa uvádza v článku 7, a ich súlad s právom Únie a medzinárodným právom;

b) relevantné informácie, ktoré Komisia zhromaždila podľa odporúčania (EÚ) 2020/1366;

c) informácie, ktoré Komisia a agentúra pre azyl zhromaždili o vykonávaní *acquis* Únie v oblasti azylu;

d) informácie získané od Európskej služby pre vonkajšiu činnosť a príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie, najmä správy agentúry pre azyl, Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Agentúry Európskej únie pre základné práva;

e) akékoľvek ďalšie relevantné informácie vrátane informácií od členských štátov, monitorovacích orgánov, medzinárodných organizácií a iných príslušných orgánov, úradov, agentúr alebo organizácií.

KAPITOLA II

Ročný cyklus riadenia migrácie

Článok 9

Výročná európska správa o azyle a migrácii

1. Komisia každoročne prijíma výročnú európsku správu o azyle a migrácii, v ktorej posudzuje situáciu v oblasti azylu, príjmu a migrácie za uplynulých 12 mesiacov a akýkoľvek možný vývoj a poskytuje strategický situačný prehľad o oblasti migrácie a azylu, ktorý slúži Únii taktiež ako nástroj včasného varovania a informovanosti (ďalej len „správa“).

2. Správa vychádza z relevantných kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov a informácií poskytnutých členskými štátmi, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť, agentúrou pre azyl, Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, Europolom a Agentúrou Európskej únie pre základné práva. Môžu sa v nej zohľadniť aj informácie poskytnuté inými príslušnými orgánmi, úradmi, agentúrami alebo organizáciami.

3. Správa obsahuje tieto prvky:

a) posúdenie celkovej situácie týkajúcej sa všetkých migračných trás do Únie a vo všetkých členských štátoch, najmä:

i) počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu a štátnej príslušnosť žiadateľov;

ii) počtu identifikovaných maloletých osôb bez sprievodu a prípadne osôb s osobitnými prijímacími alebo procesnými potrebami;

iii) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1347;

iv) počtu rozhodnutí v konaní na prvom stupni a konečných rozhodnutí o azyle;

v) prijímacej kapacity členských štátov;

vi) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, v prípade ktorých orgány členských štátov odhalili, že nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky pre vstup alebo pobyt v členskom štáte, vrátane osôb, ktoré prekročili dĺžku oprávneného pobytu v zmysle vymedzenia v článku 3 ods. 1 bode 19 nariadenia (EÚ) 2017/2226 ([34]);

vii) počtu rozhodnutí o návrate vydaných členskými štátmi a počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí opustili územie členských štátov na základe rozhodnutia o návrate, ktoré je v súlade so smernicou 2008/115/ES;

viii) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti prijatých členskými štátmi prostredníctvom systémov Únie pre presídľovanie a národných systémov presídľovania alebo systémov príjmu osôb z humanitárnych dôvodov;

ix) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach stanovené v nariadeniach (EÚ) 2024/1348 a (EÚ) 2024/1349, ako aj ich štátnej príslušnosti;

x) počtu prichádzajúcich a odchádzajúcich dožiadaní o prevzatie alebo oznámení o prijatie späť v súlade s článkami 39 a 41;

xi) počtu rozhodnutí o odovzdaní a počtov odovzdaní vykonaných v súlade s týmto nariadením;

xii) počtu a štátnej príslušnosti štátnych príslušníkov tretích krajín vylodených v dôsledku pátracích a záchranných operácií a počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu predložených týmito štátnymi príslušníkmi tretích krajín;

xiii) členských štátov, ktoré čelia opakovaným príchodom po mori, najmä vylodeniami v dôsledku pátracích a záchranných operácií;

xiv) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktorým bol odopretý vstup v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2016/399;

xv) počtu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti požívajúcich dočasnú ochranu v súlade so smernicou Rady 2001/55/ES ([35]);

xvi) počtu osôb zadržaných v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, námornej alebo vzdušnej hranice a, pokiaľ sú tieto údaje dostupné a overiteľné, počtu pokusov o neoprávnené prekročenie hranice;

xvii) podpory poskytovanej orgánmi, úradmi a agentúrami Únie členským štátom;

b) predpoveď na nasledujúci rok vrátane počtu predpokladaných príchodov po mori na základe celkovej migračnej situácie v predchádzajúcom roku a vzhľadom na súčasnú situáciu, pričom sa zohľadní aj predchádzajúci tlak;

([34]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva, a ktorým sa mení Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a nariadenia (ES) č. 767/2008 a (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).

([35]) Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

c) informácie o úrovni pripravenosti v Únii a členských štátoch a o možnom vplyve predpokladaných situácií;

d) informácie o kapacite členských štátov, najmä o prijímacej kapacite;

e) výsledok monitorovania vykonaného agentúrou pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a hodnotenie vykonané v súlade s nariadením (EÚ) 2022/922, ako aj výsledok monitorovania vykonaného v súlade s článkom 10 nariadenia (EÚ) 2024/1356, ako sa uvádza v článku 7 ods. 1 druhom pododseku písm. c) tohto nariadenia;

f) posúdenie toho, či sú solidárne opatrenia a opatrenia v rámci stáleho súboru nástrojov EÚ v oblasti migrácie potrebné na podporu dotknutého členského štátu alebo členských štátov.

4. Komisia prijme správu do 15. októbra každého roka a postúpi ju Európskemu parlamentu a Rade.

5. Správa bude základom pre rozhodnutia na úrovni Únie o opatreniach potrebných na riadenie migračných situácií.

6. Prvá správa sa vydá do 15. októbra 2025.

7. Na účely správy členské štáty a agentúra pre azyl, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž, Europol a Agentúra Európskej únie pre základné práva poskytnú informácie uvedené v článku 10 do 1. júna každého roka.

8. Komisia zvolá každý rok v prvej polovici júla zasadnutie mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie s cieľom predložiť počiatočné posúdenie situácie a vymeniť si informácie s členmi tohto mechanizmu. Zloženie a spôsob fungovania mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie sú uvedené v odporúčaní (EÚ) 2020/1366 v jeho pôvodnom znení.

9. Členské štáty a príslušné orgány, úrady a agentúry Únie poskytnú Komisii aktualizované informácie do 1. septembra každého roka.

10. Komisia do 30. septembra každého roka zvolá zasadnutie mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie s cieľom predložiť konsolidované posúdenie situácie. Zloženie a spôsob fungovania mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie sú uvedené v odporúčaní (EÚ) 2020/1366 v jeho pôvodnom znení.

Článok 10

Informácie na posúdenie celkovej migračnej situácie, migračného tlaku, rizika migračného tlaku alebo závažnej migračnej situácie

1. Keď Komisia posudzuje celkovú migračnú situáciu alebo to, či je členský štát vystavený migračnému tlaku, hrozí mu migračný tlak alebo čelí závažnej migračnej situácii, použije správu uvedenú v článku 9 a zohľadní akékoľvek ďalšie informácie podľa článku 9 ods. 3 písm. a).

2. Komisia zohľadňuje aj:

a) informácie predložené dotknutým členským štátom vrátane odhadu jeho potrieb a kapacity a jeho opatrení týkajúcich sa pripravenosti a akýchkoľvek ďalších relevantných informácií poskytnutých v rámci národnej stratégie uvedenej v článku 7;

b) úroveň spolupráce v oblasti migrácie, ako aj v oblasti návratov a readmisie, a to aj zohľadnením výročnej správy v súlade s článkom 25a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ([36]), s tretími krajinami pôvodu a tranzitu, s prvými krajinami azylu a bezpečnými tretími krajinami v zmysle vymedzenia v nariadení (EÚ) 2024/1348;

([36]) Nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

c) geopolitickú situáciu v príslušných tretích krajinách, ako aj základné príčiny migrácie a možné situácie inštrumentalizácie migrantov a možný vývoj v oblasti neoprávnených príchodov cez vonkajšie hranice členských štátov, ktoré môžu ovplyvniť migračné pohyby;

d) relevantné odporúčania stanovené v článku 20 nariadenia Rady (EÚ) 2022/922, v článku 15 nariadenia (EÚ) 2021/2303 a v článku 32 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2019/1896;

e) informácie získané podľa odporúčania (EÚ) 2020/1366;

f) správy o integrovanej situačnej informovanosti a analýze podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/1993 ([37]) za predpokladu, že sa aktivuje integrovaná politická reakcia na krízu, alebo správu o situačnej informovanosti a analýze v oblasti migrácie vydanú v prvej fáze mechanizmu EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie, ak sa integrovaná politická reakcia na krízu neaktivuje;

g) informácie z procesu podávania správ o liberalizácii vízového režimu a z dialógov s tretími krajinami;

h) štvrťročné bulletiny o migrácii a ďalšie správy vydávané Agentúrou Európskej únie pre základné práva;

i) podporu poskytovanú orgánmi, úradmi a agentúrami Únie členským štátom;

j) relevantné časti správy o posúdení zraniteľnosti, ako sa uvádza v článku 32 nariadenia (EÚ) 2019/1896;

k) rozsah a trendy v oblasti neoprávneného pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi na základe dostupných informácií od príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie a analýzu údajov z príslušných informačných systémov.

3. Okrem toho s cieľom posúdiť, či členský štát čelí závažnej migračnej situácii, Komisia zohľadní kumulatívny účinok súčasných a predchádzajúcich príchodov štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti za rok.

Článok 11

Vykonávacie rozhodnutie Komisie o určení členských štátov, ktoré sú vystavené migračnému tlaku, ktorým hrozí migračný tlak alebo ktoré čelia závažnej migračnej situácii

1. Komisia spolu so správou uvedenou v článku 9 prijme vykonávacie rozhodnutie, v ktorom určí, či je určitý členský štát vystavený migračnému tlaku, či mu hrozí migračný tlak v nadchádzajúcom roku alebo či čelí závažnej migračnej situácii.

Na uvedený účel Komisie konzultuje s dotknutým členským štátom. Komisia môže na takéto konzultácie stanoviť lehotu.

2. Na účely odseku 1 Komisia využije informácie získané podľa článku 10, pričom zohľadní všetky prvky správy uvedenej v článku 9, všetky migračné trasy vrátane špecifík štrukturálneho javu vylodenia po pátracích a záchranných operáciách a neoprávneného pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti medzi členskými štátmi, ako aj predchádzajúci tlak na dotknutý členský štát a súčasnú situáciu.

3. Ak počas uplynulých 12 mesiacov členský štát čelil veľkému počtu príchodov z dôvodu opakovaného vylodenia v dôsledku pátracích a záchranných operácií, Komisia považuje tento členský štát za členský štát vystavený migračnému tlaku za predpokladu, že tieto príchody sú takého rozsahu, že vytvárajú neprimerané povinnosti na dobre pripravený azylový, prijímací a migračný systém daného členského štátu.

4. Komisia prijíma svoje vykonávacie rozhodnutie do 15. októbra každého roka a predkladá ho Európskemu parlamentu a Rade.

([37]) Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993 z 11. decembra 2018 o dojednaniach EÚ o integrovanej politickej reakcii na krízu (Ú. v. EÚ L 320, 17.12.2018, s. 28).

Článok 12

Návrh Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity

1. Komisia každý rok na základe správy uvedenej v článku 9 a súčasne s ňou predloží návrh vykonávacieho aktu Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity potrebná na riešenie migračnej situácie v nadchádzajúcom roku vyváženým a účinným spôsobom. Uvedený návrh odráža ročné predpokladané potreby solidarity členských štátov vystavených migračnému tlaku.

2. V návrhu Komisie uvedenom v odseku 1 sa určí celkový ročný počet požadovaných relokácií a finančných príspevkov do ročnej rezervy solidarity na úrovni Únie, ktoré sú aspoň:

a) 30 000 relokácií;

b) 600 miliónov EUR na finančné príspevky.

V návrhu Komisie uvedenom v odseku 1 tohto článku sa stanovia aj ročné orientačné príspevky pre každý členský štát uplatnením referenčného kľúča stanoveného v článku 66 s cieľom uľahčiť predkladanie prísľubov jeho solidárnych príspevkov (ďalej len „predkladanie prísľubov“) podľa článku 13.

3. Pri určovaní úrovne zodpovednosti v rámci celej Únie, ktorá sa má rozdeliť medzi všetky členské štáty, a následnej úrovne solidarity Komisia zohľadňuje príslušné kvalitatívne a kvantitatívne kritériá vrátane celkového počtu príchodov, priemernej miery uznaných žiadostí a priemernej miery návratov za príslušný rok. Komisia takisto zohľadní, že členské štáty, ktoré sa stanú benefitujúcimi členskými štátmi podľa článku 58 ods. 1, nie sú povinné plniť svoje prisľúbené solidárne príspevky.

Komisia môže určiť vyšší počet relokácií alebo vyššiu sumu finančných príspevkov, než sú údaje stanovené v odseku 2 tohto článku, a môže určiť iné formy solidarity, než sa stanovuje v článku 56 ods. 2 písm. c), v závislosti od potreby takýchto opatrení, ktoré vyplývajú z osobitných výziev v oblasti migrácie v dotknutom členskom štáte. S cieľom zachovať rovnakú hodnotu rôznych druhov solidárnych opatrení sa zachová pomer medzi číselnými hodnotami stanoveným v odseku 2 písm. a) a b) tohto článku.

4. Bez ohľadu na odsek 2 tohto článku, vo výnimočných situáciách, keď z informácií poskytnutých členskými štátmi a príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie podľa článku 9 ods. 2 alebo z konzultácií uskutočnených Komisiou podľa článku 11 ods. 1 nevyplýva potreba solidárnych opatrení na nadchádzajúci rok, v návrhu Komisie uvedenom v odseku 1 tohto článku sa to náležite zohľadní.

5. Ak Komisia vo svojom vykonávacom rozhodnutí uvedenom v článku 11 skonštatovala, že jeden alebo viaceré členské štáty sú vystavené migračnému tlaku v dôsledku veľkého počtu príchodov vyplývajúcich z opakujúcich sa vylodení v dôsledku pátracích a záchranných operácií, Komisia zohľadňujúc osobitosti dotknutých členských štátov stanoví orientačný percentuálny podiel ročnej rezervy solidarity, ktorý sa má týmto členským štátom sprístupniť.

6. Komisia prijíma svoj návrh uvedený v odseku 1 tohto článku do 15. októbra každého roka a predkladá ho Rade. Komisia súčasne prekladá tento návrh Európskemu parlamentu. Kým Rada neprijme vykonávací akt uvedený v článku 57, návrh Komisie uvedený v odseku 1 tohto článku sa nezverejňuje. Návrh má stupeň utajenia „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ a nakladá sa s ním zodpovedajúco v súlade s rozhodnutím Rady 2013/488/EÚ ([38]).

Článok 13

Fórum EÚ na vysokej úrovni pre solidaritu

1. S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie časti IV tohto nariadenia sa zriadi fórum EÚ na vysokej úrovni pre solidaritu (ďalej len „fórum na vysokej úrovni“), ktoré tvoria zástupcovia členských štátov a ktorému predsedá členský štát, ktorý vykonáva predsedníctvo Rady. Členské štáty sú zastúpené na úrovni zodpovednosti a rozhodovacej právomoci, ktorá je primeraná na vykonávanie úloh zverených fóru na vysokej úrovni.

([38]) Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

Tretie krajiny, ktoré s Úniou uzavreli dohodu o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v členskom štáte alebo v danej tretej krajine, môžu byť na účely prispievania k solidarite ad hoc vyzvané, aby sa zúčastnili na fóre na vysokej úrovni, podľa vhodného prípadu.

2. Rada zvolá fórum na vysokej úrovni do 15 dní od prijatia správy uvedenej v článku 9, rozhodnutia uvedeného v článku 11 a návrhu Komisie uvedeného v článku 12.

3. Fórum na vysokej úrovni na zasadnutí uvedenom v odseku 2 posúdi správu uvedenú v článku 9, rozhodnutie uvedené v článku 11 a návrh Komisie uvedený v článku 12 a preskúma celkovú situáciu. Takisto dospeje k záverom o solidárnych opatreniach a výške príspevku potrebného podľa postupu stanoveného v článku 57 a v prípade potreby aj o ďalších opatreniach v oblasti reakcie na migráciu v oblastiach zodpovednosti, pripravenosti a nepredvídaných udalostí, ako aj o vonkajšom rozmere migrácie. Počas tohto zasadnutia fóra na vysokej úrovni členské štáty prisľúbia svoje solidárne príspevky na vytvorenie ročnej rezervy solidarity podľa článku 57.

4. Ak sa Rada na podnet členského štátu alebo na výzvu Komisie domnieva, že solidárne príspevky do ročnej rezervy solidarity nie sú dostatočné vo vzťahu k zisteným potrebám, a to aj v prípadoch, keď sa v súlade s článkami 61 a 62 udelilo výrazne odpočítanie časti podielu, alebo jeden či viacero členských štátov vystavených migračnému tlaku má vyššie potreby, než sa očakávalo, alebo keď si celková situácia vyžaduje dodatočnú solidárnu podporu, Rada jednoduchou väčšinou opätovne zvolá fórum na vysokej úrovni, aby požiadalo členské štáty o poskytnutie dodatočných solidárnych príspevkov. Pri každom predkladaní prísľubov sa dodržiava postup stanovený v článku 57.

Článok 14

Fórum EÚ na technickej úrovni pre solidaritu

1. S cieľom zabezpečiť hladké fungovanie časti IV tohto nariadenia sa zriaďuje fórum EÚ na technickej úrovni pre solidaritu (ďalej len „fórum na technickej úrovni“), ktoré v mene Komisie zvoláva koordinátor EÚ pre solidaritu, ktorý mu aj predsedá.

2. Fórum na technickej úrovni tvoria zástupcovia príslušných orgánov členských štátov na dostatočne vysokej úrovni na vykonávanie jemu zverených úloh.

3. Tretie krajiny, ktoré s Úniou uzavreli dohodu o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v členskom štáte alebo v danej tretej krajine, môžu byť na účely prispievania k solidarite ad hoc vyzvané, aby sa zúčastnili na fóre na technickej úrovni, podľa vhodného prípadu.

4. Agentúra pre azyl sa zúčastňuje na fóre na technickej úrovni. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Agentúra Európskej únie pre základné práva sa vo vhodných prípadoch a na pozvanie koordinátora EÚ pre solidaritu zúčastňujú na fóre na technickej úrovni. K účasti môžu byť prizvané aj agentúry Organizácie Spojených národov v závislosti od ich zapojenia do mechanizmu solidarity.

5. Po prijatí vykonávacieho aktu Rady uvedeného v článku 57 zvolá koordinátor EÚ pre solidaritu prvé zasadnutie fóra na technickej úrovni. Po tomto prvom zasadnutí sa fórum na technickej úrovni stretáva pravidelne a tak často, ako je to potrebné, najmä podľa článku 58 ods. 3 a článku 59 ods. 6, s cieľom sfunkčniť mechanizmus solidarity medzi členskými štátmi a riešiť potreby solidarity určenými príspevkami.

Článok 15

Koordinátor EÚ pre solidaritu

1. Komisia vymenuje koordinátora EÚ pre solidaritu, ktorý na technickej úrovni koordinuje vykonávanie mechanizmu solidarity v súlade s časťou IV tohto nariadenia.

2. Koordinátor EÚ pre solidaritu:

a) podporuje činnosti v oblasti relokácie z benefitujúceho členského štátu do prispievajúceho členského štátu;

b) koordinuje a podporuje komunikáciu medzi členskými štátmi, orgánmi, úradmi, agentúrami a subjektmi, ktoré sú zapojené do vykonávania mechanizmu solidarity;

c) vedie prehľad o potrebách benefitujúcich členských štátov a príspevkoch prispievajúcich členských štátov a vykonáva kroky v nadväznosti na prebiehajúce vykonávanie solidárnych opatrení;

d) organizuje v pravidelných intervaloch stretnutia medzi orgánmi členských štátov, aby sa zabezpečilo účinné a efektívne sfunkčnenie ročnej rezervy solidarity s cieľom uľahčiť najlepšiu interakciu a spoluprácu medzi členskými štátmi;

e) podporuje najlepšie postupy pri vykonávaní mechanizmu solidarity;

f) zvoláva a predsedá fórum na technickej úrovni;

g) vykonáva úlohy uvedené v článku 7 nariadenia (EÚ) 2024/1359.

3. Na účely odseku 2 koordinátorovi EÚ pre solidaritu pomáha úrad a sú mu poskytnuté potrebné finančné a ľudské zdroje na účinné vykonávanie jeho úloh. Koordinátor EÚ pre solidaritu úzko koordinuje svoju činnosť s agentúrou pre azyl, a to aj v súvislosti s praktickými podrobnosťami relokácie podľa tohto nariadenia.

4. V správe uvedenej v článku 9 sa uvedie stav vykonávania a fungovania mechanizmu solidarity.

5. Členské štáty poskytujú koordinátorovi EÚ pre solidaritu potrebné údaje a informácie, aby mohol účinne vykonávať svoje úlohy.

ČAST III

KRITÉRIÁ A MECHANIZMY NA URČENIE ZODPOVEDNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU

KAPITOLA I

Všeobecné zásady a záruky

Článok 16

Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu

1. Členské štáty posúdia žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť musí posúdiť jeden členský štát, ktorý je zodpovedným členským štátom na základe kritérií stanovených v kapitole II alebo ustanovení stanovených v kapitole III tejto časti.

2. Bez toho, aby tým boli dotknuté pravidlá stanovené v časti IV tohto nariadenia, ak na základe kritérií uvedených v tomto nariadení nemožno určiť žiaden členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, za jej posúdenie je zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola táto žiadosť zaregistrovaná.

3. Ak nie je možné, aby členský štát odovzdal žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože existujú závažné dôvody domnievať sa, že v dôsledku odovzdania žiadateľa do daného členského štátu by reálne čelil riziku, že budú porušené jeho základné práva, a to formou neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 charty, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole II alebo ustanovení stanovených v kapitole III tejto časti s cieľom stanoviť, či možno za zodpovedný určiť iný členský štát.

Ak členský štát nemôže vykonať odovzdanie podľa prvého pododseku tohto odseku do žiadneho členského štátu, ktorý bol určený na základe kritérií stanovených v kapitole II alebo ustanovení uvedených v kapitole III tejto časti alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola žiadosť zaregistrovaná, a nedokáže zistiť, či iný členský štát možno určiť ako zodpovedný, tento členský štát sa stáva členským štátom zodpovedným za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

4. Ak sa nevykonala bezpečnostná kontrola stanovená v článku 15 nariadenia (EÚ) 2024/1356 podľa uvedeného nariadenia, prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná, posúdi, či existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti, pričom tak urobí čo najskôr po zaregistrovaní tejto žiadosti, a to ešte pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu podľa kapitoly II alebo ustanovení stanovených v kapitole III tejto časti.

Ak sa bezpečnostná kontrola stanovená v článku 15 nariadenia (EÚ) 2024/1356 vykonala, ale prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná, je toho názoru, že je odôvodnené posúdiť, či existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti, tento členský štát vykoná toto posúdenie čo najskôr po zaregistrovaní žiadosti, a to ešte pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu podľa kapitoly II alebo ustanovení stanovených v kapitole III tejto časti.

Ak bezpečnostná kontrola vykonaná v súlade s článkom 15 nariadenia (EÚ) 2024/1356 alebo v súlade s prvým a druhým pod odsekom tohto odseku preukáže, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie vnútornej bezpečnosti, členský štát vykonávajúci bezpečnostnú kontrolu sa stáva zodpovedným členským štátom a článok 39 tohto nariadenia sa neuplatňuje.

5. Každý členský štát si ponechá právo poslať žiadateľa do bezpečnej tretej krajiny pri dodržaní pravidiel a záruk stanovených v nariadení (EÚ) 2024/1348.

Článok 17

Povinnosti žiadateľa a spolupráca s príslušnými orgánmi

1. Prejav vôle podať žiadosť o medzinárodnú ochranu sa robí a žiadosť o medzinárodnú ochranu sa registruje v členskom štáte prvého vstupu.

2. Odchylne od odseku 1, ak sú štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti držiteľmi platného dokladu o pobyte alebo platného víza, prejav vôle podať žiadosť o medzinárodnú ochranu sa robí a žiadosť o medzinárodnú ochranu sa registruje v členskom štáte, ktorý vydal doklad o pobyte alebo vízum.

Ak štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti sú držiteľmi dokladu o pobyte alebo víza, ktorých platnosť skončila, alebo boli zrušené, odňaté alebo odvolané, prejav vôle podať žiadosť o medzinárodnú ochranu sa robí a žiadosť o medzinárodnú ochranu sa registruje v členskom štáte, v ktorom sa tento štátny príslušník alebo táto osoba nachádza.

3. Žiadateľ plne spolupracuje s príslušnými orgánmi členských štátov pri získavaní biometrických údajov v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1358 a v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a to najmä tým, že čo najskôr, najneskôr však počas pohovoru uvedeného v článku 22 tohto nariadenia, predloží a zverejní všetky skutočnosti a informácie, ktoré má k dispozícii a sú relevantné na určenie zodpovedného členského štátu, a to aj predložením dokladov totožnosti, ak má žiadateľ takéto doklady. Ak žiadateľ nie je v čase pohovoru schopný predložiť dôkazy na podporu poskytnutých skutočností a informácií alebo vyplniť vzorový formulár uvedený v článku 22 ods. 1 toho nariadenia, príslušný orgán stanoví v rámci lehoty uvedenej v článku 39 ods. 1 tohto nariadenia primeraný termín na predloženie takýchto dôkazov, pričom zohľadní individuálne okolnosti prípadu.

4. Od žiadateľa sa vyžaduje, aby sa nachádzal v:

a) členskom štáte uvedenom v odsekoch 1 a 2 dovtedy, kým nebude určený zodpovedný členský štát a v príslušných prípadoch do vykonania konania o odovzdaní;

b) zodpovednom členskom štáte;

c) členskom štáte relokácie po odovzdaní podľa článku 67 ods. 11.

5. Ak sa rozhodnutie o odovzdaní oznámi žiadateľovi v súlade s článkom 42 ods. 2 a článkom 67 ods. 10, žiadateľ musí spolupracovať s príslušnými orgánmi a postupovať v súlade s týmto rozhodnutím.

Článok 18

Dôsledky porušenia povinností

1. Za predpokladu, že bol žiadateľ informovaný o svojich povinnostiach a dôsledkoch ich nedodržania v súlade s článkom 11 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1356 alebo článkom 5 ods. 1 a článkom 21 smernice (EÚ) 2024/1346, žiadateľ nemá nárok na prijímacie podmienky stanovené v článkoch 17 až 20 uvedenej smernice v žiadnom inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom je podľa článku 17 ods. 4 tohto nariadenia povinný nachádzať sa, a to odvtedy, ako mu bolo oznámené rozhodnutie o jeho odovzdaní do zodpovedného členského štátu.

Prvým pododsekom nie je dotknutá potreba zabezpečiť životnú úroveň v súlade s právom Únie vrátane charty a s medzinárodnými záväzkami.

2. Skutočnosti a informácie relevantné na určenie zodpovedného členského štátu predložené po uplynutí lehoty sa zohľadnia len vtedy, ak poskytujú dôkazy, ktoré sú rozhodujúce na účely správneho uplatňovania tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o maloleté osoby bez sprievodu a zlúčenie rodiny.

3. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa žiadateľ nenachádza v členskom štáte, v ktorom je povinný sa zdržiavať, a príslušné orgány členského štátu, v ktorom sa žiadateľ nachádza, majú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ mohol byť obeťou ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ ([39]).

4. Členské štáty pri uplatňovaní tohto článku zohľadnia individuálne okolnosti žiadateľa vrátane akéhokoľvek reálneho rizika porušenia základných práv v členskom štáte, v ktorom je žiadateľ povinný byť prítomný. Všetky opatrenia prijaté členskými štátmi musia byť primerané.

Článok 19

Právo na informácie

1. Príslušný orgán členského štátu čo najskôr, v každom prípade do dátumu zaregistrovania žiadosti o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, poskytne žiadateľovi informácie o uplatňovaní tohto nariadenia, o jeho právach podľa tohto nariadenia a o povinnostiach stanovených v článku 17, ako aj o dôsledkoch porušenia týchto povinností stanovených v článku 18. Tieto informácie zahŕňajú najmä informácie o:

a) cieľoch tohto nariadenia;

b) spolupráci s príslušnými orgánmi, ktorá sa od žiadateľa vyžaduje, ako je stanovené v článku 17;

c) skutočnosti, že právo požiadať o medzinárodnú ochranu nezahŕňa možnosť, aby si žiadateľ vybral členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo ktorý členský štát je členským štátom relokácie;

d) dôsledkoch požiadania o medzinárodnú ochranu aj v inom členskom štáte, ako aj o dôsledkoch opustenia členského štátu, v ktorom je žiadateľ povinný nachádzať sa podľa článku 17 ods. 4, a najmä o tom, že žiadateľ má len taký nárok na prijímacie podmienky, ako sa uvádza v článku 18 ods. 1;

e) kritériách a konaniach na určenie zodpovedného členského štátu, hierarchii takýchto kritérií v jednotlivých fázach konania a trvaní konania;

f) ustanoveniach týkajúcich sa zlúčenia rodiny a v tomto ohľade uplatniteľných vymedzení pojmov rodinní príslušníci a príbuzní, práve požiadať o vzorový formulár uvedený v článku 22 ods. 1 a dostať ho vrátane informácií o osobách a subjektoch, ktoré sú schopné poskytnúť pomoc pri vypĺňaní vzorového formuláru, ako aj informácie o vnútroštátnych, medzinárodných alebo iných relevantných organizáciách, ktoré sú schopné uľahčiť identifikáciu a vyhľadávanie rodinných príslušníkov;

([39]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV (Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1).

g) práve na osobný pohovor a jeho účelu v súlade s článkom 22, postupe a povinnosti čo najskôr počas konania ústne alebo predložením dokladov alebo iných informácií vrátane v príslušných prípadoch prostredníctvom vzorového formuláru uvedeného v článku 22 ods. 1 podať akékoľvek relevantné informácie, ktoré by mohli pomôcť pri zisťovaní prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo akýchkoľvek iných členov rodiny v členských štátoch, vrátane informácií o spôsobe, akým môže žiadateľ takéto informácie predložiť, a o akejkoľvek pomoci, ktorú môže členský štát ponúknuť v súvislosti s vyhľadávaním rodinných príslušníkov alebo príbuzných;

h) povinnosti žiadateľa čo najskôr počas konania oznámiť akékoľvek relevantné informácie, ktoré by mohli pomôcť pri zisťovaní akýchkoľvek predchádzajúcich dokladov o pobyte, víz alebo diplomov o vzdelaní;

i) možnosti predložiť riadne opodstatnené dôvody, aby príslušné orgány zvážili uplatnenie článku 35 ods. 1;

j) povinnosti žiadateľa predložiť svoje doklady totožnosti, ak takéto doklady má, a spolupracovať s príslušnými orgánmi pri získavaní biometrických údajov v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1358;

k) existencii práva na účinný opravný prostriedok na súde alebo tribunáli s cieľom napadnúť rozhodnutie o odovzdaní v lehote stanovenej v článku 43 ods. 2 a skutočnosti, že rozsah takéhoto napadnutia je obmedzený tak, ako sa stanovuje v článku 43 ods. 1;

l) práve na bezplatné právne poradenstvo vo veciach týkajúcich sa uplatňovania kritérií stanovených v kapitole II alebo ustanovení uvedených v kapitole III tejto časti vo všetkých fázach konania o určenie zodpovedného členského štátu, ako sa stanovuje v článku 21;

m) v prípade odvolania alebo preskúmania, právo získať na požiadanie bezplatnú právnu pomoc, ak dotknutá osoba nie je schopná hradiť s tým spojené náklady;

n) skutočnosti, že útek povedie k predĺženiu lehoty v súlade s článkom 46;

o) skutočnosti, že príslušné orgány členských štátov a agentúra pre azyl spracujú osobné údaje žiadateľa, a to aj z dôvodu ich výmeny, výhradne na účely vykonávania svojich povinností podľa tohto nariadenia, a to pri plnom súlade s požiadavkami na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom;

p) kategóriách dotknutých osobných údajov;

q) práve na prístup k údajom, ktoré sa týkajú žiadateľa, a práve požiadať o opravu takýchto údajov, ak sú nesprávne, alebo ich vymazanie, ak boli spracúvané nezákonne, ako aj postupoch na výkon uvedených práv vrátane kontaktných údajov orgánov uvedených v článku 52 a vnútroštátnych orgánov na ochranu osobných údajov, ktoré sú zodpovedné za vybavovanie sťažností súvisiacich s ochranou osobných údajov, či kontaktných údajov zodpovednej osoby;

r) v prípade maloletej osoby bez sprievodu, zárukách a právach vzťahujúcich sa na žiadateľa v tejto súvislosti, úlohe a povinnostiach zástupcu a postupe podávania sťažností proti zástupcovi dôverným a bezpečným spôsobom a pri plnom rešpektovaní práva dieťaťa byť v tejto súvislosti vypočuté;

s) skutočnosti, že ak indície nie sú logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti, členský štát môže požiadať o test DNA alebo krvný test na preukázanie existencie rodinných väzieb alebo na posúdenie veku žiadateľa;

t) v príslušných prípadoch, postupe relokácie stanoveného v článkoch 67 a 68.

2. Žiadateľ má možnosť požiadať o informácie týkajúce sa priebehu postupu a príslušné orgány ho o tejto možnosti informujú. Ak je žiadateľom maloletá osoba, o takéto informácie má možnosť požiadať maloletá osoba a rodič alebo zástupca.

Článok 20

Prístupnosť informácií

1. Informácie uvedené v článku 19 sa poskytujú písomne v stručnej, transparentnej, zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme, pričom sa používajú jasné a zrozumiteľné formulácie v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu žiadateľ rozumie. Členské štáty na tento účel použijú spoločný informačný materiál vypracovaný v súlade s odsekom 2 tohto článku. Spoločný informačný materiál je dostupný aj online na otvorenej a ľahko prístupnej platforme pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu.

Ak je to potrebné na riadne porozumenie zo strany žiadateľa, informácie sa poskytnú aj ústne, vo vhodných prípadoch pri osobnom pohovore uvedenom v článku 22. Na tento účel má žiadateľ možnosť klásť otázky, ak potrebuje objasniť poskytnuté informácie. Členské štáty môžu využívať podporu multimediálneho vybavenia.

2. Agentúra pre azyl v úzkej spolupráci so zodpovednými vnútroštátnymi orgánmi vypracuje spoločný informačný materiál, ako aj osobitné informácie pre maloleté osoby bez sprievodu a zraniteľných žiadateľov, podľa potreby aj pre žiadateľov so špecifickými prijímacími a procesnými potrebami, ktoré obsahujú aspoň informácie uvedené v článku 19. Do tohto spoločného informačného materiálu sa zahrnú aj informácie o uplatňovaní nariadenia (EÚ) 2024/1358, a najmä o účele, na ktorý môžu byť údaje o žiadateľovi v systéme Eurodac spracúvané.

Spoločný informačný materiál musí byť vypracovaný tak, aby mali členské štáty možnosť doplniť doň ďalšie informácie týkajúce sa konkrétneho členského štátu.

3. Ak je žiadateľom maloletá osoba, informácie uvedené v článku 19 sa musia poskytovať spôsobom vhodným pre deti, a to náležite vyškoleným personálom a za prítomnosti žiadateľovho zástupcu.

Článok 21

Právo na právne poradenstvo

1. Žiadatelia majú právo účinne sa poradiť s právnym zástupcom alebo iným poradcom, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo, vo veciach týkajúcich sa uplatňovania kritérií stanovených v kapitole II alebo ustanovení uvedených v kapitole III tejto časti vo všetkých fázach konania o určenie zodpovedného členského štátu stanoveného v tomto nariadení.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté právo žiadateľa vybrať si svojho právneho zástupcu alebo iného poradcu na vlastné náklady, môže žiadateľ požiadať o bezplatné právne poradenstvo v konaní o určenie zodpovedného členského štátu.

3. Bezplatné právne poradenstvo poskytujú právni zástupcovia alebo iní poradcovia, ktorí sú prípustní alebo majú povolenie podľa vnútroštátneho práva na poradenstvo a pomoc žiadateľom alebo ich zastupovanie, alebo mimovládne organizácie akreditované podľa vnútroštátneho práva na poskytovanie právnych služieb žiadateľom alebo ich zastupovanie.

Na účely prvého pododseku možno zabezpečiť účinný prístup k bezplatnému právnemu poradenstvu tým, že sa určitá osoba poverí poskytnutím právneho poradenstva v administratívnej fáze konania súčasne viacerým žiadateľom.

4. Členské štáty môžu organizovať poskytovanie právneho poradenstva v súlade so svojimi vnútroštátnymi systémami.

5. Členské štáty stanovia osobitné procesné pravidlá týkajúce sa opatrení podávania a spracúvania žiadostí o poskytnutie bezplatného právneho poradenstva, ako je stanovené v tomto článku.

6. Na účely konania o určenie zodpovedného členského štátu bezplatné právne poradenstvo zahŕňa poskytovanie:

a) usmernení a vysvetlení kritérií a konaní o určenie zodpovedného členského štátu vrátane informácií o právach a povinnostiach počas všetkých fáz tohto konania;

b) usmernení a pomoci pri predkladaní informácií, ktoré by mohli pomôcť určiť zodpovedný členský štát v súlade s kritériami stanovenými kapitole II tejto časti;

c) usmernení a pomoci v súvislosti so vzorovým formulárom uvedeným v článku 22 ods. 1.

7. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, poskytovanie bezplatného právneho poradenstva v konaní o určenie zodpovedného členského štátu možno vylúčiť, ak žiadateľovi už pomáha právny zástupca a ho zastupuje.

8. Na účely vykonávania tohto článku môžu členské štáty požiadať o pomoc agentúru pre azyl. Okrem toho sa finančná podpora môže poskytovať členským štátom z fondov Únie v súlade s právnymi aktmi, ktoré sa na takéto financovanie vzťahujú.

Článok 22

Osobný pohovor

1. V záujme uľahčenia konania o určenie zodpovedného členského štátu vykonajú príslušné orgány členského štátu, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu podľa článku 38 ods. 1, osobný pohovor so žiadateľom na účely uplatňovania článku 39. Osobný pohovor zároveň žiadateľovi umožní správne pochopiť informácie, ktoré mu boli poskytnuté v súlade s článkom 19.

Príslušné orgány zhromažďujú informácie o konkrétnej situácii žiadateľa aktívnym kladením otázok, ktoré by pomohli určiť zodpovedný členský štát na účely uplatňovania článku 39.

Ak existujú náznaky toho, že žiadateľ má v členskom štáte rodinných príslušníkov alebo príbuzných, žiadateľ dostane vzorový formulár, ktorý vypracuje agentúra pre azyl. Žiadateľ vyplní tento vzorový formulár s informáciami, ktoré má k dispozícii, aby uľahčil uplatňovanie článku 39. Ak je to možné, žiadateľ vyplní tento vzorový formulár pred osobným pohovorom uvedeným v tomto článku.

Agentúra pre azyl vypracuje vzorový formulár uvedený v treťom pododseku tohto odseku do 12. apríla 2025. Agentúra pre azyl vypracuje aj usmernenia na identifikáciu a vyhľadávanie rodinných príslušníkov s cieľom podporiť uplatňovanie článkov 25 až 28 a článku 34 žiadajúcim a dožiadaným členským štátom v súlade s článkami 39 a 40.

Žiadateľ musí mať možnosť predložiť riadne opodstatnené dôvody príslušným orgánom, aby zvážili uplatnenie článku 35 ods. 1.

2. Od osobného pohovoru možno upustiť v prípade, že:

a) žiadateľ je na úteku;

b) žiadateľ sa nedostavil na osobný pohovor a nepredložil žiadne dôvody, ktoré by opodstatňovali jeho neúčasť;

c) žiadateľ už iným spôsobom poskytol informácie relevantné na určenie zodpovedného členského štátu po tom, ako mu boli poskytnuté informácie uvedené v článku 19.

Na účely prvého pododseku písm. c) tohto odseku členský štát, ktorý upustí od osobného pohovoru, umožní žiadateľovi, aby predložil všetky ďalšie informácie relevantné na správne určenie zodpovedného členského štátu v lehote uvedenej v článku 39 ods. 1, vrátane predloženia riadne opodstatnených dôvodov na to, aby orgán zvážil potrebu osobného pohovoru.

3. Osobný pohovor sa uskutoční bez zbytočného odkladu, avšak v každom prípade pred predložením dožiadania o prevzatie podľa článku 39.

4. Osobný pohovor sa vedie v jazyku, ktorý žiadateľ uprednostňuje, pokiaľ neexistuje iný jazyk, ktorému žiadateľ rozumie a v ktorom je schopný jasne komunikovať. Pohovory s maloletými osobami bez sprievodu a v príslušných prípadoch so sprievodom vedie osoba, ktorá má potrebné znalosti o právach a osobitných potrebách maloletých, spôsobom, ktorý je ohľaduplný k dieťaťu a primeraný kontextu, pričom sa zohľadní vek a vyspelosť maloletej osoby, v prítomnosti zástupcu a v príslušných prípadoch právneho zástupcu maloletej osoby. V prípade potreby musí byť zaistený tlmočník, ktorý je schopný zabezpečiť náležitú komunikáciu medzi žiadateľom a osobou, ktorá vedie osobný pohovor. Počas osobného pohovoru sa môže zabezpečiť prítomnosť kultúrneho mediátora. Ak o to žiadateľ požiada a ak je to možné, osoba vedúca pohovor a v príslušných prípadoch tlmočník musia byť toho pohlavia, ktoré žiadateľ uprednostňuje.

5. Ak je to riadne odôvodnené okolnosťami, členské štáty môžu uskutočniť osobný pohovor prostredníctvom videokonferencie. V takom prípade členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie vhodných zariadení, procesných a technických noriem, právnej pomoci a tlmočenia, pričom zohľadní usmernenia agentúry pre azyl.

6. Osobný pohovor sa uskutoční za podmienok, ktorými sa zabezpečí primeraná dôvernosť informácií. Vedie ho osoba, ktorá je na to podľa vnútroštátneho práva kvalifikovaná. Žiadateľom, v prípade ktorých sa stanovila potreba osobitných procesných záruk podľa nariadenia (EÚ) 2024/1348, sa poskytne primeraná podpora, aby bolo možné vytvoriť podmienky, ktoré sú potrebné na účinné predloženie všetkých skutočností, na základe ktorých možno určiť zodpovedný členský štát. Pracovníci, ktorí vedú pohovory so žiadateľmi, musia mať takisto všeobecné znalosti o faktoroch, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na spôsobilosť žiadateľa absolvovať pohovor, ako napríklad náznaky toho, že daná osoba mohla byť v minulosti mučená alebo je obeťou obchodovania s ľuďmi.

7. Členský štát, ktorý vedie osobný pohovor, vytvorí zvukový záznam pohovoru a vypracuje písomné zhrnutie tohto pohovoru, v ktorom uvedie aspoň základné informácie, ktoré žiadateľ počas pohovoru poskytol. Žiadateľ musí byť vopred informovaný o tomto zaznamenávaní a o jeho účele. V prípade pochybností týkajúcich sa vyhlásení, ktoré žiadateľ poskytol počas osobného pohovoru, má prednosť zvuková nahrávka. Toto zhrnutie môže mať formu správy alebo štandardného formulára. Členské štáty zabezpečia, aby mal žiadateľ alebo právny zástupca či iný poradca, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo a ktorý žiadateľa právne zastupuje, k tomuto zhrnutiu prístup čo najskôr po pohovore a v každom prípade pred prijatím rozhodnutia príslušnými orgánmi o zodpovednom členskom štáte. Žiadateľ dostane na konci osobného pohovoru alebo v stanovenej lehote príležitosť uviesť pripomienky alebo poskytnúť vysvetlenie ústne alebo písomne so zreteľom na akékoľvek nesprávne preklady alebo nesprávne pochopenia alebo iné faktické chyby uvedené v písomnom zhrnutí.

Článok 23

Záruky pre maloleté osoby

1. Pri všetkých konaniach stanovených v tomto nariadení prihliadajú členské štáty v prvom rade na najlepšie záujmy dieťaťa. Konania s maloletými osobami sa riešia prednostne.

2. Každý členský štát, v ktorom sa nachádza maloletá osoba bez sprievodu, zabezpečí, aby túto osobu počas všetkých príslušných konaní stanovených v tomto nariadení zastupoval zástupca a aby jej tento zástupca pomáhal. Zástupca musí mať zdroje, kvalifikáciu, odbornú prípravu, odborné znalosti a nezávislosť, aby sa zabezpečilo, že počas konaní vykonávaných podľa tohto nariadenia sa prihliada na najlepšie záujmy dieťaťa. Zástupca musí mať prístup k obsahu príslušných dokumentov v spise o žiadateľovi, ako aj k osobitnému informačnému materiálu pre maloleté osoby bez sprievodu, a musí maloletú osobu informovať o pokroku v konaniach podľa tohto nariadenia.

Ak žiadosť podala osoba, ktorá tvrdí, že je maloletá, alebo v súvislosti s ktorou existujú objektívne dôvody domnievať sa, že je maloletá, a ktorá je bez sprievodu, príslušné orgány:

a) určia čo najskôr a v každom prípade včas a na účel pomoci maloletej osobe v konaní o určenie zodpovedného členského štátu osobu s potrebnými zručnosťami a odbornými znalosťami na dočasnú pomoc maloletej osobe v záujme ochrany jej najlepšieho záujmu a všeobecného blaha, ktorá umožňuje maloletej osobe využívať práva podľa tohto nariadenia a v príslušných prípadoch koná ako zástupca až do vymenovania zástupcu;

b) vymenujú zástupcu čo najskôr, a najneskôr však do pätnástich pracovných dní odo dňa podania žiadosti.

V prípade neprimeraného počtu žiadostí podaných maloletými osobami bez sprievodu alebo v iných výnimočných situáciách sa lehota na určenie zástupcu podľa druhého pododseku písm. b) môže predĺžiť o desať pracovných dní.

Ak príslušný orgán dospeje k záveru, že žiadateľ, ktorý tvrdí, že je maloletá osoba, má bez akýchkoľvek pochybností viac ako osemnásť rokov, nie je povinný určiť zástupcu v súlade s týmto odsekom.

Povinnosti zástupcu alebo osoby uvedenej v druhom pododseku písm. a) sa skončia, ak príslušné orgány po posúdení veku, ako je uvedené v článku 25 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1348, nepredpokladajú, že žiadateľ je maloletá osoba, alebo ak sa domnievajú, že žiadateľ nie je maloletá osoba, alebo ak žiadateľ už nie je maloletá osoba bez sprievodu.

Ak je za zástupcu ustanovená organizácia, táto organizácia určí osobu zodpovednú za vykonávanie povinností zástupcu vo vzťahu k maloletej osobe. Na uvedenú osobu sa uplatňuje prvý pododsek.

Zástupcom uvedeným v prvom pododseku môže byť tá istá osoba alebo organizácia, ako sa stanovuje v článku 23 nariadenia (EÚ) 2024/1348.

3. Členské štáty zapájajú zástupcu maloletej osoby bez sprievodu počas celého konania o určenie zodpovedného členského štátu podľa tohto nariadenia. Zástupca pomáha maloletej osobe bez sprievodu pri poskytovaní informácií, ktoré sú relevantné na posúdenie najlepších záujmov dieťaťa v súlade s odsekom 4, a to aj pri výkone práva byť vypočutý, a podporuje jej spoluprácu s inými aktérmi, ako sú napríklad organizácie vyhľadávajúce rodinných príslušníkov, ak je to na uvedený účel vhodné, s náležitým ohľadom na povinnosti zachovania dôvernosti voči maloletej osobe.

4. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa členské štáty navzájom úzko spolupracujú, pričom náležite zohľadnia najmä tieto faktory:

a) možnosti zlúčenia rodiny;

b) blaho a sociálny rozvoj maloletej osoby v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte vrátane situácií dodatočnej zraniteľnosti, napríklad traumy, osobitných zdravotných potrieb alebo zdravotného postihnutia, pri osobitnom zohľadnení jej etnického, náboženského, kultúrneho a jazykového pôvodu a so zreteľom na potrebu stability a kontinuity v oblasti sociálnej a výchovnej starostlivosti;

c) bezpečnosť a ochranu, najmä ak existuje riziko, že maloletá osoba by mohla byť obeťou akejkoľvek formy násilia alebo vykorisťovania vrátanie obchodovania s ľuďmi;

d) názory maloletej osoby s prihliadnutím na jej vek a vyspelosť;

e) ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, informácie poskytnuté zástupcom v členskom štáte, v ktorom sa maloletá osoba bez sprievodu nachádza;

f) akékoľvek iné dôvody relevantné pre posúdenie najlepších záujmov dieťaťa.

5. Pred odovzdaním maloletej osoby bez sprievodu to odovzdávajúci členský štát oznámi zodpovednému členskému štátu alebo členskému štátu relokácie, ktorý potvrdí, že sa bezodkladne prijmú všetky náležité opatrenia uvedené v článkoch 16 a 27 smernice (EÚ) 2024/1346 a v článku 23 nariadenia (EÚ) 2024/1348 vrátane vymenovania zástupcu v zodpovednom členskom štáte alebo v členskom štáte relokácie. Každému rozhodnutiu o odovzdaní maloletej osoby bez sprievodu predchádza individuálne posúdenie najlepších záujmov dieťaťa. Toto posúdenie musí byť založené na príslušných faktoroch uvedených v odseku 4 tohto článku a závery z posúdenia týchto faktorov sa musia jasne uviesť v rozhodnutí o odovzdaní. Posúdenie sa vykoná bezodkladne a náležite vyškolenými osobami, ktoré majú potrebnú kvalifikáciu a odborné znalosti, aby sa zabezpečilo zohľadnenie najlepších záujmov dieťaťa.

6. Na účely uplatňovania článku 25 členský štát, v ktorom bola prvýkrát zaregistrovaná žiadosť o medzinárodnú ochranu maloletej osoby bez sprievodu, ihneď prijme náležité opatrenia na identifikáciu všetkých rodinných príslušníkov, súrodencov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, ktorí sa nachádzajú na území členských štátov, pričom chráni najlepšie záujmy dieťaťa.

Na tento účel môže uvedený členský štát požiadať o pomoc medzinárodné alebo iné príslušné organizácie a uľahčiť prístup maloletej osoby k vyhľadávacej činnosti takýchto organizácií.

Zamestnanci príslušných orgánov uvedených v článku 52, ktorí vybavujú žiadosti týkajúce sa maloletých osôb bez sprievodu, absolvujú príslušnú odbornú prípravu zameranú na osobitné potreby maloletých osôb a relevantnú pre uplatňovanie tohto nariadenia.

7. S cieľom uľahčiť prijatie vhodných opatrení na identifikáciu rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, ktorí žijú na území iného členského štátu podľa odseku 6 tohto článku, prijme Komisia vykonávacie akty vrátane štandardného formulára na výmenu príslušných informácií medzi členskými štátmi. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

KAPITOLA II

Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu

Článok 24

Hierarchia kritérií

1. Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sa uplatňujú v takom poradí, v akom sú stanovené v tejto kapitole.

2. Pri určovaní zodpovedného členského štátu v súlade s kritériami stanovenými v tejto kapitole sa vychádza zo situácie, ktorá existovala v čase prvého zaregistrovania žiadosti o medzinárodnú ochranu v členskom štáte.

Článok 25

Maloleté osoby bez sprievodu

1. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, uplatňujú sa len kritériá stanovené v tomto článku. Tieto kritériá sa uplatňujú v poradí, v akom sú stanovené v odsekoch 2 až 5.

2. Zodpovedným členským štátom je členský štát, v ktorom sa oprávnene nachádza rodinný príslušník alebo súrodenec maloletej osoby bez sprievodu, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme dieťaťa. Ak je žiadateľom zosobášená maloletá osoba, ktorej manžel alebo manželka sa nenachádza oprávnene na území členských štátov, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom sa oprávnene zdržiava otec, matka alebo iná dospelá osoba, ktorá je za maloletú osobu zodpovedná podľa práva alebo praxe daného členského štátu, alebo v ktorom sa oprávnene nachádza súrodenec, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme dieťaťa.

3. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, ktorej príbuzný sa oprávnene nachádza v inom členskom štáte, a na základe individuálneho posúdenia sa zistilo, že sa o ňu tento príbuzný môže postarať, tento členský štát zlúči maloletú osobu s jej príbuzným a je zodpovedným členským štátom, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme dieťaťa.

4. Ak sa rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní uvedení v odsekoch 2 a 3 zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte, o zodpovednom členskom štáte sa rozhodne na základe toho, čo je v najlepšom záujme dieťaťa.

5. Ak neexistuje rodinný príslušník, súrodenec alebo príbuzný, ktorí sú uvedení v odsekoch 2 a 3, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu maloletej osoby bez sprievodu prvýkrát zaregistrovaná, pokiaľ je to v najlepšom záujme dieťaťa.

6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 78 prijímať delegované akty týkajúce sa:

a) identifikácie rodinných príslušníkov, súrodencov alebo príbuzných maloletých osôb bez sprievodu;

b) kritérií na stanovenie preukázateľných rodinných väzieb;

c) kritérií na posúdenie schopnosti príbuzného postarať sa o maloletú osobu bez sprievodu, a to aj vtedy, keď sa rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte.

Pri vykonávaní svojej právomoci prijímať delegované akty Komisia neprekročí rozsah, ktorý je vymedzený najlepšími záujmami dieťaťa, ako je stanovený v článku 23 ods. 4.

7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi na účely tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 26

Rodinní príslušníci s oprávneným pobytom v členskom štáte

1. Ak má žiadateľ rodinného príslušníka, ktorý má v členskom štáte povolený pobyt ako osoba s udelenou medzinárodnou ochranou, alebo ktorý sa zdržiava v členskom štáte na základe dlhodobého povolenia na pobyt v súlade so smernicou Rady 2003/109/ES ([40]) alebo dlhodobého povolenia na pobyt udeleného v súlade s vnútroštátnym právom, ak sa uvedená smernica neuplatňuje v dotknutom členskom štáte, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu za predpokladu, že dotknuté osoby vyjadrili v tomto zmysle svoje želanie písomne.

2. Ak mal rodinný príslušník v minulosti povolený pobyt ako osoba s udelenou medzinárodnou ochranou, ale neskôr sa stal občanom členského štátu, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti za predpokladu, že žiadateľ vyjadril v tomto zmysle svoje želanie písomne.

3. Odseky 1 a 2 sa vzťahujú aj na deti narodené po príchode rodinného príslušníka na územie členských štátov.

Článok 27

Rodinní príslušníci, ktorí sú žiadateľmi o medzinárodnú ochranu

Ak má žiadateľ rodinného príslušníka, ktorého žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte ešte nebola predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu za predpokladu, že dotknuté osoby vyjadrili v tomto zmysle svoje želanie písomne.

Článok 28

Postup v prípade rodiny

Ak žiadosti o medzinárodnú ochranu podané viacerými rodinnými príslušníkmi alebo maloletými slobodnými súrodencami sú zaregistrované v tom istom členskom štáte súbežne alebo v takej tesnej časovej nadväznosti, že konanie o určenie zodpovedného členského štátu môže prebiehať spoločne, a ak by uplatnenie kritérií stanovených v tomto nariadení viedlo k odlúčeniu týchto osôb, zodpovedný členský štát za posúdenie ich žiadostí o medzinárodnú ochranu sa určí v tomto poradí:

a) členský štát, ktorý kritériá označia ako zodpovedný za prevzatie najväčšieho počtu z nich;

b) členský štát, ktorý kritériá označia ako zodpovedný za posúdenie žiadosti najstaršieho z nich.

Článok 29

Vydávanie dokladov o pobyte alebo víz

1. Ak je žiadateľ držiteľom platného dokladu o pobyte, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, ktorý tento doklad vydal.

2. Ak je žiadateľ držiteľom platného víza, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát, ktorý toto vízum vydal, pokiaľ nebolo toto vízum vydané v mene iného členského štátu na základe dohôd o zastúpení podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 810/2009. V takomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný zastúpený členský štát.

3. Ak je žiadateľ držiteľom viac než jedného platného dokladu o pobyte alebo víza vydaného rôznymi členskými štátmi, členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa určí v tomto poradí:

a) členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte priznávajúci právo na najdlhšiu dobu pobytu, alebo v prípade, že sú doby platnosti rovnako dlhé, členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte, ktorého platnosť skončí ako posledná;

([40]) Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004, s. 44).

b) ak sú jednotlivé víza rovnakého typu, členský štát, ktorý vydal vízum, ktorého platnosť skončí ako posledná;

c) ak ide o víza rôznych typov, členský štát, ktorý vydal vízum s najdlhšou dobou platnosti, alebo v prípade, že sú doby platnosti rovnako dlhé, členský štát, ktorý vydal vízum, ktorého platnosť skončí ako posledná.

4. Ak je žiadateľ držiteľom jedného alebo viacerých dokladov o pobyte, ktorých platnosť sa skončila, alebo ktoré boli zrušené, odvolané alebo odňaté menej ako tri roky pred zaregistrovaním žiadosti, alebo jedného alebo viacerých víz, ktorých platnosť sa skončila alebo ktoré boli zrušené, odvolané alebo odňaté menej ako 18 mesiacov pred zaregistrovaním žiadosti, uplatňujú sa odseky 1, 2 a 3.

5. Skutočnosť, že došlo k vydaniu dokladu o pobyte alebo víza na základe falošnej alebo predstieranej totožnosti alebo na základe predloženia pozmenených, falošných alebo neplatných dokladov, nebráni tomu, aby bola zodpovednosť priznaná členskému štátu, ktorý uvedený doklad o pobyte alebo vízum vydal. Členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte alebo vízum, však nie je zodpovedný, ak vie preukázať, že podvod bol spáchaný po tom, ako bol vydaný doklad alebo vízum.

Článok 30

Diplomy alebo iná kvalifikácia

1. Ak je žiadateľ držiteľom diplomu vydaného alebo kvalifikácie udelenej vzdelávacou inštitúciou zriadenou v členskom štáte, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný uvedený členský štát za predpokladu, že žiadosť bola zaregistrovaná menej ako šesť rokov po vydaní diplomu alebo udelení kvalifikácie.

2. Ak je žiadateľ držiteľom viac ako jedného diplomu vydaného alebo kvalifikácie udelenej vzdelávacími inštitúciami v rôznych členských štátoch, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu prevezme členský štát, ktorý vydal diplom alebo udelil kvalifikáciu po najdlhšom období štúdia, alebo v prípade rovnakej dĺžky štúdia členský štát, v ktorom bol získaný posledný diplom alebo kvalifikácia.

Článok 31

Vstup v prípade zrušenej vízovej povinnosti

1. Ak štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti vstúpia na územie členských štátov cez členský štát, v ktorom sa vo vzťahu k nemu alebo k nej zrušila vízová povinnosť, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie jeho alebo jej žiadosti o medzinárodnú ochranu.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak je žiadosť o medzinárodnú ochranu štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti zaregistrovaná v inom členskom štáte, v ktorom sa vo vzťahu k nemu alebo k nej takisto zrušila vízová povinnosť na vstup na jeho územie. V tomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný tento iný členský štát.

Článok 32

Žiadosť v medzinárodnom tranzitnom priestore letiska

Ak je žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná v medzinárodnom tranzitnom priestore letiska členského štátu, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti.

Článok 33

Vstup

1. Ak sa na základe dôkazov alebo indícií opísaných v zoznamoch uvedených v článku 40 ods. 4 tohto nariadenia, vrátane údajov uvedených v nariadení (EÚ) 2024/1358, zistí, že žiadateľ neoprávnene prekročil hranicu do členského štátu po súši, mori alebo letecky prichádzajúc z tretej krajiny, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný prvý členský štát, do ktorého vstúpil. Uvedená povinnosť zaniká, ak k zaregistrovaniu žiadosti dôjde po viac ako 20 mesiacoch odo dňa, kedy došlo k uvedenému prekročeniu hranice.

2. Bez ohľadu na prvý odsek tohto článku platí, že ak sa na základe dôkazov alebo indícií opísaných v zoznamoch uvedených v článku 40 ods. 4 tohto nariadenia, vrátane údajov uvedených v nariadení (EÚ) 2024/1358, zistí, že žiadateľ bol vylodený na území členského štátu po pátracej a záchrannej operácii, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný tento členský štát. Uvedená zodpovednosť zaniká, ak k zaregistrovaniu žiadosti dôjde po viac ako 12 mesiacoch odo dňa, keď došlo k uvedenému vylodeniu.

3. Odseky 1 a 2 tohto článku sa neuplatňujú, ak na základe dôkazov alebo indícií opísaných v zoznamoch uvedených v článku 40 ods. 4 tohto nariadenia, vrátane údajov uvedených v nariadení (EÚ) 2024/1358, možno preukázať, že žiadateľ bol po prekročení hranice relokovaný do iného členského štátu podľa článku 67 tohto nariadenia. V tomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný tento iný členský štát.

KAPITOLA III

Závislé osoby a ustanovenia o práve vlastného uváženia

Článok 34

Závislé osoby

1. Ak je žiadateľ z dôvodu tehotenstva, novonarodeného dieťaťa, závažného psychického alebo fyzického ochorenia, ťažkého zdravotného postihnutia alebo psychickej traumy či vysokého veku závislý od pomoci svojho dieťaťa, súrodenca alebo rodiča, ktorí majú oprávnený pobyt v niektorom z členských štátov, alebo ak je jeho dieťa, súrodenec alebo rodič s oprávneným pobytom v niektorom z členských štátov závislý od pomoci žiadateľa, členské štáty spravidla ponechajú žiadateľa spolu s týmto dieťaťom, súrodencom alebo rodičom, alebo ich zlúčia za predpokladu, že rodinné väzby existovali už pred príchodom žiadateľa na územie členských štátov, že dieťa, súrodenec, rodič alebo žiadateľ sú schopní postarať sa o túto závislú osobu a že po tom, ako boli o tejto možnosti informované, dotknuté osoby vyjadrili v tomto zmysle svoje želanie písomne.

Ak existujú náznaky toho, že dieťa, súrodenec alebo rodič majú oprávnený pobyt na území členského štátu, v ktorom sa nachádza závislá osoba, tento členský štát pred predložením dožiadania o prevzatie podľa článku 39 overí, či sa dieťa, súrodenec alebo rodič môžu o závislú osobu postarať.

2. Ak má dieťa, súrodenec alebo rodič uvedení v odseku 1 oprávnený pobyt v inom členskom štáte ako je členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ, zodpovedným členským štátom je členský štát, v ktorom má toto dieťa, súrodenec alebo rodič oprávnený pobyt, pokiaľ žiadateľovi jeho zdravotný stav dlhodobo nebráni v tom, aby do uvedeného členského štátu vycestoval. V takomto prípade je zodpovedným členským štátom členský štát, v ktorom sa žiadateľ nachádza. Na takýto členský štát sa nevzťahuje povinnosť zabezpečiť príchod dieťaťa, súrodenca alebo rodiča žiadateľa na svoje územie.

3. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 78 prijímať delegované akty týkajúce sa:

a) skutočností, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní vzťahu závislosti;

b) kritérií na stanovenie preukázateľných rodinných väzieb;

c) kritérií na posúdenie schopnosti dotknutej osoby postarať sa o závislú osobu;

d) skutočností, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní dlhodobej neschopnosti dotknutej osoby vycestovať.

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi na účely tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 35

Ustanovenia o práve vlastného uváženia

1. Odchylne od článku 16 ods. 1 môže členský štát rozhodnúť, že posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktorú zaregistroval, aj keď nie je podľa kritérií stanovených v tomto nariadení za takéto posúdenie zodpovedný.

2. Členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná a ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu alebo zodpovedný členský štát môžu kedykoľvek pred prijatím prvého rozhodnutia vo veci samej požiadať iný členský štát o prevzatie žiadateľa s cieľom zlúčiť akýchkoľvek členov rodiny z humanitárnych dôvodov, ktoré sú založené najmä na zmysluplných väzbách týkajúcich sa rodinných, sociálnych alebo kultúrnych aspektov, aj keď tento iný členský štát nie je podľa kritérií stanovených v článkoch 25 až 28 a článku 34 zodpovedný. Dotknuté osoby musia svoj súhlas v tomto zmysle vyjadriť písomne.

Dožiadanie o prevzatie musí obsahovať všetky potrebné podklady, ktoré má žiadajúci členský štát k dispozícii, aby mohol dožiadaný členský štát posúdiť situáciu.

Dožiadaný členský štát vykoná všetky kontroly, ktoré sú potrebné na posúdenie humanitárnych dôvodov uvedených v dožiadaní a žiadajúcemu členskému štátu odpovie do dvoch mesiacov od prijatia dožiadania, pričom použije elektronickú komunikačnú sieť zriadenú na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003. V zamietnutí dožiadania sa uvedú dôvody, na ktorých sa toto zamietnutie zakladá.

KAPITOLA IV

Povinnosti zodpovedného členského štátu

Článok 36

Povinnosti zodpovedného členského štátu

1. Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:

a) prevziať za podmienok stanovených v článkoch 39, 40 a 46 žiadateľa, ktorého žiadosť bola zaregistrovaná v inom členskom štáte;

b) prijať späť za podmienok stanovených v článkoch 41 a 46 tohto nariadenia žiadateľa alebo štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, v súvislosti s ktorými bol tento členský štát uvedený ako zodpovedný členský štát podľa článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1358;

c) prijať späť za podmienok stanovených v článkoch 41 a 46 tohto nariadenia prijatú osobu, ktorá prejavila vôľu podať žiadosť o medzinárodnú ochranu alebo ktorá sa neoprávnene zdržiava v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorý súhlasil s jej prijatím v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1350 alebo ktorý jej udelil medzinárodnú ochranu alebo priznal humanitárny status v rámci národného systému presídľovania.

2. Na účely tohto nariadenia nie je možné oddeliť situáciu maloletej osoby, ktorá sprevádza žiadateľa a ktorá zodpovedá definícii rodinného príslušníka, od situácie jeho rodinného príslušníka a maloletú osobu prevezme alebo prijme späť členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu tohto rodinného príslušníka bez potreby písomného súhlasu dotknutej osoby, aj keď táto maloletá osoba nie je sama osebe žiadateľom, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme dieťaťa. To isté sa uplatňuje na deti narodené po príchode žiadateľa na územie členských štátov, bez toho, aby bolo potrebné začať nové konanie o ich prevzatie.

Bez ohľadu na požiadavku písomného súhlasu stanovenú v článku 26, ak sa začne nové konanie o prevzatie maloletej osoby vo vzťahu k členskému štátu, ktorý je určený ako zodpovedný členský štát podľa článku 26, od dotknutých osôb sa nevyžaduje písomný súhlas, pokiaľ sa nepreukáže, že odovzdanie do zodpovedného členského štátu nie je v najlepšom záujme dieťaťa.

3. V situáciách uvedených v odseku 1 písm. a) a b) tohto článku zodpovedný členský štát posúdi alebo dokončí posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1348.

Článok 37

Zánik povinností

1. Ak niektorý členský štát vydá žiadateľovi doklad o pobyte, rozhodne sa uplatniť článok 35, dospeje k záveru, že odovzdanie maloletej osoby bez sprievodu do zodpovedného členského štátu nie je v najlepšom záujme dieťaťa, alebo neodovzdá dotknutú osobu do zodpovedného členského štátu v lehotách stanovených v článku 46, tento členský štát sa stáva zodpovedným členským štátom a presunú sa naň povinnosti stanovené v článku 36. V príslušných prípadoch tento členský štát informuje členský štát, ktorý bol pôvodne zodpovedný, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, alebo členský štát, ktorý bol dožiadaný, aby prevzal žiadateľa, alebo ktorému bolo doručené oznámenie o prijatie späť, pričom použije elektronickú komunikačnú sieť zriadenú na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003.

Členský štát, ktorý sa stáva zodpovedným podľa prvého pododseku tohto odseku, uvedie podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1358, že sa stal zodpovedným členským štátom.

2. Po posúdení žiadosti v rámci konania na hraniciach podľa nariadenia (EÚ) 2024/1348 zaniknú povinnosti stanovené v článku 36 ods. 1 tohto nariadenia 15 mesiacov po tom, ako sa stane konečným rozhodnutie, ktorým sa žiadosť zamieta ako neprípustná, neopodstatnená alebo zjavne neopodstatnená, pokiaľ ide o postavenie utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou alebo rozhodnutie, ktorým sa žiadosť vyhlasuje za konkludentne alebo za výslovne späťvzatú.

Žiadosť, ktorá bola zaregistrovaná po období uvedenom v prvom pododseku, sa na účely tohto nariadenia považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového konania o určenie zodpovedného členského štátu.

3. Bez ohľadu na prvý pododsek odseku 2 tohto článku, ak osoba požiada o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte v rámci lehoty 15 mesiacov uvedenej v danom pododseku a ku dňu uplynutia uvedenej lehoty 15 mesiacov prebieha konanie o prijatie späť, zodpovednosť nezanikne, kým sa uvedené konanie o prijatie späť neukončí alebo kým neuplynú lehoty, v ktorých má odovzdávajúci členský štát vykonať odovzdanie v súlade s článkom 46.

4. Povinnosti stanovené v článku 36 ods. 1 tohto nariadenia zanikajú, ak je zodpovedný členský štát na základe údajov zaznamenaných a uchovávaných v súlade s nariadením (EÚ) 2017/2226 alebo iných dôkazov schopný preukázať, že dotknutá osoba opustila územie členských štátov najmenej na deväť mesiacov, pokiaľ dotknutá osoba nemá platný doklad o pobyte vydaný zodpovedným členským štátom.

Žiadosť, ktorá bola zaregistrovaná po období neprítomnosti uvedenom v prvom pododseku, sa na účely tohto nariadenia považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového konania o určenie zodpovedného členského štátu.

5. Povinnosť prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti stanovená v článku 36 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia zaniká, ak možno na základe aktualizácie súboru údajov podľa článku 16 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) 2024/1358 preukázať, že dotknutá osoba opustila územie členských štátov buď nútene alebo na dobrovoľnom základe v súlade s rozhodnutím o návrate alebo príkazom na vyhostenie vydanými po späťvzatí alebo zamietnutí žiadosti.

Žiadosť, ktorá bola zaregistrovaná po uskutočnení vyhostenia alebo po dobrovoľnom návrate sa na účely tohto nariadenia považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového konania o určenie zodpovedného členského štátu.

KAPITOLA V

Postupy

ODDIEL I

Začatie konania

Článok 38

Začatie konania

1. Členský štát, v ktorom je žiadosť o medzinárodnú ochranu prvýkrát zaregistrovaná podľa nariadenia (EÚ) 2024/1348, alebo v príslušných prípadoch členský štát relokácie bezodkladne začne konanie o určenie zodpovedného členského štátu.

2. Ak žiadateľ utečie, členský štát, v ktorom je žiadosť prvýkrát zaregistrovaná alebo v príslušných prípadoch členský štát relokácie pokračuje v konaní o určenie zodpovedného členského štátu.

3. Členský štát, ktorý viedol konanie o určenie zodpovedného členského štátu alebo ktorý sa stal zodpovedným podľa článku 16 ods. 4 tohto nariadenia, bezodkladne uvedie v systéme Eurodac podľa článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1358:

a) svoju zodpovednosť podľa článku 16 ods. 2;

b) svoju zodpovednosť podľa článku 16 ods. 3;

c) svoju zodpovednosť podľa článku 16 ods. 4;

d) svoju zodpovednosť z dôvodu nedodržania lehôt stanovených v článku 39;

e) zodpovednosť členského štátu, ktorý akceptoval dožiadanie o prevzatie žiadateľa podľa článku 40;

f) svoju zodpovednosť podľa článku 68 ods. 3.

Pokým sa neuvedú takéto informácie, uplatňujú sa postupy uvedené v odseku 4 tohto článku.

4. Žiadateľa, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte bez dokladu o pobyte alebo ktorý v tomto členskom štáte požiadal o medzinárodnú ochranu počas konania o určenie zodpovedného členského štátu, prijme späť členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, za podmienok stanovených v článkoch 41 a 46.

Táto povinnosť zaniká, ak členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, preukáže, že žiadateľ získal doklad o pobyte z iného členského štátu.

5. Žiadateľa, ktorý sa nachádza v členskom štáte bez dokladu o pobyte alebo ktorý v tomto členskom štáte požiadal o medzinárodnú ochranu po tom, ako iný členský štát potvrdil, že dotknutá osoba sa má relokovať podľa článku 67 ods. 9, a pred vykonaním odovzdania do členského štátu relokácie podľa článku 67 ods. 11, prijme späť tento členský štát za podmienok stanovených v článkoch 41 a 46. Táto povinnosť zaniká, ak členský štát relokácie preukáže, že žiadateľ získal doklad o pobyte od iného členského štátu.

ODDIEL II

Postupy týkajúce sa dožiadaní o prevzatie

Článok 39

Predloženie dožiadania o prevzatie

1. Ak sa členský štát uvedený v článku 38 ods. 1 domnieva, že za posúdenie tejto žiadosti je zodpovedný iný členský štát, bezodkladne a v každom prípade do dvoch mesiacov odo dňa registrácie žiadosti dožiada tento iný členský štát, aby žiadateľa prevzal. Členské štáty uprednostnia dožiadania podané na základe článkov 25 až 28 a článku 34.

Bez ohľadu na prvý pododsek tohto odseku sa v prípade pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článkov 22 a 24 nariadenia (EÚ) 2024/1358 alebo pozitívnej lustrácie vo VIS zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článku 21 nariadenia (ES) č. 767/2008 zašle dožiadanie o prevzatie do jedného mesiaca od získania takejto pozitívnej lustrácie.

Ak nie je dožiadanie o prevzatie žiadateľa predložené v lehotách stanovených v prvom a druhom pododseku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu pripadne tomu členskému štátu, v ktorom bola žiadosť zaregistrovaná.

Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, kedykoľvek pred prijatím prvého rozhodnutia vo veci samej a ak sa domnieva, že je to v najlepšom záujme dieťaťa, pokračuje v konaní o určenie zodpovedného členského štátu a dožiada iný členský štát o prevzatie žiadateľa, najmä ak sa dožiadanie zakladá na článkoch 26, 27 alebo 34, napriek tomu, že lehoty stanovené v prvom a druhom pododseku tohto odseku už uplynuli.

2. Žiadajúci členský štát môže požiadať o naliehavú odpoveď, keď bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná po vydaní rozhodnutia o odopretí vstupu alebo rozhodnutia o návrate.

V dožiadaní sa uvedú dôvody, ktoré takúto naliehavú odpoveď opodstatňujú, a lehota, v rámci ktorej sa odpoveď očakáva. Uvedená lehota musí byť najmenej jeden týždeň.

3. Dožiadanie o prevzatie obsahuje úplné a podrobné odôvodnenie na základe všetkých okolností daného prípadu vrátane relevantných skutočností z vyhlásenia žiadateľa súvisiace s relevantnými kritériami stanovenými v kapitole II a v príslušných prípadoch so vzorovým formulárom uvedeným v článku 22 ods. 1. Predkladá sa na štandardnom formulári a obsahuje dôkazy alebo indície, ktoré sú opísané v zoznamoch uvedených v článku 40 ods. 4, alebo akúkoľvek inú dokumentáciu alebo informácie relevantné pre odôvodnenie dožiadania, ktoré orgánom dožiadaného členského štátu umožnia overiť, či členský štát je zodpovedný na základe kritérií stanovených v tomto nariadení.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy vyhotovovania a predkladania dožiadaní o prevzatie. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 40

Odpoveď na dožiadanie o prevzatie

1. Dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a odpovie na dožiadanie o prevzatie žiadateľa bezodkladne a v každom prípade do jedného mesiaca od prijatia tohto dožiadania. Členské štáty uprednostnia dožiadania podané na základe článkov 25 až 28 a článku 34. Na tento účel môže dožiadaný členský štát požiadať o pomoc vnútroštátne, medzinárodné alebo iné príslušné organizácie s cieľom overiť príslušné dôkazné prostriedky a indície predložené žiadajúcim členským štátom, najmä na účely identifikácie a vyhľadávania rodinných príslušníkov.

2. Bez ohľadu na odsek 1 platí, že v prípade pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článkov 22 a 24 nariadenia (EÚ) 2024/1358 alebo pozitívnej lustrácie vo VIS zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článku 21 ods. 2 nariadenia (ES) č. 767/2008 dožiadaný členský štát odpovie na dožiadanie do dvoch týždňov od prijatia dožiadania.

3. V konaní o určenie zodpovedného členského štátu sa použijú dôkazné prostriedky a indície.

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov zostaví a pravidelne reviduje dva zoznamy uvádzajúce príslušné dôkazné prostriedky a indície v súlade s kritériami stanovenými v druhom a treťom pododseku tohto odseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Na účely prvého pododseku sa dôkaz vzťahuje na formálny dôkaz, ktorý určuje zodpovednosť podľa tohto nariadenia, za predpokladu, že ho nevyvráti dôkaz o opaku. Členské štáty poskytnú Komisii vzory rôznych typov administratívnych dokumentov podľa typológie stanovenej v zozname formálnych dôkazov.

Na účely prvého pododseku sa indícia týka indikatívnych skutočností, ktoré, hoci sú vyvrátiteľné, môžu byť dostatočné podľa dôkaznej hodnoty, ktorá sa im pripisuje. Dôkazná hodnota nepriamych dôkazov vo vzťahu k zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa posúdi osobitne v každom konkrétnom prípade.

5. Požiadavka dôkazu a indície nesmie presiahnuť rámec toho, čo je potrebné pre riadne uplatňovanie tohto nariadenia.

6. Dožiadaný členský štát uzná svoju zodpovednosť za predpokladu, že sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti.

Ak sa dožiadanie podáva na základe článkov 25 až 28 a článku 34 a dožiadaný členský štát nepovažuje indície za logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti, odôvodní to v odpovedi uvedenej v odseku 8 tohto článku.

7. Ak žiadajúci členský štát požiadal o naliehavú odpoveď podľa článku 39 ods. 2, dožiadaný členský štát odpovie v požadovanej lehote alebo, ak to nie je možné, do dvoch týždňov od prijatia dožiadania.

8. Ak dožiadaný členský štát v lehote jedného mesiaca stanovenej v odseku 1 tohto článku alebo v príslušných prípadoch v lehote dvoch týždňov stanovenej v odsekoch 2 a 7 tohto článku nenamieta voči dožiadaniu prostredníctvom opodstatnene zdôvodnenej odpovede na základe všetkých okolností daného prípadu súvisiacej s relevantnými kritériami stanovenými v kapitole II, táto neexistencia námietky sa považuje za akceptovanie dožiadania a vzniká tak povinnosť prevziať danú osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia pre jej príchod. Opodstatnené dôvody musia byť podložené dôkazmi a indíciami, ak sú k dispozícii.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje vzor štandardného formulára pre odpovede stanovujúce opodstatnené dôvody podľa tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

ODDIEL III

Postupy týkajúce sa oznámení O PRIJATIE späť

Článok 41

Predloženie oznámenia o prijatie späť

1. V situácii uvedenej v článku 36 ods. 1 písm. b) alebo c) členský štát, v ktorom sa osoba nachádza, bezodkladne a v každom prípade do dvoch týždňov od pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac predloží oznámenie o prijatie späť. Nepredloženie oznámenia o prijatie späť v stanovenej lehote nemá vplyv na povinnosť zodpovedného členského štátu prijať späť dotknutú osobu.

2. Oznámenie o prijatie späť sa predloží na štandardnom formulári a obsahuje dôkazy alebo indície opísané v zoznamoch uvedených v článku 40 ods. 4 alebo relevantné skutočnosti z vyhlásení dotknutej osoby.

3. Notifikovaný členský štát potvrdí prijatie oznámenia členskému štátu, ktorý ho predložil, a to do dvoch týždňov, s výnimkou prípadu, keď notifikovaný členský štát v uvedenej lehote preukáže, že nie je zodpovedný podľa článku 37 alebo že oznámenie o prijatie späť je založené na nesprávnom uvedení zodpovedného členského štátu podľa nariadenia (EÚ) 2024/1358.

4. Nekonanie v lehote dvoch týždňov stanovenej v odseku 3 sa považuje za potvrdenie prijatia oznámenia.

5. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy vyhotovovania a predkladania oznámení o prijatie späť. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

ODDIEL IV

Procesné záruky

Článok 42

Oznámenie rozhodnutia o odovzdaní

1. Členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu a ktorého dožiadanie o prevzatie týkajúce sa žiadateľa uvedeného v článku 36 ods. 1 písm. a) bolo akceptované alebo ktorý predložil oznámenie o prijatie späť týkajúce sa osôb uvedených v článku 36 ods. 1 písm. b) a c), prijme rozhodnutie o odovzdaní do dvoch týždňov odo dňa akceptovania dožiadania alebo potvrdenia.

2. Keď dožiadaný alebo notifikovaný členský štát akceptuje, že má prevziať žiadateľa, alebo potvrdí, že prijme späť osobu uvedenú v článku 36 ods. 1 písm. b) alebo c), odovzdávajúci členský štát dotknutej osobe bezodkladne oznámi rozhodnutie o jej odovzdaní do zodpovedného členského štátu písomne v jednoduchom jazyku ako aj v príslušných prípadoch skutočnosť, že nebude posudzovať jej žiadosť o medzinárodnú ochranu, lehoty na vykonanie odovzdania a povinnosť dodržiavať rozhodnutie podľa článku 17 ods. 5.

3. Ak dotknutú osobu právne zastupuje právny zástupca alebo iný poradca, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo, môže členský štát oznámiť rozhodnutie uvedené v odseku 1 tomuto právnemu zástupcovi alebo poradcovi namiesto dotknutej osobe a v príslušných prípadoch ju o rozhodnutí upovedomí.

4. V rozhodnutí uvedenom v odseku 1 tohto článku sú zahrnuté aj informácie o dostupných opravných prostriedkoch podľa článku 43 vrátane práva požiadať o odkladný účinok a o lehotách na uplatnenie týchto prostriedkov a vykonanie odovzdania, a ak je to potrebné, uvedú sa v ňom informácie o tom, kam je dotknutá osoba povinná sa dostaviť a kedy, ak cestuje do zodpovedného členského štátu vlastnými prostriedkami.

Členské štáty zabezpečia, aby sa dotknutej osobe spolu s rozhodnutím uvedeným v odseku 1 poskytli informácie o osobách alebo subjektoch, ktoré môžu dotknutej osobe poskytnúť právnu pomoc, ak neboli tieto informácie poskytnuté už skôr.

5. Ak dotknutú osobu právne nezastupuje právny zástupca alebo iný poradca, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo, členské štáty jej poskytnú informácie o hlavných prvkoch rozhodnutia, pričom uvedú informácie o dostupných opravných prostriedkoch a lehotách na uplatnenie týchto prostriedkov, a to v jazyku, ktorému dotknutá osoba rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie.

Článok 43

Opravné prostriedky

1. Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 36 ods. 1 písm. b) a c) majú právo na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní vo forme odvolania alebo preskúmania skutkových a právnych dôvodov súdom alebo tribunálom.

Rozsah takéhoto opravného prostriedku sa obmedzuje na posúdenie:

a) či by odovzdanie pre dotknutú osobu viedlo k skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 charty;

b) či existujú okolnosti nasledujúce po rozhodnutí o odovzdaní, ktoré sú rozhodujúce pre správne uplatňovanie tohto nariadenia;

c) či došlo k porušeniu článkov 25 až 28 a článku 34 v prípade osôb prevzatých podľa článku 36 ods. 1 písm. a).

2. Členské štáty stanovia lehotu aspoň jedného týždňa, avšak nie viac ako troch týždňov odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní, v rámci ktorej môže dotknutá osoba uplatniť svoje právo na účinný opravný prostriedok podľa odseku 1.

3. Dotknutá osoba má právo v primeranej lehote odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní, nie však v lehote dlhšej ako poskytujú členské štáty podľa odseku 2, požiadať súd alebo tribunál o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania alebo preskúmania. Členské štáty môžu vo vnútroštátnom práve stanoviť, že žiadosť o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa musí podať spolu s odvolaním podľa odseku 1. Členské štáty zabezpečia, aby bol k dispozícii účinný opravný prostriedok, a to odkladom odovzdania do prijatia rozhodnutia o prvej žiadosti o odklad. Akékoľvek rozhodnutie o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa prijme do jedného mesiaca odo dňa, kedy bola žiadosť doručená príslušnému súdu alebo tribunálu.

Ak dotknutá osoba neuplatnila svoje právo požiadať o odkladný účinok, odvolaním sa proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmaním sa neodloží výkon rozhodnutia o odovzdaní.

V rozhodnutí o neodložení výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa uvedú dôvody, na ktorých sa zakladá.

Ak sa povolí odkladný účinok, súd alebo tribunál sa snažia rozhodnúť vo veci odvolania alebo preskúmania do jedného mesiaca od rozhodnutia udeliť odkladný účinok.

4. Členské štáty zabezpečia, aby mala dotknutá osoba prístup k právnej pomoci a v prípade potreby aj k jazykovej pomoci.

5. Členské štáty zabezpečia na požiadanie bezplatné poskytnutie právnej pomoci a zastupovania v odvolacom konaní, ak dotknutá osoba nie je schopná hradiť s tým spojené náklady. Členské štáty môžu stanoviť, že pokiaľ ide o poplatky a iné náklady, zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, nebude priaznivejšie ako zaobchádzanie, ktoré sa bežne poskytuje ich vlastným štátnym príslušníkom v záležitostiach týkajúcich sa právnej pomoci a zastupovania.

Členské štáty môžu stanoviť, že bezplatná právna pomoc a zastupovanie sa neposkytne v prípadoch, keď sa príslušný orgán alebo súd či tribunál domnievajú, že odvolanie alebo preskúmanie nemajú reálnu šancu na úspech, za predpokladu, že prístup k právnej pomoci a zastupovaniu tým nie je svojvoľne obmedzený.

Keď rozhodnutie o neposkytnutí bezplatnej právnej pomoci a zastupovania podľa druhého pododseku prijíma iný orgán než súd alebo tribunál, členské štáty stanovia účinný opravný prostriedok pred súdom alebo tribunálom s cieľom toto rozhodnutie napadnúť. Ak je rozhodnutie napadnuté, opravný prostriedok je neoddeliteľnou súčasťou opravného prostriedku uvedeného v odseku 1.

Členské štáty zabezpečia, aby sa právna pomoc a zastupovanie svojvoľne neobmedzovali a dotknutej osobe sa nebránilo v účinnom prístupe k spravodlivosti.

Právna pomoc zahŕňa aspoň prípravu požadovaných procesných dokumentov. Právne zastupovanie zahŕňa aspoň zastupovanie pred súdom alebo tribunálom a môže sa obmedziť na právnych zástupcov alebo poradcov osobitne určených vnútroštátnym právom na poskytovanie právnej pomoci a zastupovanie.

Postupy týkajúce sa prístupu k právnej pomoci a zastupovaniu sa stanovia vo vnútroštátnom práve.

ODDIEL V

Zaistenie na účely odovzdania

Článok 44

Zaistenie

1. Členské štáty nezaistia osobu len z toho dôvodu, že v súvislosti s ňou prebieha konanie podľa tohto nariadenia.

2. Ak existuje riziko úteku alebo ak si to vyžaduje ochrana národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, členské štáty môžu dotknutú osobu zaistiť na účely zabezpečenia konania o odovzdaní v súlade s týmto nariadením, a to na základe individuálneho posúdenia situácie danej osoby, a len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie, alternatívne donucovacie opatrenia.

3. Zaistenie musí byť čo najkratšie a nesmie trvať dlhšie, než je odôvodnene nevyhnutné na riadne vykonanie požadovaných správnych konaní až do vykonania odovzdania podľa tohto nariadenia.

4. Pokiaľ ide o podmienky zaistenia osôb a záruky vzťahujúce sa na zaistených žiadateľov podľa tohto článku, uplatňujú sa články 11, 12 a 13 smernice (EÚ) 2024/1346.

5. Zaistenie podľa tohto článku musia nariadiť písomne administratívne alebo justičné orgány. V príkaze na zaistenie sa uvedú dôvody týkajúce sa skutkového, ako aj právneho stavu, na ktorých je zaistenie založené. Ak je zaistenie nariadené administratívnym orgánom, členské štáty zabezpečia urýchlené súdne preskúmanie zákonnosti zaistenia, ktoré sa vykoná z úradnej moci alebo na žiadosť žiadateľa, alebo z úradnej moci aj na žiadosť žiadateľa.

Článok 45

Lehoty pre zaistených žiadateľov

1. Odchylne od článkov 39 a 41, ak je osoba zaistená podľa článku 44, lehota na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia o prijatie späť nesmie presiahnuť dva týždne od zaregistrovania žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo dva týždne od pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac, ak sa v oznamujúcom členskom štáte nezaregistrovala nová žiadosť.

Ak je osoba zaistená neskôr, než je žiadosť zaregistrovaná, lehota na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia o prijatie späť nesmie presiahnuť jeden týždeň odo dňa, keď bola osoba zaistená.

2. Odchylne od článku 40 ods. 1, dožiadaný členský štát odpovie čo najskôr a v každom prípade do jedného týždňa od prijatia dožiadania. Neposkytnutie odpovede v lehote jedného týždňa sa považuje za akceptovanie dožiadania o prevzatie a ukladá povinnosť prevziať osobu vrátane povinnosti zabezpečiť potrebné opatrenia na jej príchod.

3. Odchylne od článku 46, ak je osoba zaistená, jej odovzdanie z odovzdávajúceho členského štátu zodpovednému členskému štátu sa vykoná ihneď, ako je to prakticky možné, a do piatich týždňov od:

a) dátumu akceptovania dožiadania o prevzatie alebo potvrdenia oznámenia o prijatie späť, alebo

b) dátumu, keď odvolanie alebo preskúmanie už nemajú odkladný účinok v súlade s článkom 43 ods. 3.

4. Ak odovzdávajúci členský štát nedodrží lehoty na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia o prijatie späť alebo neprijme rozhodnutie o odovzdaní v lehote stanovenej v článku 42 ods. 1 alebo ak sa odovzdanie nevykoná v lehote piatich týždňov uvedenej v odseku 3 tohto článku, osoba nesmie byť ďalej zaistená. Články 39, 41 a 46 sa naďalej zodpovedajúcim spôsobom uplatňujú.

ODDIEL VI

Odovzdania

Článok 46

Podrobné pravidlá a lehoty

1. Odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 36 ods. 1 písm. b) a c) z odovzdávajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa vykoná v súlade s vnútroštátnym právom odovzdávajúceho členského štátu po porade medzi dotknutými členskými štátmi, a to hneď ako je to prakticky možné a do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania o prevzatie, potvrdenia oznámenia o prijatie späť zo strany iného členského štátu alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní rozhodnutia o odovzdaní s odkladným účinkom v súlade s článkom 43 ods. 3.

Členské štáty uprednostnia odovzdania žiadateľov po akceptovaní dožiadaní podaných na základe článkov 25 až 28 a článku 34.

Ak sa odovzdanie vykonáva na účely relokácie, vykoná sa v lehote stanovenej v článku 67 ods. 11.

Ak sa odovzdania do zodpovedného členského štátu vykonávajú odchodom pod dozorom alebo eskortovaním, členské štáty zabezpečia, aby sa vykonávali humánnym spôsobom a v súlade s ľudskou dôstojnosťou a inými základnými právami a pri ich plnom rešpektovaní.

Ak je to potrebné, odovzdávajúci členský štát vydá dotknutej osobe povolenie *laissez passer*. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví vzor povolenia *laissez passer*. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Zodpovedný členský štát podľa potreby informuje odovzdávajúci členský štát o bezpečnom príchode dotknutej osoby alebo o skutočnosti, že sa nedostavila v stanovenej lehote.

2. Ak sa odovzdanie nevykoná v lehote stanovenej v odseku 1 prvom pododseku, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na odovzdávajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť z dôvodu uväznenia dotknutej osoby, alebo najviac na tri roky od dátumu, keď žiadajúci členský štát informoval zodpovedný členský štát, že dotknutá osoba alebo rodinný príslušník, ktorý sa má odovzdať spolu s dotknutou osobou, utiekol, fyzicky sa bráni odovzdaniu, zámerne si privodí nespôsobilosť na odovzdanie alebo nedodržiava zdravotné požiadavky potrebné na odovzdanie.

Ak je dotknutá osoba znova k dispozícii orgánom a zostávajúci čas z lehoty uvedenej v odseku 1 je kratší ako tri mesiace, odovzdávajúci členský štát má na vykonanie odovzdania lehotu troch mesiacov.

3. Ak bola osoba odovzdaná chybne, alebo ak bolo rozhodnutie o odovzdaní na základe odvolania alebo preskúmania zrušené po tom, ako sa odovzdanie vykonalo, členský štát, ktorý odovzdanie vykonal, bezodkladne prijme túto osobu späť.

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi na účely tohto článku, najmä v prípadoch odložených alebo oneskorených odovzdaní, odovzdaní po povinnom akceptovaní, alebo v prípadoch odovzdania maloletých či závislých osôb, ako aj v prípadoch odovzdaní pod dozorom. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 47

Náklady na odovzdanie

1. V súlade s článkom 20 nariadenia (EÚ) 2021/1147 sa členskému štátu, ktorý vykonáva odovzdanie podľa článku 46 tohto nariadenia, vyplatí príspevok na odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 36 ods. 1 písm. b) alebo c) tohto nariadenia.

2. Ak sa má dotknutá osoba odovzdať späť do členského štátu v dôsledku chybného odovzdania alebo rozhodnutia o odovzdaní, ktoré bolo na základe odvolania alebo preskúmania zrušené po tom, ako sa odovzdanie vykonalo, nesie náklady spojené s odovzdaním dotknutej osoby naspäť na jeho územie ten členský štát, ktorý vykonal pôvodné odovzdanie.

3. Úhrada nákladov takéhoto odovzdania sa nesmie žiadať od osôb odovzdaných podľa tohto nariadenia.

Článok 48

Výmena relevantných informácií pred vykonaním odovzdania

1. Členský štát vykonávajúci odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 36 ods. 1 písm. b) alebo c) oznámi zodpovednému členskému štátu osobné údaje týkajúce sa odovzdávanej osoby, ktoré sú primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný výlučne na zabezpečenie toho, aby príslušné orgány, v súlade s vnútroštátnym právom zodpovedného členského štátu, boli schopné poskytnúť tejto osobe primeranú pomoc vrátane bezprostrednej zdravotnej starostlivosti potrebnej na ochranu jej životne dôležitých záujmov a zabezpečiť kontinuitu, pokiaľ ide o ochranu a práva poskytované týmto nariadením a inými uplatniteľnými právnymi nástrojmi v oblasti azylu. Tieto údaje sa zodpovednému členskému štátu oznámia s dostatočným predstihom pred vykonaním odovzdania s cieľom zabezpečiť, aby príslušné orgány mali dostatok času na prijatie potrebných opatrení.

2. Odovzdávajúci členský štáty zašle zodpovednému členskému štátu všetky informácie, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie práv a akýchkoľvek bezprostredných osobitných potrieb odovzdávanej osoby, najmä:

a) informácie o akýchkoľvek okamžitých opatreniach, ktoré je zodpovedný členský štát povinný vykonať na primerané zabezpečenie osobitných potrieb odovzdávanej osoby vrátane požadovanej bezprostrednej zdravotnej pomoci a v prípade potreby akýchkoľvek dojednaniach potrebných na ochranu najlepšieho záujmu dieťaťa;

b) v príslušných prípadoch kontaktné údaje rodinných príslušníkov, príbuzných alebo akýchkoľvek iných členov rodiny v prijímajúcom členskom štáte;

c) v prípade maloletých osôb informácie o posúdení najlepších záujmov dieťaťa a o ich vzdelaní;

d) v príslušných prípadoch posúdenie veku žiadateľa;

e) v príslušných prípadoch informačný formulár podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2024/1356 vrátane akýchkoľvek dôkazov uvedených vo formulári;

f) akékoľvek iné relevantné informácie.

3. Výmena informácií podľa tohto článku sa uskutočňuje len medzi orgánmi, ktoré boli Komisii oznámené v súlade s článkom 52 tohto nariadenia prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete zriadenej na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa použijú len na účely uvedené v odseku 1 tohto článku a ďalej sa nespracúvajú.

4. V záujme uľahčenia výmeny informácií medzi členskými štátmi Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje vzor štandardného formulára na zasielanie údajov požadovaných podľa tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

5. Na výmenu informácií podľa tohto článku sa uplatňuje článok 51 ods. 8 a 9.

Článok 49

Výmena informácií relevantných z hľadiska bezpečnosti pred vykonaním odovzdania

Na účely uplatňovania článku 41, ak má členský štát vykonávajúci odovzdanie informácie, z ktorých vyplýva, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 36 ods. 1 písm. b) alebo c) predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku v členskom štáte, príslušné orgány daného členského štátu oznámia existenciu takýchto informácií zodpovednému členskému štátu. Orgány presadzovania práva alebo iné príslušné orgány týchto členských štátov tieto informácie zdieľajú prostredníctvom vhodných kanálov na takúto výmenu informácií.

Článok 50

Výmena údajov o zdravotnom stave pred vykonaním odovzdania

1. Odovzdávajúci členský štát poskytne zodpovednému členskému štátu informácie o všetkých osobitných potrebách odovzdávanej osoby, pričom tieto môžu v osobitných prípadoch zahŕňať informácie o jej fyzickom a duševnom zdraví, pokiaľ má jeho príslušný orgán v súlade s vnútroštátnym právom tieto informácie k dispozícii, a to výhradne na účely poskytnutia zdravotnej starostlivosti alebo liečby, najmä pokiaľ ide o zraniteľné osoby vrátane osôb so zdravotným postihnutím, starších ľudí, tehotných žien, maloletých osôb a osôb, ktoré boli mučené, znásilnené alebo vystavené iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násilia. Tieto informácie sa poskytujú na spoločnom osvedčení o zdravotnom stave, ku ktorému sa pripoja potrebné dokumenty. Zodpovedný členský štát zabezpečí, aby sa tieto osobitné potreby primerane naplnili, a to najmä pokiaľ ide o nevyhnutnú potrebnú zdravotnú starostlivosť.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje vzor spoločného osvedčenia o zdravotnom stave uvedený v prvom pododseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

2. Odovzdávajúci členský štát poskytne zodpovednému členskému štátu informácie uvedené v odseku 1, len ak získal výslovný súhlas žiadateľa alebo jeho zástupcu alebo ak je takéto poskytnutie informácií nevyhnutné na ochranu verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti alebo, v prípade, že dotknutá osoba nie je fyzicky alebo právne spôsobilá udeliť súhlas, ak je takéto poskytnutie údajov nevyhnutné na účely ochrany životne dôležitých záujmov dotknutej osoby alebo inej osoby. Neudelenie súhlasu vrátane odmietnutia udeliť súhlas nebráni vykonaniu odovzdania.

3. Spracúvanie osobných zdravotných údajov uvedených v odseku 1 vykonáva len odborný zdravotnícky pracovník, ktorý je podľa vnútroštátneho práva povinný zachovávať služobné tajomstvo, alebo iná osoba, ktorá podlieha rovnocennej povinnosti zachovávať služobné tajomstvo.

4. Výmena informácií podľa tohto článku sa uskutočňuje len medzi odbornými zdravotníckymi pracovníkmi alebo inými osobami uvedenými v odseku 3. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa použijú len na účely uvedené v odseku 1 a ďalej sa nespracúvajú.

5. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy a praktické opatrenia na výmenu informácií podľa odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

6. Na výmenu informácií podľa tohto článku sa uplatňuje článok 51 ods. 8 a 9.

KAPITOLA VI

Administratívna spolupráca

Článok 51

Zdieľanie informácií

1. Každý členský štát oznámi ktorémukoľvek členskému štátu, ktorý o to požiada, osobné údaje týkajúce sa osoby, na ktorú sa vzťahuje rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré sú primerané, relevantné a obmedzené na to, čo je nevyhnutné na účely:

a) určenia zodpovedného členského štátu;

b) posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu;

c) plnenia akéhokoľvek iného záväzku vyplývajúceho z tohto nariadenia;

d) vykonania rozhodnutia o návrate.

2. Informácie uvedené v odseku 1 zahŕňajú iba:

a) osobné údaje dotknutej osoby a vo vhodných prípadoch jej rodinných príslušníkov, príbuzných alebo akýchkoľvek iných členov rodiny, a to celé meno a vo vhodných prípadoch predchádzajúce mená, prezývky alebo pseudonymy, súčasnú a predchádzajúcu štátnu príslušnosť, dátum a miesto narodenia;

b) informácie o dokladoch totožnosti a cestovných dokladoch vrátane informácií o odkazoch, platnosti, dátume vydania, vydávajúcom orgáne a mieste vydania;

c) akékoľvek iné informácie potrebné na zistenie totožnosti dotknutej osoby vrátane biometrických údajov, ktoré v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1358 žiadateľovi odobral dotknutý členský štát, a to najmä na účely článku 67 ods. 8 tohto nariadenia;

d) informácie o mieste pobytu a precestované trasy;

e) informácie o dokladoch o pobyte alebo vízach vydaných členským štátom;

f) informácie o mieste registrácie žiadosti;

g) informácie o dátume registrácie akejkoľvek predchádzajúcej žiadosti o medzinárodnú ochranu, dátum registrácie súčasnej žiadosti, dosiahnuté štádium v konaní a rozhodnutie, ak bolo prijaté.

3. Za predpokladu, že je to potrebné na posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, zodpovedný členský štát môže požiadať iný členský štát, aby ho informoval o dôvodoch, na ktorých zakladá žiadateľ svoju žiadosť, a v príslušných prípadoch o dôvodoch akýchkoľvek prijatých rozhodnutí týkajúcich sa žiadateľa. Ak zodpovedný členský štát uplatňuje článok 55 nariadenia (EÚ) 2024/1348, tento členský štát môže takisto požiadať o informácie, ktoré umožnia jeho príslušným orgánom zistiť, či sa objavili alebo či žiadateľ predložil nové skutočnosti. Dožiadaný členský štát môže odmietnuť odpovedať na dožiadanie, ak oznámenie takýchto informácií môže poškodiť jeho základné záujmy alebo ohroziť ochranu slobôd a základných práv dotknutej osoby alebo iných osôb. Žiadateľ musí byť vopred informovaný žiadajúcim členským štátom o konkrétnych požadovaných informáciách a o dôvode tohto dožiadania.

4. Každé dožiadanie o informácie sa posiela len v súvislosti s individuálnou žiadosťou o medzinárodnú ochranu alebo odovzdaním na účely relokácie. V každom dožiadaní sa musia uviesť dôvody, na ktorých sa zakladá, a ak má za cieľ overiť, či existuje kritérium, na základe ktorého môže zodpovednosť pripadnúť dožiadanému členskému štátu, uvedie sa v ňom, na akom dôkaze sa dožiadanie zakladá, vrátane relevantných informácií zo spoľahlivých zdrojov o spôsoboch a prostriedkoch, akými žiadateľ vstúpil na územia členských štátov, alebo na akej špecifickej a overiteľnej časti vyhlásenia žiadateľa je založená. Takéto relevantné informácie zo spoľahlivých zdrojov nie sú samy osebe dostatočné na určenie zodpovednosti a právomoci členského štátu podľa tohto nariadenia, avšak môžu prispieť k hodnoteniu iných ukazovateľov, ktoré sa týkajú konkrétneho žiadateľa.

5. Dožiadaný členský štát je povinný odpovedať do troch týždňov. Akékoľvek oneskorenie odpovede sa musí riadne zdôvodniť. Neposkytnutie odpovede do troch týždňov nezbavuje dožiadaný členský štát povinnosti odpovedať. Ak dožiadaný členský štát zatají informácie, ktoré preukazujú, že je zodpovedný, nemôže sa tento členský štát dovolávať uplynutia lehôt stanovených v článku 39 ako dôvodu, na základe ktorého odmieta vyhovieť dožiadaniu o prevzatie. V takom prípade sa lehoty na predloženie dožiadania o prevzatie stanovené v článku 39 predĺžia o obdobie, ktoré zodpovedá oneskoreniu, s ktorým dožiadaný členský štát odpoveď poskytol.

6. Výmena informácií sa uskutoční na dožiadanie členského štátu a môže prebiehať iba medzi orgánmi, ktoré určili členské štáty a následne oznámili Komisii v súlade s článkom 52 ods. 1.

7. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa môžu použiť len na účely uvedené v odseku 1. V každom členskom štáte sa v závislosti od typu a právomocí prijímajúceho orgánu môžu takéto informácie oznamovať iba orgánom, súdom a tribunálom povereným týmito úlohami:

a) určenie zodpovedného členského štátu;

b) posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu;

c) plnenie akéhokoľvek iného záväzku vyplývajúceho z tohto nariadenia.

8. Členský štát, ktorý odosiela informácie, zabezpečí, aby informácie boli presné a aktuálne. Ak vyjde najavo, že členský štát odoslal informácie, ktoré sú nepresné alebo ktoré sa nemali odoslať, prijímajúce členské štáty sú o tom ihneď informované. Tieto členské štáty sú potom povinné opraviť takéto informácie alebo ich vymazať.

9. V každom dotknutom členskom štáte sa vedie evidencia o odoslaní a prijatí vymieňaných informácií v samostatnej zložke týkajúcej sa dotknutej osoby alebo v registri.

Článok 52

Príslušné orgány a zdroje

1. Každý členský štát Komisii bezodkladne oznámi príslušné orgány zodpovedné za plnenie povinností podľa tohto nariadenia, a akékoľvek ich zmeny. Členské štáty zabezpečia, aby mali tieto orgány potrebné ľudské, materiálne a finančné zdroje na plnenie svojich úloh týkajúcich sa uplatňovania postupov na rýchle a efektívne určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a najmä na ochranu procesných a základných práv, zabezpečenie rýchleho postupu na zlúčenie rodinných príslušníkov a príbuzných prítomných v rôznych členských štátoch, odpovedanie v stanovených lehotách na dožiadania o informácie, dožiadania o prevzatie a oznámenia o prijatie späť, a v príslušných prípadoch na plnenie svojich povinností podľa časti IV.

2. Komisia uverejní konsolidovaný zoznam orgánov uvedených v odseku 1 v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V prípade zmien v tomto zozname uverejní Komisia raz za rok aktualizovaný konsolidovaný zoznam.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa zamestnancom orgánov uvedeným v odseku 1 poskytla potrebná odborná príprava zameraná na uplatňovanie tohto nariadenia.

4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vytvorí zabezpečené elektronické komunikačné kanály medzi orgánmi uvedenými v odseku 1 a medzi týmito orgánmi a agentúrou pre azyl na zasielanie informácií, biometrických údajov odobratých v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1358, dožiadaní, oznámení, odpovedí a akejkoľvek inej písomnej korešpondencie, ako aj na zabezpečenie toho, že odosielatelia automaticky dostanú elektronické potvrdenie o doručení. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

Článok 53

Administratívne dojednania

1. Členské štáty si môžu medzi sebou dohodnúť bilaterálne administratívne dojednania, ktoré sa týkajú praktických aspektov vykonávania tohto nariadenia, s cieľom uľahčiť jeho uplatňovanie a zvýšiť jeho účinnosť. Takéto dojednania sa môžu týkať:

a) výmeny styčných dôstojníkov;

b) zjednodušenia postupov a skrátenia lehôt vzťahujúcich sa na zasielanie a posúdenie dožiadaní o prevzatie alebo oznámení o prijatie späť;

c) solidárnych príspevkov podľa časti IV.

2. Členské štáty môžu tiež ponechať v platnosti administratívne dojednania dohodnuté podľa nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ([41]) a nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Pokiaľ nie sú takéto dojednania v súlade s týmto nariadením, dotknuté členské štáty zmenia tieto dojednania tak, aby akýkoľvek nesúlad odstránili.

3. Pred dohodnutím alebo zmenou akéhokoľvek dojednania uvedeného v odseku 1 písm. b) sa dotknuté členské štáty poradia s Komisiou o súlade dojednania s týmto nariadením.

4. Ak sa Komisia domnieva, že dojednania uvedené v odseku 1 písm. b) nie sú v súlade s týmto nariadením, v primeranej lehote o tom informuje dotknuté členské štáty. Dotknuté členské štáty podniknú príslušné kroky na zmenu dotknutého dojednania v primeranej lehote tak, aby odstránili akýkoľvek taký nesúlad.

5. Členské štáty oznámia Komisii všetky dojednania uvedené v odseku 1, ich vypovedanie alebo zmenu.

Článok 54

Sieť zodpovedných jednotiek

Agentúra pre azyl zriadi a uľahčuje činnosti jednej alebo viacerých sietí príslušných orgánov uvedených v článku 52 ods. 1 s cieľom posilniť praktickú spoluprácu vrátane odovzdávaní a zdieľania informácií, pokiaľ ide o všetky záležitosti súvisiace s plným uplatňovaním tohto nariadenia vrátane vypracúvania praktických nástrojov, najlepších postupov a usmernení.

Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a iné príslušné orgány, úrady a agentúry Únie môžu byť v prípade potreby zastúpené v takých sieťach.

KAPITOLA VII

Zmierovací postup

Článok 55

Zmierovací postup

1. S cieľom umožniť riadne fungovanie mechanizmov zriadených podľa tohto nariadenia a vyriešiť ťažkosti pri ich uplatňovaní v prípade, že dva alebo viaceré členské štáty narazia na ťažkosti pri spolupráci podľa tohto nariadenia alebo pri jeho vzájomnom uplatňovaní, dotknuté členské štáty na žiadosť jedného alebo viacerých z nich bezodkladne uskutočnia konzultácie s cieľom nájsť vhodné riešenia v primeranom čase v súlade so zásadou lojálnej spolupráce zakotvenou v článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ.

V rámci výboru uvedeného v článku 77 sa vo vhodných prípadoch môžu Komisii a ostatným členským štátom poskytnúť informácie o zistených ťažkostiach a o nájdenom riešení.

2. Ak sa nenájde žiadne riešenie podľa odseku 1 alebo ak ťažkosti pretrvávajú, jeden alebo viacero dotknutých členských štátov môže požiadať Komisiu, aby uskutočnila konzultácie s dotknutými členskými štátmi s cieľom nájsť vhodné riešenia. Komisia bezodkladne uskutoční takéto konzultácie. Dotknuté členské štáty sa aktívne zúčastňujú na konzultáciách. Členské štáty a Komisia prijmú všetky vhodné opatrenia na urýchlené vyriešenie záležitosti. Komisia môže prijať odporúčania adresované dotknutým členským štátom, v ktorých uvedie opatrenia, ktoré sa majú prijať, a primerané lehoty.

([41]) Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, 25.2.2003, s. 1).

V rámci výboru uvedeného v článku 77 sa vo vhodných prípadoch môžu ostatným členským štátom poskytnúť informácie o zistených ťažkostiach, o odporúčaniach a o nájdenom riešení.

Postup podľa tohto článku neovplyvní lehoty stanovené v tomto nariadení v jednotlivých prípadoch.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté právomoci Komisie dohliadať na uplatňovanie práva Únie podľa článkov 258 a 260 ZFEÚ. Takisto ním nie je dotknutá možnosť dotknutých členských štátov predložiť svoj spor Súdnemu dvoru Európskej únie v súlade s článkom 273 ZFEÚ alebo možnosť ktoréhokoľvek členského štátu vec predložiť Súdnemu dvoru v súlade s článkom 259 ZFEÚ.

ČASŤ IV

SOLIDARITA

KAPITOLA I

Mechanizmus solidarity

Článok 56

Ročná rezerva solidarity

1. Ročná rezerva solidarity, ktorá zahŕňa príspevky stanovené vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57, ktoré prisľúbili členské štáty počas zasadnutia fóra na vysokej úrovni, slúži ako hlavný nástroj solidárnej reakcie pre členské štáty vystavené migračnému tlaku na základe potrieb identifikovaných v návrhu Komisie uvedenom v článku 12.

2. Ročná rezerva solidarity zahŕňa tieto druhy solidárnych opatrení, ktoré sa považujú za rovnocenné:

a) relokácia v súlade s článkami 67 a 68:

   i) žiadateľov o medzinárodnú ochranu;

   ii) osôb s udelenou medzinárodnou ochranou ktorým sa udelila medzinárodná ochrana menej ako tri roky pred prijatím vykonávacieho aktu Rady uvedeného v článku 57, ak sa na tom bilaterálne dohodli dotknutý prispievajúci a benefitujúci členský štát;

b) finančné príspevky členských štátov zamerané predovšetkým na akcie v členských štátoch týkajúce sa migrácie, príjmu, azylu, reintegrácie pred odchodom, riadenia hraníc a operačnej podpory, ktoré môžu zabezpečiť aj podporu pre akcie v tretích krajinách alebo vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré by mohli mať priamy vplyv na migračné toky na vonkajších hraniciach členských štátov alebo zlepšiť azylové, prijímacie a migračné systémy dotknutej tretej krajiny vrátane programov asistovaného dobrovoľného návratu a reintegrácie v súlade s článkom 64;

c) alternatívne solidárne opatrenia v oblasti migrácie, príjmu, azylu, návratu a reintegrácie a riadenia hraníc so zameraním na operačnú podporu, budovanie kapacít, služby, podporu zamestnancov, zariadenia a technické vybavenie v súlade s článkom 65.

Akcie v tretích krajinách alebo vo vzťahu k tretím krajinám uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku vykonávajú benefitujúce členské štáty v súlade s rozsahom pôsobnosti a cieľmi tohto nariadenia a nariadenia (EÚ) 2021/1147.

3. Finančné príspevky uvedené v odseku 2 písm. b) na projekty v tretích krajinách sa zameriavajú najmä na:

a) zvýšenie kapacity azylu a príjmu v tretích krajinách, a to aj posilnením ľudských a inštitucionálnych odborných znalostí a kapacít;

b) podporu legálnej migrácie a dobre riadenej mobility, a to aj posilnením dvojstranných, regionálnych a medzinárodných partnerstiev v oblasti migrácie, núteného vysídľovania, legálnych ciest a partnerstiev v oblasti mobility;

c) podporu programov asistovaného dobrovoľného návratu a udržateľnej reintegrácie vracajúcich sa migrantov a ich rodín;

d) zníženie zraniteľnosti spôsobenej prevádzačstvom migrantov a obchodovaním s ľuďmi, ako aj programy zamerané na boj proti prevádzačstvu a obchodovaniu s ľuďmi;

e) podporu účinných migračných politík založených na ľudských právach.

Článok 57

Vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity

1. Na základe návrhu Komisie uvedeného v článku 12 a v súlade s predkladaním prísľubov na fóre na vysokej úrovni uvedenom v článku 13, Rada prijíma na ročnom základe, do konca každého kalendárneho roka, vykonávací akt, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity, vrátane referenčného počtu vyžiadaných relokácií a finančných príspevkov do ročnej rezervy solidarity na úrovni Únie a konkrétnych prísľubov, ktoré každý členský štát prijal pre každý druh solidárnych príspevkov uvedených v článku 56 ods. 2 počas zasadnutia fóra na vysokej úrovni uvedeného v článku 13. Rada prijme vykonávací akt uvedený v tomto odseku kvalifikovanou väčšinou. Rada môže kvalifikovanou väčšinou návrh Komisie uvedený v článku 12 zmeniť.

2. Vo vykonávacom akte Rady uvedenom v odseku 1 tohto článku sa v prípade potreby stanoví aj orientačný percentuálny podiel ročnej rezervy solidarity, ktorý sa môže sprístupniť členským štátom vystaveným migračnému tlaku v dôsledku veľkého počtu príchodov vyplývajúcich z opakovaných vylodení v dôsledku pátracích a záchranných operácií, pričom sa zohľadnia geografické špecifiká dotknutých členských štátov. Môžu sa v ňom určiť aj iné formy solidarity, ako sa stanovuje v článku 56 ods. 2 písm. c), v závislosti od potrieb takýchto opatrení vyplývajúcich z osobitných výziev v oblasti migrácie v dotknutých členských štátoch.

3. Členské štáty na zasadnutí fóra na vysokej úrovni uvedeného v článku 13 dospejú na základe návrhu Komisie uvedeného v článku 12 k záveru, pokiaľ ide o celkové referenčné číselné údaje pre každé solidárne opatrenie v ročnej rezerve solidarity. Na tomto zasadnutí členské štáty takisto prisľúbia svoje príspevky do ročnej rezervy solidarity v súlade s odsekom 4 tohto článku a povinným spravodlivým podielom vypočítaným podľa referenčného kľúča, ktorý sa stanovuje v článku 66.

4. Pri vykonávaní odseku 3 tohto článku je výber druhov solidárnych opatrení uvedených v článku 56 ods. 2 alebo ich kombinácia plne na uvážení členských štátov. Členské štáty, ktoré prisľúbili alternatívne solidárne opatrenia, uvedú finančnú hodnotu takýchto opatrení na základe objektívnych kritérií. Ak alternatívne solidárne opatrenia nie sú určené v návrhu Komisie uvedenom v článku 12, členské štáty môžu takéto opatrenia stále prisľúbiť. Ak benefitujúce členské štáty nepožiadajú o takéto opatrenia v danom roku, konvertujú sa na finančné príspevky.

Článok 58

Informácie o úmysle členského štátu, ktorý bol v rozhodnutí Komisie označený ako štát vystavený migračnému tlaku, využiť ročnú rezervu solidarity

1. Členský štát, ktorý bol v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako štát vystavený migračnému tlaku, po prijatí vykonávacieho aktu Rady uvedeného v článku 57 informuje Komisiu a Radu, ak má v úmysle využiť ročnú rezervu solidarity. Komisia o tom informuje Európsky parlament.

2. Dotknutý členský štát zahrnie informácie o druhu a úrovni solidárnych opatrení uvedených v článku 56 ods. 2, ktoré sú potrebné na riešenie situácie, v relevantných prípadoch vrátane využitia zložiek stáleho podporného súboru nástrojov EÚ v oblasti migrácie. Ak má tento členský štát v úmysle využiť finančné príspevky, určí aj dotknuté výdavkové programy Únie.

3. Po prijatí informácií uvedených v odseku 2, má dotknutý členský štát prístup k ročnej rezerve solidarity v súlade s článkom 60. Koordinátor solidarity EÚ bezodkladne a v každom prípade do 10 dní od doručenia informácií zvolá fórum na technickej úrovni s cieľom sfunkčniť solidárne opatrenia.

Článok 59

Oznámenie členského štátu, ktorý sa považuje za štát vystavený migračnému tlaku, o potrebe využiť ročnú rezervu solidarity

1. Ak členský štát nebol v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako štát vystavený migračnému tlaku, ale sa považuje za štát vystavený migračnému tlaku, informuje Komisiu o potrebe využiť ročnú rezervu solidarity a informuje o tom Radu. Komisia o tom informuje Európsky parlament.

2. Oznámenie uvedené v odseku obsahuje:

a) riadne podložené odôvodnenie, pokiaľ ide o existenciu a rozsah migračného tlaku v oznamujúcom členskom štáte, vrátane aktualizovaných údajov o ukazovateľoch uvedených v článku 9 ods. 3 písm. a);

b) informácie o druhu a úrovni solidárnych opatrení uvedených v článku 56, ktoré sú potrebné na riešenie situácie, v relevantných prípadoch vrátane využitia zložiek stáleho podporného súboru nástrojov EÚ v oblasti migrácie a, ak má dotknutý členský štát v úmysle využiť finančné príspevky, určenia dotknutých výdavkových programov Únie;

c) opis toho, ako by použitie ročnej rezervy solidarity mohlo stabilizovať situáciu;

d) spôsob, akým dotknutý členský štát plánuje ošetriť akékoľvek potenciálne zraniteľné miesta, ktoré sa zistili v oblasti zodpovednosti, pripravenosti alebo odolnosti.

3. Agentúra pre azyl, Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž a Agentúra Európskej únie pre základné práva, ako aj dotknutý členský štát pomáhajú Komisii na jej žiadosť pri vypracúvaní posúdenia migračného tlaku.

4. Komisia oznámenie urýchlene posúdi, pričom zohľadní informácie stanovené v článkoch 9 a 10, skutočnosť, či bol oznamujúci členský štát v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako štát, ktorému hrozí migračný tlak, celkovú situáciu v Únii, situáciu v oznamujúcom členskom štáte počas predchádzajúcich 12 mesiacov a potreby vyjadrené oznamujúcim členským štátom, a prijme rozhodnutie, ktorým sa určí, či sa členský štát má považovať za členský štát vystavený migračnému tlaku. Ak Komisia rozhodne, že daný členský štát je vystavený migračnému tlaku, dotknutý členský štát sa stane benefitujúcim členským štátom, pokiaľ sa mu prístup k využívaniu ročnej rezerve solidarity neupiera v súlade s odsekom 6 tohto článku.

5. Komisia svoje rozhodnutie bezodkladne postúpi dotknutému členskému štátu, Európskemu parlamentu a Rade.

6. Ak sa v rozhodnutí Komisie stanoví, že oznamujúci členský štát je vystavený migračnému tlaku, koordinátor solidarity EÚ zvolá fórum na technickej úrovni bezodkladne a do dvoch týždňov od zaslania rozhodnutia Komisie o sfunkčnení solidárnych opatrení dotknutému členskému štátu, Európskemu parlamentu a Rade. Koordinátor solidarity EÚ zvolá fórum na technickej úrovni, pokiaľ Komisia nedospeje k záveru alebo Rada nerozhodne prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého do dvoch týždňov od zaslania rozhodnutia Komisie dotknutému členskému štátu, Európskemu parlamentu a Rade, že kapacita ročnej rezervy solidarity nepostačuje na to, aby dotknutý členský štát mohol využiť ročnú rezervu solidarity, alebo že existujú iné objektívne dôvody, prečo sa danému členskému štátu neumožní využívať ročnú rezervu solidarity.

7. Ak Rada rozhodne, že ročná rezerva solidarity nemá dostatočnú kapacitu, uplatňuje sa článok 13 ods. 4 a fórum na vysokej úrovni sa zvolá najneskôr jeden týždeň po rozhodnutí Komisie.

V prípade rozhodnutia Komisie, ktorým sa zamieta žiadosť členského štátu, aby bol považovaný za členský štát vystavený migračnému tlaku, oznamujúci členský štát môže Komisii a Rade predložiť nové oznámenie s dodatočnými relevantnými informáciami.

Článok 60

Sfunkčnenie a koordinácia solidárnych príspevkov

1. V rámci fóra na technickej úrovni, členské štáty spolupracujú navzájom a s Komisiou s cieľom zabezpečiť účinné a efektívne sfunkčnenie solidárnych príspevkov do ročnej rezervy solidarity na daný rok, a to vyváženým a včasným spôsobom, zohľadňujúc pri tom zistené a posúdené potreby a dostupné solidárne príspevky.

2. S prihliadnutím na vývoj migračnej situácie koordinátor solidarity EÚ koordinuje sfunkčnenie solidárnych príspevkov s cieľom zabezpečiť vyvážené rozdelenie dostupných solidárnych príspevkov medzi benefitujúce členské štáty.

3. S výnimkou plnenia finančných príspevkov členské štáty pri sfunkčňovaní určených solidárnych opatrení plnia svoje prisľúbené solidárne príspevky uvedené v článku 56 na daný rok pred koncom tohto roka, a to bez toho, aby bol dotknutý článok 65 ods. 3 a článok 67 ods. 12.

Prispievajúce členské štáty splnia svoje prísľuby úmerne k celkovému príspevku, ktorý do ročnej rezervy solidarity prisľúbili na daný rok, pred koncom tohto roka.

Členské štáty, ktorým bolo priznané úplné odpočítanie solidárnych príspevkov v súlade s článkami 61 alebo 62, alebo sú benefitujúcimi členskými štátmi podľa článku 58 ods. 1 a článku 59 ods. 4, nie sú povinné v danom roku plniť svoje prisľúbené solidárne príspevky uvedené v článku 56 ods. 2.

Od prispievajúcich členských štátov sa nevyžaduje, aby plnili svoje prísľuby podľa článku 56 ods. 2 alebo uplatňovali kompenzácie prevzatím zodpovednosti podľa článku 63 voči benefitujúcemu členskému štátu, ak Komisia v rozhodnutí uvedenom v článku 11 alebo článku 59 ods. 4 zistila systémové nedostatky v tomto benefitujúcom členskom štáte, pokiaľ ide o pravidlá stanovené v časti III tohto nariadenia, ktoré by mohli mať závažné negatívne dôsledky pre fungovanie tohto nariadenia.

4. Počas prvého zasadnutia fóra na technickej úrovni v rámci ročného cyklu môžu prispievajúce a benefitujúce členské štáty vyjadriť primerané preferencie vzhľadom na zistené potreby, pokiaľ ide o profily dostupných kandidátov na relokáciu a na potenciálne plánovanie vykonávania ich príspevkov solidarity, pričom sa zohľadní potreba naliehavých opatrení pre benefitujúce členské štáty.

Koordinátor solidarity EÚ uľahčuje interakciu a spoluprácu v týchto aspektoch medzi členskými štátmi.

Pri vykonávaní relokácií členské štáty v prvom rade zvážia relokáciu zraniteľných osôb.

5. Orgány, úrady a agentúry Únie pôsobiace v oblasti riadenia azylu a hraníc a migrácie poskytujú na požiadanie a v rámci svojich príslušných mandátov podporu členským štátom a Komisii s cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie a fungovanie tejto časti IV. Takáto podpora môže mať formu analýz, odborných znalostí a operačnej podpory. Koordinátor solidarity EÚ koordinuje akúkoľvek pomoc expertov alebo tímov nasadených agentúrou pre azyl, Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž alebo akýmkoľvek iným orgánom, úradom, alebo agentúrou Únie v súvislosti so sfunkčnením solidárnych príspevkov.

6. Každý rok v januári od roku 2025 a nasledujúce roky členské štáty potvrdia koordinátorovi solidarity EÚ úrovne každého solidárneho opatrenia vykonaného počas predchádzajúceho roka.

Článok 61

Odpočítanie solidárnych príspevkov v prípadoch migračného tlaku

1. Členský štát, ktorý je v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako členský štát vystavený migračnému tlaku alebo ktorý sa považuje za členský štát vystavený migračnému tlaku a ktorý nevyužil ročnú rezervu solidarity v súlade s článkom 58 alebo neoznámil potrebu využiť ročnú rezervu solidarity v súlade s článkom 59, môže kedykoľvek požiadať o čiastočné alebo úplné odpočítanie svojich prisľúbených príspevkov stanovených vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57.

Príslušný členský štát svoju žiadosť predloží Komisii. Príslušný členský štát zašle svoju žiadosť Rade na informačné účely.

2. Ak žiadajúci členský štát uvedený v odseku 1 tohto článku je členským štátom, ktorý nie je v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako členský štát vystavený migračnému tlaku, ale považuje sa za členský štát vystavený migračnému tlaku, tento členský štát vo svojej žiadosti uvedie:

a) opis toho, ako by úplné alebo čiastočné odpočítanie jeho prisľúbených príspevkov mohol prispieť k stabilizácii situácie;

b) údaj, či by sa prisľúbený príspevok mohol nahradiť iným druhom solidárneho príspevku;

c) spôsob, akým daný členský štát ošetrí akékoľvek potenciálne zraniteľné miesta, ktoré sa zistili v oblasti zodpovednosti, pripravenosti alebo odolnosti;

d) riadne podložené odôvodnenie, pokiaľ ide o existenciu a rozsah migračného tlaku v žiadajúcom členskom štáte.

Pri posudzovaní takejto žiadosti Komisia zohľadní aj informácie uvedené v článkoch 9 a 10.

3. Komisia informuje Radu o svojom posúdení žiadosti do štyroch týždňov od prijatia žiadosti predloženej v súlade s týmto článkom. Komisia o tomto posúdení informuje aj Európsky parlament.

4. Rada po tom, ako dostane posúdenie Komisie, prijme vykonávací akt, v ktorom určí, či sa členský štát oprávňuje odchýliť sa od vykonávacieho aktu Rady uvedenom v článku 57.

Článok 62

Odpočítanie solidárnych príspevkov v závažných migračných situáciách

1. Členský štát, ktorý je v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako štát, ktorý čelí závažnej migračnej situácii alebo sa považuje za členský štát vystavený migračnej situácii, môže kedykoľvek požiadať o čiastočné alebo úplné odpočítanie svojich prisľúbených príspevkov stanovených vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57.

Príslušný členský štát svoju žiadosť predloží Komisii. Príslušný členský štát zašle svoju žiadosť Rade na informačné účely.

2. Ak žiadajúci členský štát je v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako štát, ktorý čelí závažnej migračnej situácii, žiadosť obsahuje:

a) opis toho, ako by úplné alebo čiastočné odpočítanie jeho prisľúbených príspevkov mohol prispieť k stabilizácii situácie;

b) údaj, či by sa prisľúbený príspevok mohol nahradiť iným druhom solidárneho príspevku;

c) spôsob, akým daný členský štát ošetrí akékoľvek potenciálne zraniteľné miesta, ktoré sa zistili v oblasti zodpovednosti, pripravenosti alebo odolnosti;

d) riadne podložené odôvodnenie týkajúce sa oblasti azylového, prijímacieho a migračného systému, ktorého kapacita sa naplnila, a toho, ako dosiahnutie hranice kapacít daného členského štátu v konkrétnej oblasti ovplyvňuje jeho schopnosť splniť svoj prísľub.

3. Ak žiadajúci členský štát nie je v rozhodnutí uvedenom v článku 11 označený ako členský štát, ktorý čelí závažnej migračnej situácii, ale sa považuje za členský štát vystavený migračnej situácii, žiadosť okrem informácií uvedených v odseku 2 tohto článku obsahuje aj riadne podložené odôvodnenie závažnosti migračnej situácie v žiadajúcom členskom štáte. Pri posudzovaní takejto žiadosti Komisia zohľadní aj informácie stanovené v článkoch 9 a 10 a to, či bolo v rozhodnutí uvedenom v článku 11 určené, že členskému štátu hrozí migračný tlak.

4. Komisia informuje Radu o svojom posúdení žiadosti do štyroch týždňov od prijatia žiadosti predloženej v súlade s týmto článkom. Komisia o tomto posúdení informuje aj Európsky parlament.

5. Rada po tom, ako dostane posúdenie Komisie, prijme vykonávací akt, v ktorom určí, či sa členský štát oprávňuje odchýliť sa od vykonávacieho aktu Rady uvedenom v článku 57.

Článok 63

Kompenzácie prevzatím zodpovednosti

1. Ak sa prísľuby týkajúce sa relokácií pre ročnú rezervu solidarity stanovené vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57 rovnajú alebo sú vyššie ako 50 % číselného údaju uvedeného v návrhu Komisie uvedenom v článku 12, benefitujúci členský štát môže požiadať iné členské štáty, aby namiesto relokácií prevzali zodpovednosť za posúdenie tých žiadostí o medzinárodnú ochranu, v prípade ktorých bol benefitujúci členský štát určený ako zodpovedný, a to v súlade s postupom stanoveným v článku 69.

2. Prispievajúci členský štát môže benefitujúcemu členskému štátu oznámiť, že je ochotný prevziať zodpovednosť za posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, v prípade ktorých bol benefitujúci členský štát určený za zodpovedný, namiesto relokácií:

a) ak sa dosiahla prahová hodnota stanovená v odseku 1; alebo

b) ak prispievajúci členský štát prisľúbil 50 % alebo viac svojho povinného spravodlivého podielu do ročnej rezervy solidarity stanovenej vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57 ako relokácie.

Ak prispievajúci členský štát vyjadril takúto ochotu a benefitujúci členský štát s tým súhlasí, benefitujúci členský štát uplatní postup stanovený v článku 69.

3. Prispievajúce členské štáty prevezmú zodpovednosť za žiadosti o medzinárodnú ochranu, v prípade ktorých bol benefitujúci členský štát určený ako zodpovedný, a to až do vyššieho z dvoch číselných údajov uvedených v písm. a) a b) tohto odseku, ak sú po zasadnutí fóra na vysokej úrovni zvolaného v súlade s článkom 13 ods. 4 prísľuby týkajúce sa relokácií pre ročnú rezervu solidarity stanovené vo vykonávacom akte Rady uvedenom v článku 57:

a) nižšie ako počet uvedený v článku 12 ods. 2 písm. a): alebo

b) nižšie ako 60 % referenčného čísla použitého na výpočet povinného spravodlivého podielu každého členského štátu, pokiaľ ide o relokáciu, na účely vytvorenia rezervy solidarity v súlade s článkom 57.

4. Odsek 3 tohto článku sa uplatňuje aj vtedy, keď prísľuby, ktoré sa majú vykonať počas daného roka, klesnú pod vyšší z dvoch číselných údajov uvedených v písmenách a) alebo b) tohto odseku v dôsledku úplného alebo čiastočného odpočítania poskytnutého v súlade s článkom 61 alebo 62 alebo preto, že benefitujúce členské štáty uvedené v článku 58 ods. 1 a článku 59 ods. 4 nie sú povinné plniť svoje prisľúbené solidárne príspevky na daný rok.

5. Prispievajúci členský štát, ktorý do konca daného roka nesplnil svoje prísľuby ani neprijal relokácie podľa článku 67 ods. 9 rovnajúce sa jeho prisľúbeným relokáciám uvedeným v článku 57 ods. 3, prevezme na žiadosť benefitujúceho členského štátu zodpovednosť za žiadosti o medzinárodnú ochranu, v prípade ktorých bol benefitujúci členský štát určený za zodpovedný, až do počtu relokácií prisľúbených v súlade s článkom 57 ods. 3, a to čo najskôr po uplynutí daného roka.

6. Prispievajúci členský štát určí jednotlivé žiadosti, za ktoré preberá zodpovednosť podľa odsekov 2 a 3 tohto článku, a informuje benefitujúci členský štát prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete zriadenej podľa článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003.

Prispievajúci členský štát sa stáva členským štátom zodpovedným za určené žiadosti a svoju zodpovednosť uvedie podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1358.

7. Členské štáty nie sú povinné prevziať zodpovednosť v zmysle odseku 6 prvého pododseku tohto článku nad rámec ich spravodlivého podielu vypočítaného podľa referenčného kľúča stanoveného v článku 66.

8. Tento článok sa uplatňuje len vtedy, ak:

a) žiadateľ nie je maloletá osoba bez sprievodu;

b) sa na základe kritérií stanovených v článkoch 29 až 33 rozhodlo, že benefitujúci členský štát je zodpovedný;

c) lehota na odovzdanie stanovená v článku 39 ods. 1 ešte neuplynula;

d) žiadateľ neutiekol z prispievajúceho členského štátu;

e) dotknutá osoba nie je osobou s udelenou medzinárodnou ochranou;

f) dotknutá osoba nie je prijatá osoba.

9. Prispievajúci členský štát môže uplatňovať tento článok na štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosti boli zamietnuté konečným rozhodnutím v benefitujúcom členskom štáte. Uplatňujú sa články 55 a 56 nariadenia (EÚ) 2024/1348.

Článok 64

Finančné príspevky

1. Finančné príspevky pozostávajú z prevodov zo strany prispievajúcich členských štátov do rozpočtu Únie a predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ([42]). Finančné príspevky sa použijú na účely vykonávania akcií v rámci ročnej rezervy solidarity uvedených v článku 56 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia.

2. Benefitujúce členské štáty určia akcie, ktoré možno financovať z finančných príspevkov uvedených v odseku 1 tohto článku, a predložia ich fóru na technickej úrovni. Komisia úzko spolupracuje s benefitujúcimi členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby tieto akcie zodpovedali cieľom stanoveným v článku 56 ods. 2 písm. b) a článku 56 ods. 3. Koordinátor solidarity EÚ vedie zoznam akcií a sprístupňuje ho prostredníctvom fóra na technickej úrovni.

3. Komisia prijme vykonávací akt týkajúci sa pravidiel fungovania finančných príspevkov. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2.

4. Ak sa suma uvedená v článku 57 ods. 1 tohto nariadenia plne nepridelí, zvyšná suma sa môže pripočítať k sume uvedenej v článku 10 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/1147.

5. Členské štáty podávajú Komisii a fóru na technickej úrovni správy o pokroku pri vykonávaní akcií financovaných z finančných príspevkov podľa tohto článku.

6. Komisia do svojej správy uvedenej v článku 9 zahrnie informácie o vykonávaní akcií financovaných z finančných príspevkov podľa tohto článku vrátane informácií o otázkach, ktoré by mohli mať vplyv na vykonávanie, a o akýchkoľvek opatreniach prijatých na ich riešenie.

Článok 65

Alternatívne solidárne opatrenia

1. Príspevky vo forme alternatívnych solidárnych opatrení vychádzajú z konkrétnej žiadosti benefitujúceho členského štátu. Takéto príspevky sa považujú za finančnú solidaritu a ich konkrétnu hodnotu spoločne a realisticky stanovia dotknutý prispievajúci a benefitujúci členský štát a oznámia sa koordinátorovi solidarity EÚ pred vykonaním týchto príspevkov.

([42]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

2. Členské štáty zabezpečia len alternatívne solidárne opatrenia, ktorými sa dopĺňajú a nezdvojujú opatrenia poskytované v rámci operácií orgánov, úradov a agentúr Únie alebo finančnými prostriedkami Únie v oblasti azylu a riadenia migrácie v benefitujúcich členských štátoch. Členské štáty zabezpečia len alternatívne solidárne opatrenia nad rámec vyžadovaných príspevkov, ktoré poskytujú prostredníctvom orgánov, úradov a agentúr Únie.

3. Benefitujúci a prispievajúci členský štát dokončia vykonávanie dohodnutých alternatívnych solidárnych opatrení, a to aj v prípade, že platnosť príslušných vykonávacích aktov uplynula.

Článok 66

Referenčný kľúč

Podiel solidárnych príspevkov, ktorý má poskytnúť každý členský štát, uvedený v článku 57 ods. 3, sa vypočíta podľa vzorca stanoveného v prílohe I a vychádza z týchto kritérií pre každý členský štát podľa najnovších dostupných údajov Eurostatu:

a) počet obyvateľov (váha 50 %);

b) celkový HDP (váha 50 %).

KAPITOLA II

Procesné požiadavky

Článok 67

Postup pred relokáciou

1. Postup uvedený v tomto článku sa uplatňuje na relokáciu osôb uvedených v článku 56 ods. 2) písm. a).

2. Pred uplatnením postupu stanoveného v tomto článku sa benefitujúci členský štát uistí, že neexistujú žiadne opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť. Ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že daná osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť, pred začatím postupu, ktorý je stanovený v tomto článku, alebo v jeho rámci, vrátane prípadu, keď sa hrozba pre vnútornú bezpečnosť zistila v súlade s článkom 15 nariadenia (EÚ) 2024/1356, benefitujúci členský štát neuplatní alebo okamžite zastaví postup uvedený v tomto článku. Benefitujúci členský štát vylúči dotknutú osobu z akejkoľvek budúcej relokácie alebo odovzdania do ktoréhokoľvek členského štátu. Ak je dotknutá osoba žiadateľom o medzinárodnú ochranu, zodpovedným členským štátom je benefitujúci členský štát v súlade s článkom 16 ods. 4 tohto nariadenia.

3. Ak sa má uplatniť relokácia, benefitujúci členský štát určí osoby, ktoré by sa mohli relokovať. Na žiadosť benefitujúceho členského štátu agentúra pre azyl podporí benefitujúci členský štát pri určovaní osôb, ktoré sa majú relokovať, a pri ich priraďovaní k členským štátom relokácie v súlade s článkom 2 ods. 1 písm. k) nariadenia (EÚ) 2021/2303.

Členský štát v príslušných prípadoch zohľadní existenciu zmysluplných väzieb, ako sú napríklad rodinné väzby alebo kultúrne faktory, medzi dotknutou osobou a členským štátom relokácie. Na tento účel benefitujúci členský štát poskytne osobám, ktoré sa majú relokovať, príležitosť poskytnúť informácie o existencii zmysluplných väzieb s konkrétnymi členskými štátmi a predložiť relevantné informácie a dokumentáciu na určenie týchto väzieb. Táto príležitosť neznamená právo vybrať si konkrétny členský štát relokácie podľa tohto článku.

4. Na účely identifikácie osôb, ktoré sa majú relokovať, a ich priradenia k členským štátom relokácie, môžu benefitujúce členské štáty použiť nástroje vyvinuté koordinátorom solidarity EÚ.

Žiadatelia, ktorí nemajú zmysluplné väzby na žiadny členský štát, sa spravodlivo rozdelia medzi ostatné členské štáty relokácie.

Ak je identifikovaná osoba, ktorá sa má relokovať, osobou s udelenou medzinárodnou ochranou, dotknutá osoba sa relokuje až po tom, keď poskytne písomný súhlas s relokáciou.

5. Ak sa má uskutočniť relokácia, benefitujúci členský štát informuje osoby uvedené v odseku 1 tohto článku o postupe stanovenom v tomto článku a článku 68, ako aj v príslušných prípadoch o povinnostiach stanovených v článku 17 ods. 3, 4 a 5 a dôsledkoch porušenia povinností uvedených v článku 18.

Prvý pododsek tohto odseku sa neuplatňuje na žiadateľov, v prípade ktorých možno benefitujúci členský štát určiť za zodpovedný členský štát podľa kritérií stanovených v článkoch 25 až 28 a článku 34, s výnimkou článku 25 ods. 5. Takýto žiadatelia nie sú oprávnení na relokáciu.

6. Členské štáty zabezpečia, aby boli rodinní príslušníci relokovaní na územie toho istého členského štátu.

7. V prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3 benefitujúci členský štát zašle členskému štátu relokácie čo najskôr všetky relevantné informácie a dokumenty o dotknutej osobe prostredníctvom štandardného formulára, a to aj s cieľom umožniť orgánom členského štátu relokácie skontrolovať, či existujú dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť.

8. Členský štát relokácie posúdi informácie, ktoré zaslal benefitujúci členský štát podľa odseku 7, a overí, že neexistujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť. Členský štát relokácie sa môže rozhodnúť, že si tieto informácie overí v rámci osobného pohovoru s dotknutou osobou. Dotknutá osoba musí byť riadne informovaná o povahe a účele takéhoto pohovoru. Osobný pohovor sa uskutoční v lehotách stanovených v odseku 9.

9. Ak neexistujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť, členský štát relokácie potvrdí, že dotknutú osobu relokuje do jedného týždňa od prijatia relevantných informácií od benefitujúceho členského štátu.

Ak kontroly potvrdia, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje hrozbu pre vnútornú bezpečnosť, členský štát relokácie informuje benefitujúci členský štát do jedného týždňa od prijatia relevantných informácií od tohto členského štátu o povahe a základných prvkoch zápisu v akejkoľvek relevantnej databáze. V takýchto prípadoch sa relokácia dotknutej osoby neuskutoční.

Vo výnimočných prípadoch, keď možno preukázať, že posúdenie informácií je mimoriadne zložité alebo že v rovnakom čase je potrebné vykonať kontrolu veľkého počtu prípadov, členský štát relokácie môže poskytnúť odpoveď po uplynutí týždňovej lehoty uvedenej v prvom a druhom pododseku, v každom prípade však do dvoch týždňov. V takýchto situáciách členský štát relokácie oznámi svoje rozhodnutie odložiť poskytnutie odpovede benefitujúcemu členskému štátu v pôvodnej lehote jedného týždňa.

Nekonanie v lehote jedného týždňa uvedenej v prvom a druhom pododseku alebo v dvojtýždňovej lehote uvedenej v treťom pododseku sa považuje za potvrdenie prijatia informácií a ukladá povinnosť relokovať dotknutú osobu, vrátane povinnosti zabezpečiť náležité opatrenia na jej príchod.

10. Benefitujúci členský štát prijme rozhodnutie o odovzdaní do jedného týždňa od potvrdenia členským štátom relokácie. Dotknutej osobe bezodkladne písomne oznámi rozhodnutie o jej odovzdaní do uvedeného členského štátu, a to najneskôr dva dni pred odovzdaním v prípade žiadateľov a jeden týždeň pred odovzdaním v prípade osôb s udelenou medzinárodnou ochranou.

Ak je osoba, ktorá má byť relokovaná, žiadateľom, musí dodržať rozhodnutie o relokácii.

11. Odovzdanie dotknutej osoby z benefitujúceho členského štátu do členského štátu relokácie sa vykoná v súlade s vnútroštátnym právom benefitujúceho členského štátu po porade medzi dotknutými členskými štátmi, a to hneď ako je to prakticky možné a do štyroch týždňov od potvrdenia členským štátom relokácie alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní rozhodnutia o odovzdaní s odkladným účinkom v súlade s článkom 43 ods. 3.

12. Benefitujúce členské štáty a členské štáty relokácie pokračujú v procese relokácie aj po uplynutí časového rámca na vykonávanie alebo platnosti vykonávacích aktov Rady uvedeným v článkoch 57, 51 a 62.

13. Článok 42 ods. 3, 4 a 5, články 43 a 44, článok 46 ods. 1 a 3, článok 47 ods. 2 a 3 a články 48 a 50 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na postup relokácie.

Benefitujúci členský štát, ktorý vykonáva odovzdanie osoby s udelenou medzinárodnou ochranou, zašle členskému štátu relokácie všetky informácie uvedené v článku 51 ods. 2, informácie o dôvodoch, ktoré táto osoba uviedla vo svojej žiadosti, a dôvody akýchkoľvek rozhodnutí prijatých v súvislosti s touto osobou.

14. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné metódy vyhotovovania a predkladania informácií a dokumentov na účely relokácie. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 77 ods. 2. Pri príprave týchto vykonávacích aktov Komisia môže konzultovať s agentúrou pre azyl.

Článok 68

Postup po relokácii

1. Členský štát relokácie informuje benefitujúci členský štát, agentúru pre azyl a koordinátora solidarity EÚ o bezpečnom príchode dotknutej osoby alebo o skutočnosti, že sa nedostavila v stanovenej lehote.

2. Ak členský štát relokácie relokoval žiadateľa, pre ktorého ešte nebol určený zodpovedný členský štát, členský štát relokácie uplatní postupy stanovené v časti III s výnimkou článku 16 ods. 2, článku 17 ods. 1 a 2, článku 25 ods. 5, článku 29, článku 30 a článku 33 ods. 1 a 2.

Ak podľa prvého pododseku tohto odseku nemožno určiť žiadny zodpovedný členský štát, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát relokácie.

Členský štát relokácie uvedie svoju zodpovednosť v systéme Eurodac podľa článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1358.

3. Ak bol relokovaný žiadateľ, v prípade ktorého bol benefitujúci členský štát už predtým určený ako zodpovedný z iných dôvodov, než sú kritériá uvedené v článku 67 ods. 5 druhom pododseku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa presunie na členský štát relokácie.

Zodpovednosť za posúdenie akýchkoľvek ďalších vyhlásení alebo akejkoľvek následnej žiadosti dotknutej osoby v súlade s článkami 55 a 56 nariadenia (EÚ) 2024/1348 sa takisto presunie na členský štát relokácie.

Členský štát relokácie uvedie svoju zodpovednosť v systéme Eurodac podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1358.

4. Ak bola relokovaná osoba s udelenou medzinárodnou ochranou, členský štát relokácie automaticky prizná postavenie osoby s medzinárodnou ochranou s ohľadom na postavenie, ktoré priznal benefitujúci členský štát.

Článok 69

Postup kompenzácie prevzatím zodpovednosti podľa článku 63 ods. 1 a 2

1. V prípade, že benefitujúci členský štát požiada iný členský štát, aby prevzal zodpovednosť za posúdenie viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu podľa článku 63 ods. 1 a 2, zašle svoju žiadosť prispievajúcemu členskému štátu a uvedie počet žiadostí o medzinárodnú ochranu, za ktoré sa má prevziať zodpovednosť namiesto relokácií.

2. Prispievajúci členský štát odpovie na dožiadanie do 30 dní od prijatia uvedeného dožiadania.

Prispievajúci členský štát sa môže rozhodnúť, že prevezme zodpovednosť za posúdenie menšieho počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, než o ktorý požiadal benefitujúci členský štát.

3. Členský štát, ktorý prijal dožiadanie podľa odseku 2 tohto článku, určí jednotlivé žiadosti o medzinárodnú ochranu, za ktoré preberá zodpovednosť, a uvedie svoju zodpovednosť podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1358.

Článok 70

Iné povinnosti

Členské štáty informujú Komisiu, najmä koordinátora solidarity EÚ, o vykonávaní solidárnych opatrení vrátane opatrení spolupráce s treťou krajinou.

KAPITOLA III

Finančná podpora poskytovaná úniou

Článok 71

Finančná podpora

V súlade so zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti sa finančná podpora po relokácii podľa kapitol I a II tejto časti vykonáva v súlade s článkom 20 nariadenia (EÚ) 2021/1147.

ČASŤ V

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 72

Bezpečnosť údajov a ochrana údajov

1. Týmto nariadením nie je dotknuté právo Únie týkajúce sa ochrany osobných údajov, najmä nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 a (EÚ) 2018/1725 ([43]) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 ([44]).

2. Členské štáty majú zavedené primerané technické a organizačné opatrenia, aby zaistili bezpečnosť osobných údajov spracúvaných podľa tohto nariadenia, a najmä aby sa zabránilo nezákonnému alebo neoprávnenému prístupu k spracúvaným osobným údajom alebo ich nezákonnému alebo neoprávnenému poskytnutiu, zmene či strate.

3. Príslušný dozorný orgán alebo dozorné orgány každého členského štátu nezávisle monitorujú zákonnosť spracúvania osobných údajov orgánmi dotknutého členského štátu uvedenými v článku 52, a to v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 73

Dôvernosť informácií

Členské štáty zabezpečia, aby orgány uvedené v článku 52 boli vo vzťahu k informáciám, ktoré získajú v rámci svojej činnosti, viazané pravidlami dôvernosti stanovenými vo vnútroštátnom práve.

([43]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

([44]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

Článok 74

Sankcie

Členské štáty stanovia pravidlá, pokiaľ ide o sankcie vrátane správnych alebo trestnoprávnych sankcií v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré sú uplatniteľné v prípade porušenia tohto nariadenia, a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 75

Počítanie lehôt

Každá lehota stanovená v tomto nariadení sa vypočíta takto:

a) lehota vyjadrená v dňoch, týždňoch alebo mesiacoch má počítať od času, keď nastala udalosť alebo sa prijalo opatrenie; deň, v ktorý táto udalosť nastane, alebo sa prijme opatrenie, sa do príslušnej lehoty nezapočíta;

b) lehota vyjadrená v týždňoch alebo mesiacoch sa skončí uplynutím ktoréhokoľvek dňa v poslednom týždni alebo mesiaci, ktorý je tým istým dňom v týždni alebo ktorý pripadá na ten istý deň v mesiaci ako deň, v ktorý nastala udalosť alebo sa prijalo opatrenie, od ktorého sa má lehota počítať;

c) ak sa v lehote vyjadrenej v mesiacoch nevyskytuje v poslednom mesiaci lehoty deň, v ktorý sa má lehota skončiť, lehota sa skončí o polnoci posledného dňa tohto posledného mesiaca;

d) do lehoty sa započítavajú soboty, nedele a štátne sviatky v dotknutom členskom štáte, ak sa lehota končí v sobotu, nedeľu alebo v deň štátneho sviatku, za posledný deň lehoty sa považuje nasledujúci pracovný deň.

Článok 76

Územná pôsobnosť

Pokiaľ ide o Francúzsku republiku, toto nariadenie sa vzťahuje iba na jej európske územie.

Článok 77

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia návrh vykonávacieho aktu neprijme a uplatní sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 78

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 25 ods. 6 a článku 34 ods. 3 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 11. júna 2024. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto 5-ročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 25 ods. 6 a článku 34 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 25 ods. 6 a článku 34 ods. 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote štyroch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 79

Monitorovanie a hodnotenie

Komisia do 1. februára 2028 a potom každoročne preskúma fungovanie opatrení stanovených v časti IV tohto nariadenia a podá správu o vykonávaní opatrení stanovených v tomto nariadení. Správa sa zašle Európskemu parlamentu a Rade.

Komisia pravidelne a aspoň každé tri roky preskúmava relevantnosť číselných údajov stanovených v článku 12 ods. 2 písm. a) a b) a celkové fungovanie časti III tohto nariadenia vrátane toho, či by sa vymedzenie rodinných príslušníkov a dĺžky lehôt stanovených v uvedenej časti mali zmeniť, a to vzhľadom na celkovú migračnú situáciu.

Do 1. júla 2031 a potom každých päť rokov Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia s osobitným zreteľom na zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti zakotvenú v článku 80 ZFEÚ. Komisia predloží správy o hlavných zisteniach tohto hodnotenia Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Členské štáty poskytnú Komisii všetky informácie potrebné na prípravu správ najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím lehoty, v ktorej má Komisia predložiť každú správu.

Článok 80

Štatistiky

Členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ([45]) poskytujú Komisii (Eurostatu) štatistiky o uplatňovaní tohto nariadenia a nariadenia (ES) č. 1560/2003.

ČASŤ VI

ZMENY INÝCH AKTOV ÚNIE

Článok 81

Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/1147

Nariadenie (EÚ) 2021/1147 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

([45]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 z 11. júla 2007 o štatistike Spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 311/76 o zostavovaní štatistík zahraničných pracovníkov (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 23).

a) body 1 a 2 sa nahrádzajú takto:

„1. ‚žiadateľ o medzinárodnú ochranu' je žiadateľ vymedzený v článku 2 bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1351 (*);

2. ‚osoba s udelenou medzinárodnou ochranou' je osoba s udelenou medzinárodnou ochranou vymedzená v článku 2 bode 7 nariadenia (EÚ) 2024/1351;

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1351 zo 14. mája 2024 o riadení azylu a migrácie, o zmene nariadení (EÚ) 2021/1147 a (EÚ) 2021/1060 a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 604/2013 (Ú. v. EÚ L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).";

b) bod 4 sa nahrádza takto:

„4. ‚rodinný príslušník' je rodinný príslušník vymedzený v článku 2 bode 8 nariadenia (EÚ) 2024/1351;"

c) body 11 a 12 sa nahrádzajú takto:

„11. ‚štátny príslušník tretej krajiny' je štátny príslušník tretej krajiny vymedzený v článku 2 bode 1 nariadenia (EÚ) 2024/1351;

12. ‚maloletá osoba bez sprievodu' je maloletá osoba bez sprievodu vymedzená v článku 2 bode 11 nariadenia (EÚ) 2024/1351;"

d) dopĺňa sa tento bod:

„15. ‚solidárna akcia' je akcia, ktorej rozsah je stanovený v článku 56 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1351, financovaná prostredníctvom finančných príspevkov poskytnutých členskými štátmi, ako sa uvádza v článku 64 ods. 1 uvedeného nariadenia."

2. V článku 15 sa dopĺňa tento odsek:

„6a. V prípade solidárnych akcií sa príspevok z rozpočtu Únie môže zvýšiť na 100 % celkových oprávnených výdavkov."

3. Článok 20 sa nahrádza takto:

„Článok 20

Zdroje na odovzdanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu alebo osôb s udelenou medzinárodnou ochranou

1. Okrem pridelených prostriedkov podľa článku 13 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia dostane členský štát sumu:

a) 10 000 EUR na žiadateľa o medzinárodnú ochranu, za ktorého sa tento členský štát stane zodpovedným v dôsledku relokácie v súlade s článkami 67 a 68 nariadenia (EÚ) 2024/1351;

b) 10 000 EUR na osobu s udelenou medzinárodnou ochranou, relokovanú do daného členského štátu v súlade s článkami 67 a 68 nariadenia (EÚ) 2024/1351.

Sumy uvedené v prvom pododseku písm. a) a b) sa zvýšia na 12 000 EUR na každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu alebo osobu s udelenou medzinárodnou ochranou, ktorá je maloletou osobou bez sprievodu relokovanou do daného členského štátu v súlade s článkami 67 a 68 nariadenia (EÚ) 2024/1351.

2. Členský štát, ktorý uhrádza náklady odovzdávania uvedené v odseku 1, dostane príspevok 500 EUR na každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu alebo na každú osobu s udelenou medzinárodnou ochranou, ktorí boli odovzdaní do iného členského štátu.

3. Členský štát, ktorý uhrádza náklady odovzdávania uvedené v článku 36 ods. 1 písm. a), b) alebo c) nariadenia (EÚ) 2024/1351 a vykonané v súlade s článkom 46 uvedeného nariadenia, dostane príspevok vo výške 500 EUR na každého žiadateľa o medzinárodnú ochranu odovzdaného do iného členského štátu.

4. Sumy uvedené v odsekoch 1 až 3 tohto článku sa pridelia programu členského štátu pod podmienkou, že osoba, v súvislosti s ktorou bola táto suma pridelená, bola skutočne odovzdaná do daného členského štátu alebo bola skutočne zaregistrovaná ako žiadateľ v členskom štáte zodpovednom v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1351, podľa príslušného prípadu. Uvedené sumy sa nesmú použiť na iné akcie uvedené v programe členského štátu s výnimkou riadne odôvodnených prípadov schválených Komisiou prostredníctvom zmeny daného programu.

5. Sumy uvedené v tomto článku majú formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi v zmysle článku 125 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

6. Na účely kontroly a auditu členské štáty uchovávajú informácie potrebné na riadnu identifikáciu odovzdaných osôb a dátum ich odovzdania.

7. Na účely zohľadnenia aktuálnych mier inflácie, relevantného vývoja v oblasti relokovania a iných faktorov, ktoré by mohli optimalizovať používanie finančného stimulu, ktorý sumy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku prinášajú, je Komisia splnomocnená v súlade s článkom 37 prijímať delegované akty s cieľom upraviť uvedené sumy, ak to považuje za vhodné, a v rámci obmedzení dostupných zdrojov.“

4. Do článku 35 ods. 2 sa vkladá toto písmeno:

„ha) vykonávaní solidárnych akcií vrátane rozdelenia finančných príspevkov podľa akcií a opisu hlavných výsledkov dosiahnutých v dôsledku financovania;“

5. V prílohe II bode 4 sa dopĺňa toto písmeno:

„c) podpora solidárnych akcií v súlade s rozsahom podpory stanoveným v prílohe III.“

6. V prílohe VI tabuľke 1 bode IV sa dopĺňa tento kód:

„007 Solidárne akcie“

7. V prílohe VI tabuľke 3 sa dopĺňajú tieto kódy:

„006 Presídľovanie a príjem osôb z humanitárnych dôvodov

007 Medzinárodná ochrana (odovzdávanie do krajiny)

008 Medzinárodná ochrana (odovzdávanie z krajiny)

009 Solidárne akcie“.

Článok 82

Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/1060

Nariadenie (EÚ) 2021/1060 sa mení takto:

1. V článku 36 sa vkladá tento odsek:

„3a. Odchylne od odseku 3 tohto článku sa na podporu solidárnych akcií vymedzených v článku 2 bode 15 nariadenia o AMIF a článku 2 bode 11 nariadenia o BMVI neposkytuje žiadny príspevok Únie na technickú pomoc.“

2. Článok 63 sa mení takto:

a) v odseku 6 sa dopĺňa tento pododsek:

„Prvý pododsek tohto odseku sa neuplatňuje na podporu solidárnych akcií vymedzených v článku 2 bode 15 nariadenia o AMIF a článku 2 bode 11 nariadenia o BMVI.“;

b) v odseku 7 sa dopĺňa tento pododsek:

„Ak sa program zmení s cieľom zaviesť finančnú podporu na solidárne akcie vymedzené v článku 2 bode 15 nariadenia o AMIF a článku 2 bode 11 nariadenia o BMVI, v programe sa môže stanoviť, že oprávnenosť výdavkov súvisiacich s takouto zmenou sa začína od 11. júna 2024.“

ČASŤ VII

PRECHODNÉ USTANOVENIA A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 83

Zrušenie nariadenia (EÚ) č. 604/2013

Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 sa zrušuje s účinnosťou od 1. júla 2026.

Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Nariadenie (ES) č. 1560/2003 zostáva v platnosti, pokiaľ nie je zmenené vykonávacími aktmi prijatými podľa tohto nariadenia.

Článok 84

Prechodné opatrenia

1. Keď bola žiadosť zaregistrovaná po 1. júli 2026, zohľadnia sa všetky udalosti, ktoré by mohli mať za následok zodpovednosť členského štátu podľa tohto nariadenia, aj vtedy, ak nastali pred týmto dátumom.

2. Členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorá bola zaregistrovaná pred 1. júlom 2026, sa určí podľa kritérií stanovených v nariadení (EÚ) č. 604/2013.

3. Do 12. septembra 2024 Komisia v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a členskými štátmi predloží Rade spoločný implementačný plán s cieľom zabezpečiť, aby boli členské štáty primerane pripravené na vykonávanie tohto nariadenia od 1. júla 2026, pričom posúdi nedostatky a potrebné operačné kroky a informuje o tom Európsky parlament.

Na základe tohto spoločného implementačného plánu do 12. decembra 2024, vypracuje každý členský štát s podporou Komisie a príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie národný implementačný plán, v ktorom sa stanovia opatrenia a harmonogram ich vykonávania. Každý členský štát svoj plán zrealizuje do 1. júla 2026.

Na účely vykonávania tohto článku môžu členské štáty využiť podporu príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie a z fondov Únie sa členským štátom môže poskytnúť finančná podpora v súlade s právnymi aktmi, ktorými sa tieto orgány, úrady a agentúry a fondy riadia.

Komisia pozorne monitoruje vykonávanie národných implementačných plánov uvedených v druhom pododseku.

Komisia v rámci prvých dvoch správ uvedených v článku 9 poskytne informácie o aktuálnom stave vykonávania spoločného implementačného plánu a národných implementačných plánov uvedených v tomto odseku.

Až do vypracovania správ uvedených v piatom pododseku tohto odseku Komisia každých šesť mesiacov informuje Európsky parlament a Radu o aktuálnom stave vykonávania spoločného implementačného plánu a národných implementačných plánov uvedených v tomto odseku.

Článok 85

Nadobudnutie účinnosti a uplatniteľnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. júla 2026.

Články 7 až 15, článok 22 ods. 1 štvrtý pododsek, článok 23 ods. 7, článok 25 ods. 6 a 7, článok 34 ods. 3 a 4, článok 39 ods. 3 druhý pododsek, článok 40 ods. 4, článok 40 ods. 8 druhý pododsek, článok 41 ods. 5, článok 46 ods. 1 piaty pododsek, článok 46 ods. 4, článok 48 ods. 4, článok 50 ods. 1 druhý pododsek, článok 50 ods. 5, článok 52 ods. 4, články 56 a 57, článok 64 ods. 3, článok 67 ods. 14 a články 78 a 84 sa však uplatňujú od 11. júna 2024.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 14. mája 2024

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predsedníčka*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRÍLOHA I

Vzorec pre referenčný kľúč podľa článku 66:

$$\text{Faktor počtu obyvateľov}_{\text{ČŠ}} = \frac{Population_{MS}}{\sum_{i=1}^{n} Population_{MS}}$$

$$\text{Faktor HDP}_{\text{ČŠ}} = \frac{GDP_{MS}}{\sum_{i=1}^{n} GDP_{MS}}$$

$\text{Podiel}_{\text{ČŠ}}$ = 50 % faktor $\text{populácie}_{\text{ČŠ}}$ + 50 % faktor $\text{HDP}_{\text{ČŠ}}$

n: celkový počet ČŠ

PRÍLOHA II

Tabuľka zhody

Nariadenie (EÚ) č. 604/2013	Toto nariadenie
článok 1	článok 1
článok 2, písm. a)	článok 2 bod 1
článok 2 písm. b)	článok 2 bod 3
článok 2 písm. c)	článok 2 bod 4
článok 2 písm. d)	článok 2 bod 5
článok 2 písm. e)	článok 2 bod 6
článok 2 písm. f)	článok 2 bod 7
článok 2 písm. g)	článok 2 bod 8
článok 2 písm. h)	článok 2 bod 9
článok 2 písm. i)	článok 2 bod 10
článok 2 písm. j)	článok 2 bod 11
článok 2 písm. k)	článok 2 bod 12
článok 2 písm. l)	článok 2 bod 13
článok 2 písm. m)	článok 2 bod 14
článok 2 písm. n)	článok 2 bod 18
článok 3	článok 16
článok 4	článok 19
článok 5	článok 22
článok 6	článok 23
článok 7	článok 24
článok 8	článok 25
článok 9	článok 26
článok 10	článok 27
článok 11	článok 28
článok 12	článok 29
článok 14	článok 31
článok 15	článok 32
článok 13	článok 33
článok 16	článok 34
článok 17	článok 35
článok 18	článok 36
článok 19	článok 37
článok 20	článok 38
článok 21	článok 39
článok 22	článok 40

Nariadenie (EÚ) č. 604/2013	Toto nariadenie
článok 23	článok 41
článok 24	článok 41
článok 25	článok 41
článok 26	článok 42
článok 27	článok 43
článok 28	článok 44
článok 29	článok 46
článok 30	článok 47
článok 31	článok 48
článok 32	článok 50
článok 34	článok 51
článok 35	článok 52
článok 36	článok 53
článok 37	článok 55